

Voorlopige agenda van de commissie Onderwijs en Welzijn van 2 november 2011

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de commissie Onderwijs en Welzijn

Datum: woensdag 2 november 2011
Aanvang: 20:00 - 22:30 uur
Locatie: Oude raadzaal
Voorzitter: D. Jager
Griffier: Mevr. N.R. Abramjan, (050) 367 77 22, narine.abramjan@groningen.nl

A. Algemeen deel

- A1. Opening en mededelingen
- A2. Vaststelling agenda
- A3. Lange-termijnagenda en lijst moties en toezeggingen
  - [Bijlage - LTA 2 november 2011](#) (pdf)
  - [Bijlage - Lijst moties en toezeggingen O&W](#) (pdf)
- A4. Rondvraag

B. Inhoudelijk deel

- B1. Techniekeducatie
(raadsvoorstel 14 oktober 2011)
[Raadsvoorstel - Techniekeducatie](#) (pdf)
- B2. Forumvisie
(raadsvoorstel 14 oktober 2011)
[Raadsvoorstel - Forumvisie](#) (pdf)
- B3. 'Crowdfunding'
(initiatiefvoorstel PvdA)
[Initiatiefvoorstel Crowdfunding](#) (pdf)

C. Huishoudelijk deel

- C1. Ingekomen stukken en stukken ter kennisname
[Lijst ingekomen stukken 2-nov-2011](#) (pdf)
- C2. Vaststelling verslag 5 oktober 2011
[Verslag OenW 5-okt-2011](#) (pdf)

Bij commissievergaderingen kunt u gebruik maken van het spreekrecht bij de inhoudelijke agendapunten (inclusief de conformstukken onder A) en de rondvraag. U krijgt dan drie minuten de gelegenheid de commissieleden te vertellen hoe u over een onderwerp denkt. Voor aanmelding en informatie kunt u terecht bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

Bijlage - LTA 2 november 2011

per 18 oktober 2011

LANGE-TERMIJNAGENDA RAAD inclusief **POLITIEKE LTA**
Politieke items zijn onderwerpen waarop Raad geen uitstel duldt.
 (nieuwe onderwerpen in blauw)

20	2-nov-11	O&W	Nieuw voorstel techniekeducatie	Pastoor	OCSW	uit collegebrief 28 juni 2011
21	2-nov-11	O&W	Tussentijdse evaluatie sociaal-culturele activiteiten	Visscher	HVD	
22	2-nov-11	O&W	Evaluatie/herijking kansen voor jonge kinderen	Pastoor	OCSW	
23	2-nov-11	O&W	Vaststelling meerjarenbeleidsprogramma Wmo	Visscher	HVD	
24	2-nov-11	O&W/	Organisatiemodel Groninger Forum	Schroor	OCSW	i.c.m. Forumvisie + bestemmingsplan
29	5-nov-11	R&W	Evaluatie Kunststraad	Schroor	OCSW	
47	7-dec-11	O&W	Visie Draatbaan	De Vries	OCSW	zie collegebrief 7-9-11
48	7-dec-11	O&W	Samenwerking Muziekschool-Kunstencentrum	Schroor	OCSW	
49	7-dec-11	O&W	Kaders voor een sportieve inrichting (stuurvisie voor de sport)	De Vries	OCSW	
50	7-dec-11	O&W	Uitvoeringsplan Regionaal Kompas	Visscher	HVD	
51	7-dec-11	O&W	Halfjaarrapportage individuele voorzieningen	Visscher	HVD	
52	7-dec-11	O&W	Concept:accommodatiënota	Visscher	OCSW	
53	7-dec-11	O&W	Jaarverslag Groninger Museum 2010, halfjaarrapportage 2011 en Plan van Aanpak	Schroor	OCSW	
75	14-dec-11	W&I/	Evaluatie project wonen, werken, leren (Campus Diep)	Pastoor	OCSW	
89	1-feb-12	O&W	Definitieve Visie Kardingse kerengebied	De Vries	OCSW	In combinatie met 2e tramlijn
90	1-feb-12	O&W	Evaluatie kostprijsystematiek	Visscher	OCSW	
91	1-feb-12	O&W	Conceptkademota Gezonder Zorgen III	Visscher	OCSW	
92	1-feb-12	O&W	Aanvalsplan onderwijshuisvesting	Pastoor	OCSW	n.a.v. motie van PvdA, D66, GL en ChrUnie: 'Onderwijshuisvesting op orde' uit Voorjaarsdebat
93	1-feb-12	O&W	Evaluatie stelsel sportsubsidies + discussie doorberekening gebruikerslasten buitensportverenigingen en visie sportparken	De Vries	OCSW	
96	7-mrt-12	O&W	Plan Talent voor Topsport	De Vries	OCSW	
106	1-jun-12	O&W	Ontwerp Cultuurnota	Schroor	OCSW	
108	1-nov-12	O&W	Def. Cultuurnota	Schroor	OCSW	
123	PM	O&W	Evaluatie Vensterscholen	Pastoor	OCSW	

Bijlage - LTA 2 november 2011

124	PM	O&W	Parkvisie Corpus den Hoorn	De Vries	OCSW
125	PM	O&W	Parkvisies (Esserberg, Hoogkerk)	De Vries	OCSW

Bijlage - Lijst moties en toezeggingen O&W

RAADSCOMMISSIE ONDERWIJS EN WELZIJN

A. OPENSTAANDE TOEZEGGINGEN

Nr.	Datum	Agendapunt + onderwerp	Verzoek	Toezegging	Opmerking
1.	12-01-11 Visscher (OCSW)			eind dit jaar volgende rapportage huiselijk geweld, met duidelijker onderscheid tussen Groningen als gemeente en als centrumgemeente	
2.	11-05-11 De Vries (OCSW)	A1 mededelingen		Biedt voor commissie juli presentatie aan over stand van zaken Olympisch plan	september
3.	11-05-11 Visscher (OCSW)	A4 conformstuk	Stads- partij	De samenwerkingsvorm Meerschop Paterswolde zal worden geëvalueerd, krijgt eie. tzt bericht over	
4.	09-06-11 Visscher (OCSW)	Programma's rekening 2010		Kijkt of het mogelijk is daklozenmonitor voortaan voor of gelijk met de rekening aan te bieden	
5.	09-06-11 De Vries (OCSW)	Programma's rekening 2010		Zal in bestaande contacten met hockeybond en –verenigingen ook eens het ontbreken van top hockey in Groningen aansnijden	
6.	29-06-11 Schroor (OCSW)	Voorjaarsdebat raad		In de Forumvisie wordt meegenomen: onderzoek of het wenselijk is in de huidige vorm met ForumImages door te gaan, en voorstellen om de projectorganisatie te versterken	
7.	06-07-11 Pastoor (OCSW)	IHP		Raad zal betrokken worden bij verdere discussie inzake eventuele doordecentralisatie	
8.	06-07-11 Pastoor (OCSW)	IHP		komt na overleg met schoolbesturen terug op verschil in beleving m.b.t. capaciteit gymzalen; idem inzake relatie discussie schoolzwemmen en capaciteit gymzalen	<i>Onderzoek van de werkgroep is gaande. Na resultaten komt de wethouder met bevindingen.</i>
9.	06-07-11 Pastoor (OCSW)	Vertrouwelijk deel		Komt met vertrouwelijke brief over het meegedeelde	
10.	06-07-11 Schroor (OCSW)	Gron.Museum		Raad wordt middels halfjaarlijkse update betrokken bij preventief toezicht	

Bijlage - Lijst moties en toezeggingen O&W

11.	14-09-11 Schroor (OCSW)	Aanvragen bij Kunstraad		Gaat kijken of instellingen die een beroep moeten doen op BIS (de landelijke pot) wat later hun definitieve plan kunnen indienen, gelijk met het Rijk (februari 2012). Overlegt dit met kunstraad en geeft duidelijkheid binnen 1,5 week.	
12.	14-09-11 Visscher (HVD)	Klachten over service rolstoel	Stads- partij	Zal uitzoeken of klachten zijn over service en elektrische rolstoelen van nieuwe leveranciers na aanbesteding.	
13.	05-10-11 Visscher (HVD)	Benutten van nieuwe bevoegdheden in de nog te komen gewijzigde DHW	Student &Stad	Zodra de wet er is, zal bij de Raad namens het college worden teruggekomen op het benutten van nieuwe bevoegdheden.	

B. OPENSTAANDE MOTIES

Nr.	Datum	Indiener(s)	Motie	Opmerking
1.	30-06-10 Pastoor (OCSW)	GL, PvdA, CU, SP	Motie Convenant Alcoholvrije scholen <ul style="list-style-type: none"> bij het uitvoeren van het project alcoholbewuste school initiatief nemen om te komen tot convenant tussen gemeente en schoolbesturen om onderwijs alcoholvrij te maken 	Wordt betrokken bij bespreking resultaten Jeugdpeiling met schoolbesturen (collegebrief 9/7/10) Beantwoord in brief over moties 26/5/11 (o.m. predicaat alcoholbewuste school)
2.	30-06-10 Pastoor (OCSW)	GL, PvdA, D66	Motie Taalachterstanden en taalonderwijs <ul style="list-style-type: none"> in aansluiting op PVA laaageletterdheid komen met plan verbetering taalonderwijs, met samenhangend pakket bestaande en nieuwe activiteiten om taalachterstanden tegen te gaan begin 2011 plan ter bespreking aan raad voorleggen 	Plan wordt integraal opgenomen in actieplan laaageletterdheid, najaar 2010 (collegebrief 9/7/10) Is uitgevoerd (zie brief over moties 26/5/11)

Bijlage - Lijst moties en toezeggingen O&W

3.	30-06-10 Pastoor (OC5W)	D66, GL, PvdA	Motie Onderwijsstad <ul style="list-style-type: none"> • inrichting Vensterscholen op korte termijn evalueren • discussie met raad voorbereiden over nieuwe regio-rol gemeente i.r.t. verzelfstandiging O.O. • plan van aanpak maken om Groningen deze collegeperiode tot dé onderwijsstad van Nederland te maken 	Betrokken bij voorbereiding nieuwe nota Integraal Jeugdbeleid (collegebrief 9/7/10) Cie. 10/5: komt bij nader inzien toch apart Brief moties 26/5/11: evaluatie wordt voorbereid
4.	24-11-10 Pastoor (OC5W)	PvdA, GL, Stadsp., CU, S&S	Motie Technieeducatie <ul style="list-style-type: none"> • in overleg met jonge onderzoekers onderzoeken of vorm technieeducatie te behouden is door samenwerking met andere instellingen • dit onderzoek als basis te gebruiken tbv besluitvorming over bezuiniging over jonge onderzoekers bij begroting 2012 	Uitkomst onderzoek bij eerste voortgangrapportage bezuinigingen (brief moties 9/12/10) Brief moties 26/5/11: Voorstel reeds voorgelegd, wordt aangepast, nu aangeboden in juli a.s.
5.	24-11-10 Pastoor (OC5W)	PvdA	Motie Vierde kinderwerktuin voor NDE <ul style="list-style-type: none"> • Een bedrag van 150.000 euro structureel in te zetten tbv aanleg en beheer kinderwerktuin voor NDE in Stadspark • College verzoeken met voorstel voor dekking te komen 	Eerste kwartaal voorstel en dekking (brief moties 9/12/10)
6.	24-11-10 Pastoor (OC5W)	GL, SP, PvdA, CU, D66	Motie Randvoorwaarden afschaffen schoolzwemmen <ul style="list-style-type: none"> • De bezuiniging op het schoolzwemmen pas daadwerkelijk te realiseren wanneer er een sluitende vangnetregeling is en wanneer duidelijk is op welke manier de vrijvallende uren kunnen worden ingevuld • Bij het vormgeven van de vangnetregeling als uitgangspunt te nemen dat voor ouders van kinderen die nog niet kunnen zwemmen financiële belemmeringen om aan de regeling deel te nemen zoveel mogelijk worden beperkt of weggenomen • Deze randvoorwaarden te verwerken in plan van aanpak begin 2011 	Brief moties 26/5/11: wordt betrokken bij verdeling middelen nieuw beleid Begin 2011
7.	24-11-10 Pastoor (OC5W)	GL, CU	Motie Laaggeletterdheid <ul style="list-style-type: none"> • De raad op de hoogte te houden van de stand van zaken rond het aanvalsplan laaggeletterdheid • De raad tijdig te informeren wanneer budget ontbreekt om activiteiten uit plan uit te voeren 	Brief moties 26/5/11: taakstelling ingeboekt voor 2013, dus consequenties v.a. schooljaar 2012/2013; voorstel volgt eind 2011
8.	24-11-10 Pastoor	GL, PvdA, CU	Motie Wubbo Ockelsprijs <ul style="list-style-type: none"> • Bij discussie over techniek- en duurzaamheidsdonderwijs een goede 	Raad wordt jaarlijks op hoogte gehouden via gemeenteraekening (brief moties 9/12/10) Betrokken bij voorstel technieeducatie

Bijlage - Lijst moties en toezeggingen O&W

	(OCSW)		organisatie van de Wubbo Ockelsprijs te betrekken en zonodig aanvullende voorstellen te doen om een duurzaam goede invulling van organisatie van prijs mogelijk te maken		
9.	24-11-10 De Vries (OCSW)	GL, D66	Motie Sportief inrichten openbare ruimte <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeken of bijv. in Noorderplantsoen, Stadspark, Zernike Campus en Hoornsemeer hardlooppactiliteiten kunnen worden ingericht • In voorjaar voorstel te doen voor aanleggen hiervan 	<p><i>Bevindingen onderzoek in voorjaarsbrief 2011 (brief moties 9/12/10)</i></p> <p><i>Brief moties 26/5/11: vooralsnog niet nodig, komt terug bij rekening 2011</i></p> <p><i>Bij voorjaarsbrief komt college met actueel beeld (brief moties 9/12/10)</i></p> <p><i>Actueel beeld opgenomen in brief over moties 26/5/11</i></p>	
10.	24-11-10 De Vries (OCSW)	S&S, CDA, VVD	Motie Druk op sportaccommodaties <ul style="list-style-type: none"> • Voor voorjaarsdebat 2011 te komen met actueel beeld van druk op sportaccommodaties en de evt. met het oplossen van deze druk gepaarde kosten 		
11.	24-11-10 Schroor (OCSW)	SP, VVD	Motie Nationaal Historisch Museum <ul style="list-style-type: none"> • Serieus te onderzoeken wat mogelijkheden zijn om samen te werken met dan wel een plek te bieden aan het Nationaal Historisch Museum in het Groninger Forum 	<p><i>Wethouder zegt in LTA-overleg toe om voor 11 mei hier schriftelijk op terug te komen</i></p> <p><i>Brief 4 mei: meenemen bij Forumvisie</i></p> <p><i>Brief moties 26/5/11: er is contact gelegd met NHM</i></p> <p><i>Najaar 2011</i></p>	
12.	30-03-11 Schroor (OCSW)	CU, CDA, Stadsp.	Motie Familiebibliotheek in de Wijert <ul style="list-style-type: none"> • op korte termijn, uiterlijk binnen een half jaar, te komen met een voorstel tot passende huisvesting voor de familiebibliotheek in de Wijert 		
13.	30-03-11 Schroor (OCSW)	D66, S&S, PvdA	Motie 'Omdat de veldspelers de doelpunten moeten maken' (popvisie) <ul style="list-style-type: none"> • bij het uitvoeren van de popvisie het veld de ruimte te geven om zich verder te ontwikkelen • zich vooral faciliterend op te stellen hierbij • voortdurend intensief met het pop-veld te overleggen over het in uitvoer brengen van deze popvisie 		
14.	30-03-11 Schroor (OCSW)	D66, PvdA	Motie 'Duiden van een visie' (popvisie) <ul style="list-style-type: none"> • de beleidsmatige aspecten van de popvisie vooral als beschrijvend te beschouwen en voorgenomen beleid mee te nemen als intentie richting de behandeling van de nieuwe cultuurnota 2012-2016 conform deze raadsuitspraak om te gaan met het in uitvoering brengen van hetgeen in de popvisie is neergelegd 		

Bijlage - Lijst moties en toezeggingen O&W

15.	25-05-11 Schroor (OCSW)	VVD, PvdA, CDA, S&S	Motie 'Investeren in Groningen'	<ul style="list-style-type: none"> in de forumvisie en het aangepaste bedrijfsplan meenemen dat het wenselijk is dat van de 2,5 miljoen euro jaarlijkse exploitatiesubsidie een aanzienlijk deel wordt besteed in Groningen stad en regio voor zover mogelijk binnen wettelijke kaders 	Voor 1 november 2011 Collegiebrief 14/7: motie sluit aan bij IHP; aanvalsplan voor 1 november lukt niet, wordt in de loop van 2012
16.	29-06-11 Pastoor (OCSW)	PvdA, D66, GL, CU	Motie 'Onderwijshuisvesting op orde'	<ul style="list-style-type: none"> dat er een aanvalsplan Onderwijshuisvesting op orde moet worden opgesteld door college ism schoolbesturen > onderwijshuisvesting tussen 2011-2018 op niveau dat past bij ambitie 'Onderwijsstad van NL' (aspecten: binnenklimaat, duurzaamheid/energie, akoestiek/lichtinval, ruimte voor bewegingsonderwijs); aanvalsplan + dekkingsvoorstel gereed op 1 november 2011 	
17.	29-06-11 Visscher (OCSW)	GL, SP	Motie AMV's	<ul style="list-style-type: none"> rekening houden met vervolg op project Perspectief in 2012 en financiële consequenties te betrekken bij begroting 2012 	Begroting 2012 Collegiebrief 14/7: Door wegvallen van rijksbijdrage is voortzetting Perspectief niet mogelijk. Nagegaan wordt hoe ondersteuning van ex-AMV's vervolg gegeven kan worden, wordt betrekken bij begroting 2012
18.	29-06-11 Visscher (OCSW)	SP	Motie AWBZ	<ul style="list-style-type: none"> met voorstellen te komen voor besteding van rijksmiddelen voor organiseren van nieuwe Wmo-voorzieningen ipv AWBZ-zorg, en raad vroegtijdig en nauw te betrekken bij ontwikkeling van beleid op dit vlak (binnen enkele maanden voorstel over organisatie van die betrokkenheid) 	Collegiebrief 14/7: oktober 2011 gezamenlijke bijeenkomst O&W / W&I hierover
19.	29-06-11 Pastoor (OCSW)	D66, Stadspartij	Motie Extra impulsen voor vensterschool	<ul style="list-style-type: none"> bij het opstellen van de begroting 2012 ook in financiële zin rekening te houden met de a.s. evaluatie van de vensterscholen en de nieuwe impulsen die hierop kunnen volgen 	Begroting 2012 Collegiebrief 14/7: evaluatie Vensterscholen pas in 2012 afgerond, dan ook duidelijk of er nieuwe impulsen nodig zijn
20.	29-06-11 Pastoor/ De Vries (OCSW)	D66, GL, VVD, S&S, CDA	Motie Kinderopvang en sport	<ul style="list-style-type: none"> plan van aanpak opstellen om te stimuleren dat nog meer kinderopvangorganisaties sportactiviteiten gaan aanbieden, de samenwerking tussen k.o.-organisaties en sportverenigingen te stimuleren en k.o.-organisaties te stimuleren gebruik te maken van projectsubsidie en te ondersteunen bij de aanvraag daarvan 	Collegiebrief 14/7: t.b.v. integrale opzet gaat men in overleg met betrokkenen; opzet naar verwachting najaar 2012 afgerond
21.	29-06-11	D66, Stadspartij,	Motie Extra middelen voor cultuur		Begroting 2012 Collegiebrief 14/7: Bij

Bijlage - Lijst moties en toezeggingen O&W

	Schroor (OC SW)	S&S, VVD, PvdA	<ul style="list-style-type: none"> • voor de begroting 2012 extra incidentele middelen te reserveren om overgang van oude naar nieuwe cultuurnota voor culturele instellingen te accommoderen 	<i>begroting voorstel dat ingaat op ondersteuning culturele instellingen in overgang naar nieuwe c.n.-periode</i>
22.	20-07-11 Pastoor (OC SW)	CDA, GL, D66, Stadspartij, VVD	<p>Motie Driebondschool</p> <ul style="list-style-type: none"> • te onderzoeken in hoeverre de gemeente een bijdrage kan leveren aan de verbetering van de functionaliteit en kwaliteit van de Driebondschool en daarover de raad te rapporteren voor progr/overzicht onderwijshuysv. 2012 	<i>Voor programma en overzicht onderwijshuysvesting 2012</i>
23.	20-07-11 Schroor (OC SW)	D66	<p>Motie Meer zicht op het museum</p> <ul style="list-style-type: none"> • samen met het Groninger Museum tot afspraken te komen over versterkte positie gemeente bij bedrijfsvoering van museum, en een versterkte positie van gemeente in RvT van museum hierbij in overweging te nemen 	
24.	20-07-11 Schroor (OC SW)	CDA, VVD, S&S	<p>Motie Plan van aanpak Groninger museum</p> <ul style="list-style-type: none"> • een plan van aanpak op te stellen waarin zorgvuldiger wordt ingespeeld op de te verwachten financiële risico's en de raad hierover voor de begroting te rapporteren 	<i>Voor de begroting 2012</i>
25.	20-07-11 Schroor (OC SW)	Stadspartij	<p>Motie Muurkunstwerken Oosterparkwijk</p> <ul style="list-style-type: none"> • deze onvervangbare kunstwerken te redden • de mogelijkheden te onderzoeken en zich in te zetten voor de sloop aanvangt op 22 augustus een financiële dekking voor het verplaatsen van deze kunstwerken te vinden 	<i>Voor 22 augustus...</i>

Raadsvoorstel - Techniekeducatie

Bestuursdienst

RAADSVOORSTEL:

2011-2012

Ons kenmerk: OS 11.2724325

Registratienummer : GR 11.

Ingekomen op :

Onderwerp: Techniekeducatie

Groningen, 14 OKT 2011

Aan de raad,

Aanleiding.

Naar aanleiding van het voorstel van het college om de subsidie aan De Jonge Onderzoekers te beëindigen en een bezuiniging te realiseren van € 360.000,- heeft uw raad op 24 november 2010 een motie aangenomen waarin u ons vraagt om in overleg met De Jonge Onderzoekers te onderzoeken of een vorm van techniekeducatie te behouden is door samenwerking met andere instellingen zoals NDE, Technasium en/of Kunstencentrum groep.

In samenhang met deze motie heeft uw raad de motie *Wubbo Ockelsprijs* aangenomen waarin u ons vraagt om bij de discussie over techniek- en duurzaamheidseducatie een goede organisatie van de *Wubbo Ockelsprijs* te betrekken en zonodig aanvullende voorstellen te doen om een duurzame invulling van de organisatie van de prijs mogelijk te maken.

Dit raadsvoorstel behelst een antwoord op de motie over techniekeducatie. De motie *Wubbo Ockelsprijs* zal in een separaat raadsvoorstel aan u worden voorgelegd.

Inleiding.

Tijdens de bespreking in de raadscommissie Onderwijs & Welzijn van 10 mei 2011 van het raadsvoorstel over techniekeducatie - opgesteld naar aanleiding van de motie van uw raad van 24 november 2010 - heeft uw raad te kennen gegeven meer inzicht te willen in de mogelijkheden om techniekeducatie in de vrije tijd aan te bieden. Om uw raad dit inzicht te kunnen bieden zijn we opnieuw in gesprek gegaan met het bestuur van De Jonge Onderzoekers. We hebben het bestuur gevraagd om, uitgaande van een aanzienlijke bezuiniging op het structurele subsidiebudget, inzicht te geven in de mogelijkheden die zij zien om, in samenwerking met andere partijen, een techniek-aanbod in de vrije tijd te ontwikkelen.

Naar aanleiding van het belang dat uw raad hecht aan techniekeducatie in de vrije tijd - zoals blijkt uit de door uw ingediende moties en de discussies in uw raad - en het belang dat ook wij als college hechten aan techniekeducatie in brede zin hebben wij, ondanks de grote bezuinigingsopdracht, het oorspronkelijke bezuinigingsvoorstel in

Raadsvoorstel - Techniekeducatie

2

heroverweging genomen. De samenwerkingsbereidheid van het bestuur van De Jonge Onderzoekers heeft hier in positieve zin aan bijgedragen.

Wij stellen voor om de structurele bezuinigingstaakstelling op De Jonge Onderzoekers terug te brengen van € 360.000,- naar € 260.000,- euro en vanaf 1-1-2013 een structurele subsidie van € 180.000,- beschikbaar te stellen aan De Jonge Onderzoekers of mogelijke samenwerkingspartners voor het bieden van een vrije tijdsaanbod wetenschap & techniek.

Als gevolg van de uitgestelde besluitvorming in de raad over de te realiseren bezuiniging op De Jonge Onderzoekers is de oorspronkelijke fasering - € 160.000,- voor jaarschijf 2012 - niet haalbaar. We zijn gehouden aan de ASV en het in acht nemen van een redelijke termijn voor het doorvoeren van de voorgestelde bezuiniging. Uitgaande van een redelijke termijn van een half jaar (januari t/m juni 2012) stellen we voor om voor 2012 een bezuiniging van € 80.000,- in plaats van € 160.000,- op te nemen en voor 2013 een bezuiniging van € 180.000,-.

Een onderbouwing van dit voorstel vindt u in de hiernavolgende tekst.

Techniekeducatie op langere en op korte termijn.

Ons college hecht veel belang aan talentontwikkeling op het gebied van wetenschap & techniek. Een dergelijke talentontwikkeling maakt deel uit van het Integraal Jeugd Beleid en van onze ambities op het terrein van City of Talent. Vanuit dit breder perspectief op talentontwikkeling op het terrein van wetenschap & techniek en met uw motie als uitgangspunt hebben wij in overleg met betrokken partijen¹ onderzocht hoe we in de stad Groningen vorm kunnen geven aan een aanbod wetenschap & techniek. We hebben daarbij een onderscheid gemaakt in een onderwijsgericht aanbod wetenschap & techniek en een vrije tijdsaanbod. Op grond van het gemeentelijk onderzoek (zie bijlage I) hebben we de volgende conclusies getrokken.

Conclusies m.b.t. een onderwijsgericht aanbod wetenschap & techniek.

Op grond van het onderzoek concluderen wij dat er op dit moment binnen het onderwijs al een groot aantal initiatieven en projecten lopen. Bovendien wordt vanuit de besturen van het basis- en voortgezet onderwijs aangegeven dat ze geen aanvullende vraag hebben naar een onderwijsgericht aanbod van wetenschap & techniek. Ons college ziet daarom geen noodzaak om op korte termijn een aanbod voor techniek-educatie gericht op het onderwijs financieel vanuit de gemeente te ondersteunen. Gezien het belang dat wij hechten aan een aanbod wetenschap & techniek binnen het onderwijs - zowel het basisonderwijs als ook het voortgezet onderwijs en het vervolgonderwijs - zullen wij ons echter wel inspannen om een dergelijk aanbod binnen het onderwijs te stimuleren en op de agenda te houden. We zullen dat doen vanuit de visie dat kinderen en jongeren, die al op jonge leeftijd in aanraking komen met wetenschap & techniek, op latere leeftijd eerder zullen kiezen voor een technische opleiding.

---

¹ Stichting De Jonge Onderzoekers Groningen, het Kunstencentrum groep, de SKSG, de afdeling Natuur en Duurzaamheids Educatie (NDE), de schoolbesturen voor het primair en het voortgezet onderwijs, de programmamanager Wetenschap & Techniek van de Hanzehogeschool, Energy Portal en Stichting Technasia.

Raadsvoorstel - Technieeducatie

3

We streven hierbij naar een doorgaande ontwikkelingslijn van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs en naar afstemming van het binnenschools en het buitenschools aanbod techniek & wetenschap. Dit laatste doen we onder andere door samenwerking met de buitenschoolse opvang.

Het ontwikkelen van een binnenschools aanbod wetenschap & techniek zal in nauw overleg met het onderwijs gebeuren om in gezamenlijkheid te komen tot een vraaggestuurd aanbod. Op dit moment voeren we oriënterende gesprekken met stichting Technasia die op haar buurt oriënterende gesprekken voert met basisscholen, scholen voor voortgezet onderwijs en de PABO's (Hanzehogeschool en Stenden).

We zullen het thema wetenschap & techniek ook meenemen als onderdeel van het Vensterschoolbeleid en het arbeidsmarktbeleid. Als onderdeel van het arbeidsmarktbeleid zal het arbeids-economische belang voorop staan. Het beleid zal gericht zijn op het bevorderen van interesse in wetenschap & techniek met als doel om het arbeidsmarktperspectief van jongeren te verbeteren en de instroom in techniekopleidingen en Bètawetenschappen te vergroten.

Stichting Technasia werkt momenteel aan het ontwikkelen van een mogelijke variant van Technasia voor de basisscholen van de drie noordelijke provincies. Dit wil zij doen in samenwerking met de drie noordelijke PABO's. Het concept borduurt voort op het landelijk project Verbreding Techniek in het Basisonderwijs (VBT) en VTBpro en op de landelijke pilot Talentenkracht. Centraal in dit concept, dat zich richt op wetenschap & techniek, ondernemerschap en creativiteit, staat "experimenteren als leerlijn". Het uitwerken van dit concept zal in nauwe samenwerking met het onderwijs gebeuren. Op grond van de eerste oriënterende gesprekken hierover zijn wij van mening dat dit initiatief aansluit bij de doorgaande ontwikkelingslijn die ons voor ogen staat. Bovendien sluit het inhoudelijk en methodisch aan bij de behoefte van het jongensbrein aan bepaalde vormen van uitdaging en stimulans. Daarmee kan het een antwoord zijn op de zorg over de ontwikkelingsmogelijkheden van jongens in het huidige onderwijs. Het organiseren van een breed congres in 2012 kan wellicht bijdragen aan het op gang brengen van nieuwe ontwikkelingen op het terrein van wetenschap & techniek.

Conclusies m.b.t. een vrije tijdsaanbod wetenschap & techniek.

Op basis van het gemeentelijk onderzoek concluderen wij dat er een aantal samenwerkingsmogelijkheden voor De Jonge Onderzoekers is om te komen tot een aanbod van wetenschap & techniek in de vrije tijd: samenwerking (fusie) met de afdeling Natuur- & Duurzaamheidseducatie of met het Kunstencentrum groep en samenwerking met de SKSG en met de MJD m.b.t. organisatie en uitvoering van vrije tijdsactiviteiten wetenschap & techniek.

We hebben het bestuur van De Jonge Onderzoekers gevraagd om op de korte termijn een vrije tijdsaanbod wetenschap & techniek te ontwikkelen voor kinderen en jongeren in de leeftijd van 4-18 jaar. Doel van dit aanbod is om kinderen en jongeren in de vrije tijd in de gelegenheid te stellen om hun talenten op het gebied van wetenschap & techniek te ontdekken en te ontwikkelen.

Het bestuur van De Jonge Onderzoekers is nogmaals in gesprek gegaan met mogelijke samenwerkingspartners en, uitgaande van samenwerking en een aanzienlijke bezuini-

Raadsvoorstel - Techniekeducatie

4

ging, heeft zij een voorstel geformuleerd voor een vrije tijdsaanbod wetenschap & techniek. Dit voorstel vindt u in bijlage II.

Voorstel techniekeducatie in de vrije tijd.

Het bestuur van De Jonge Onderzoekers ziet op basis van haar gesprekken met mogelijke samenwerkingspartners (op termijn) mogelijkheden voor samenwerking en wellicht samenvoeging met de Kunstencentrum groep. Binnen deze samenwerkingsvorm ziet zij mogelijkheden voor samenwerking met het Science Center Noord en voor samenwerking met de SKSG (BSO en kinderactiviteiten) en wellicht ook met de MJD (jeugd- en jongerenwerk) bij de organisatie en uitvoering van de activiteiten. Een samenwerking met de afdeling Natuur- en Duurzaamheid wordt zowel door de afdeling als ook door het bestuur van De Jonge Onderzoekers niet als een wenselijke optie gezien, omdat de afdeling zich richt op een binnenschools aanbod natuureducatie terwijl het aanbod van De Jonge Onderzoekers een vrije tijdsaanbod wetenschap & techniek betreft.

We stellen voor om, aansluitend bij de begroting van het bestuur van stichting De Jonge Onderzoekers, per 1-1-2013 een subsidie van € 180.000,-- (maximaal) ter beschikking te stellen voor de uitvoering van een vrije tijdsaanbod wetenschap & techniek². Het bestuur van De Jonge Onderzoekers acht het haalbaar om uitgaande van een dergelijk subsidiebudget per 1-1-2013 te komen tot een nieuwe organisatievorm - in samenwerking met genoemde partijen - voor het bieden van een vrije tijdsaanbod wetenschap & techniek.

Het bestuur geeft er de voorkeur aan om ook een (bijna) kostendekkend onderwijsgericht aanbod wetenschap & techniek te ontwikkelen. Wij stellen echter voor een dergelijk aanbod niet op korte termijn te ontwikkelen omdat we op de langere termijn in nauw overleg met het onderwijs willen komen met een voorstel voor een dergelijk binnenschools aanbod. We sluiten echter niet uit dat De Jonge Onderzoekers op termijn ook een rol zullen spelen bij het ontwikkelen en uitvoeren van een binnenschools aanbod in samenwerking met andere partners zoals Stichting Technasia.

Financiële paragraaf.

We stellen voor de structurele bezuinigingstaakstelling op De Jonge Onderzoekers ad € 260.000,-- gefaseerd vast te stellen voor jaarschijf 2012 op € 80.000,-- en voor jaarschijf 2013 aanvullend op € 180.000,--.

De taakstelling is daarmee vanaf 2013 structureel € 100.000,-- lager dan het oorspronkelijke bezuinigingsvoorstel ad € 360.000,--.

Tevens ontstaat er als gevolg van de gewijzigde gefaseerde invulling in 2012 een incidenteel tekort van € 80.000,--.

Bij de najaarsnota 2012 wordt voorgesteld het incidentele tekort in 2012 ad € 80.000,-- en het structurele tekort vanaf 2013 ad € 100.000,-- te dekken uit middelen nieuw beleid.

² In de begroting van het bestuur van De Jonge Onderzoekers is voor een vrije tijdsaanbod (excl. een binnenschools aanbod) een bedrag opgenomen van € 187.910,--.

Raadsvoorstel - Technieeducatie

5

Na deze bezuiniging is in de begroting 2013 nog een budget van € 147.000,-- beschikbaar ten behoeve van De Jonge Onderzoekers³. Dat budget kan vanaf 2013 worden ingezet voor een structurele subsidie ad € 180.000,-- (maximaal) aan De Jonge Onderzoekers of mogelijke samenwerkingspartners voor het realiseren van een vrije tijdsaanbod wetenschap & techniek in samenwerking met het Kunstencentrum groep, het Science Center Noord, de SKSG en de MJD. Het ontbrekende structurele budget van € 33.000,-- zullen we dekken uit de begroting van OCSW, beleidsveld Talentontwikkeling.

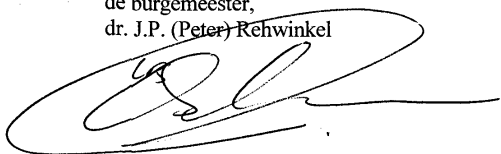
Besluit.

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

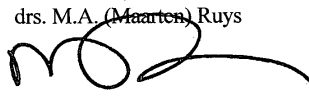
- I. de structurele bezuinigingstaakstelling op Stichting De Jonge Onderzoekers Groningen ad € 260.000,-- gefaseerd vast te stellen voor jaarschijf 2012 op € 80.000,-- en voor jaarschijf 2013 aanvullend op € 180.000,--.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

³ In de huidige begroting is een structurele subsidie van € 407.000,-- opgenomen voor De Jonge Onderzoekers.

Raadsvoorstel - Techniekeducatie

BIJLAGE

BIJLAGE I

Gemeentelijk onderzoek

We hebben binnen het onderzoek een onderscheid gemaakt in een onderwijsgericht aanbod wetenschap & techniek en een vrijetijdsaanbod. We zullen eerst kort de bevindingen bespreken over een onderwijsgericht aanbod en daarna dieper ingaan op een vrijetijdsaanbod.

Onderwijsgericht aanbod wetenschap & techniek

Uit een eerste globale verkenning van het veld (zie bijlage III) is gebleken dat er op het terrein van wetenschap & techniek al veel initiatieven en projecten lopen. Deze initiatieven zijn vooral gericht op het versterken van de samenwerking tussen Alfa-college, Noorderpoort, Hanzehogeschool, RUG en het bedrijfsleven en dragen bij aan de doelstellingen vergroten van de instroom van studenten in techniekopleidingen en bètawetenschappen en het vergroten van het arbeidsmarktperspectief van jongeren.

Initiatieven specifiek gericht op wetenschap & techniek in het voortgezet onderwijs zijn minder talrijk. Desalniettemin geven de schoolbesturen¹ aan dat er vanuit het onderwijs geen (aanvullende) vraag is naar een extern aanbod voor techniekeducatie. De Technasia functioneren zelfstandig en hebben contacten met de netwerken van Alfa-college, Noorderpoort, Hanzehogeschool, RUG en bedrijfsleven. Ook de bestaande voorzieningen in het voortgezet onderwijs zijn gericht op het vergroten van de instroom van studenten in techniekopleidingen en bètawetenschappen en het vergroten van het arbeidsmarktperspectief van jongeren.

De basisscholen kunnen gebruik maken van een landelijk aanbod vanuit het Platform Bèta Technieken zoals het programma *Verbreding Techniek in het Basisonderwijs (VTB) en VTB Pro*, looptijd 2004-2010 en het Masterplan *Ruimte voor Talent, Ruimte voor Wetenschap & Techniek*, looptijd 2011-2016) om wetenschap & techniek een structurele plek in het onderwijs te geven. Ook voor de voorschoolse voorzieningen en de buitenschoolse opvang wordt in dit kader een aanbod wetenschap & techniek ontwikkeld. Het regionale steunpunt VTB is ondergebracht bij de Hanzehogeschool. Dit onderwijsgericht aanbod van techniekeducatie is vooral gericht op het ontdekken en ontwikkelen van talenten (op het terrein van techniek) van kinderen.

Daarnaast lopen er meerdere initiatieven om in samenwerking van basisscholen en buitenschoolse opvang (SKSG) science lokalen in te richten die zowel onder schooltijd als tijdens de buitenschoolse opvang gebruikt kunnen worden.

Overigens geven de schoolbesturen ook aan dat er vanuit het basisonderwijs geen (aanvullende) vraag is naar een extern aanbod voor techniekeducatie.

Vrijetijdsaanbod wetenschap & techniek

Op dit moment zijn er in de stad twee organisaties die zich expliciet richten op het bieden van techniekactiviteiten in de vrije tijd aan kinderen en jongeren. Dit zijn De Jonge Onderzoekers – gesubsidieerd door de gemeente Groningen - die zich richten op jeugd van 8-18 jaar en het Science Center Noord (SCN) – een niet gesubsidieerde afsplitsing van De Jonge Onderzoekers

¹ O²G² (Openbaar primair en voortgezet onderwijs), VCOG (Christelijk primair onderwijs) en SCG (Christelijk voortgezet onderwijs)

Raadsvoorstel - Technieeducatie

Groningen – die zich vooral richten op jeugd van 10-18 jaar. De overheadskosten van De Jonge Onderzoekers zijn relatief hoog.

In de praktijk bereiken De Jonge Onderzoekers vooral kinderen in de leeftijd van 8-12 jaar en het SCN jongeren, ouder dan 12 jaar². Het gemiddeld bezoekers aantal van De Jonge Onderzoekers schommelt al jaren rond de 10.000 bezoekers³. Op dit moment zijn er zeven medewerkers – waarvan vier in een gesubsidieerde ID baan – en vijftig vrijwilligers werkzaam bij De Jonge Onderzoekers. Bij het SCN staan 180 jongeren als lid ingeschreven en er zijn veertig vrijwilligers actief.

Beide organisaties zijn er op gericht om de jeugd kennis te laten maken met techniek en in die zin dragen zij bij aan de doelstelling ‘ontdekken en ontwikkelen van talenten op het terrein van techniek’. Het brede aanbod van beide organisaties is echter niet specifiek gericht op technieeducatie. De Jonge Onderzoekers heeft een breed aanbod van recreatieve activiteiten en techniekactiviteiten. Het SCN wil een alternatief, technisch en duurzaam jongerencentrum zijn.

---

² Volgens recente gegevens bereikt het SCN ook steeds meer jeugdigen jonger dan twaalf jaar.

³ De vakantieactiviteiten worden over het algemeen druk bezocht.

Raadsvoorstel - Techniekeducatie

BIJLAGE II

Voorstel van het bestuur van stichting De Jonge Onderzoekers Groningen

Uitwerking van de notitie: "De toekomst van de Jonge Onderzoekers, een Werkplaats voor techniek, in vrije tijd en op scholen"

Inleiding

In juni van dit jaar heeft het bestuur van de Jonge Onderzoekers een notitie aangeboden aan het college van B&W, met een voorstel voor behoud van de activiteiten van de Jonge Onderzoekers op de korte en lange termijn. Aanleiding voor deze notitie was de motie die de raadscommissie Onderwijs en Welzijn op 10 mei 2011 bij de bespreking van de voorstellen voor bezuiniging op de Jonge Onderzoekers, heeft aangenomen. Hierin werd de wethouder verzocht te onderzoeken, of en in welke vorm, met minder middelen, toch een aanbod voor techniekeducatie in de stad behouden kan blijven. Daarbij wordt samenwerking met andere instellingen wenselijk gevonden. De wethouder Onderwijs en Welzijn heeft het bestuur van de Jonge Onderzoekers gevraagd om mee te denken en dit onderzoek uit te voeren. De resultaten van dit onderzoek zijn in de notitie van juni 2011, aangeboden.

In de aanhef van deze uitwerking, herhalen we kort de samenvatting.

In juli 2011, ontvingen we van de dienst OCSW, een reactie op ons voorstel. In de reactie wordt aangegeven dat het gevraagde budget (220.000 structureel) te hoog is. Geadviseerd wordt om het voorstel uit te werken met een onderscheid tussen het vrijetijdsaanbod en het aanbod voor scholen. Hierbij maakt de dienst de kanttekening dat ze geen voorstander is van een onderwijsaanbod door de Jonge Onderzoekers. Mocht het bestuur van de Jonge Onderzoekers in de uitwerking, toch een aanbod voor scholen willen opnemen dan zou dit in de begroting inzichtelijk onderscheiden moeten worden. Het verzoek is om de uitwerkingsnotitie inclusief financiële onderbouwing op 22 augustus 2011 aan te bieden, deze zal als bijlage bij het raadsvoorstel op 26 oktober aan de Raad worden aangeboden.

In deze uitwerkingsnotitie wordt aan dit verzoek tegemoet gekomen. We werken het perspectief voor de korte termijn uit en onderbouwen dit met een voorstel voor de inrichting van de organisatie en een begroting.

Samenvatting van de notitie de toekomst van de Jonge Onderzoekers van juni 2011.

De Jonge Onderzoekers bestaan meer dan 40 jaar en hebben een enorme schat aan ervaring en expertise opgebouwd. Deze kan, naar onze mening, in een tijd met een tekort aan technische arbeidskrachten, dat in de nabije toekomst alleen maar zal groeien, niet worden gemist. Het onderzoek van het Kenniscentrum Arbeid van de Hanzehogeschool, dat op 16 juni jl. is gepresenteerd, laat zien dat er tussen nu en 2020 in het Eemsdelta gebied alleen al, een vraag naar arbeidskrachten van ongeveer 5000 wordt verwacht. Hiervan 70 % in de technische beroepen. De relatief grote uitval in het VMBO en het MBO onderwijs dragen niet bij aan voldoende aanbod voor de technische beroepen. De aanmeldingscijfers van het Noorderpoortcollege voor het schooljaar 2011-2012, laten opnieuw een daling van de aanmeldingen voor de technische opleidingen zien.

De Jonge Onderzoekers bieden momenteel een aanbod in vrije tijd en op een aantal scholen dat kinderen stimuleert om hun technische vaardigheden te ontdekken en te ontwikkelen. Onderzoek (Talentenkracht) laat zien dat wanneer al op jonge leeftijd aan kinderen op een toegankelijke wijze een stimulans geboden wordt, dit positieve effecten heeft op belangstelling en vaardigheden bij kinderen.

De Jonge Onderzoekers denken dit aanbod ook in de nabije toekomst te kunnen blijven bieden en uit te kunnen breiden. Daartoe zijn een aantal voorwaarden van belang en is uit efficiency overwegingen samenwerking met andere (gesubsidieerde) instellingen nodig. Het structurele fundament zou door de overheid gelegd moeten worden, in de vorm van een basisbudget aan subsidie, op de langere termijn moet dit worden uitgebreid met middelen uit het bedrijfsleven of andere inkomsten. Om die reden hebben we een korte termijn perspectief en een perspectief voor de lange termijn geschetst.

Raadsvoorstel - Technieeducatie

Op korte termijn stellen we samenwerking voor met andere gesubsidieerde instellingen, (SKSG en de Kunstencentrum groep) en met het SCN. De reden hiervoor is versterking en verbreding van het aanbod en efficiency winst door samenwerking. Voor de langere termijn willen we ons richten op samenwerking met het bedrijfsleven. We denken van het bedrijfsleven ook middelen te kunnen verwerven om een technisch aanbod (ter stimulering van de belangstelling in technische vakken en beroepen) te blijven bieden. Echter op de korte termijn zal dit gezien de economische recessie niet lukken.

Uitwerking in een korte termijn voorstel:

Inhoudelijk aanbod

Op dit moment bieden de Jonge Onderzoekers op de woensdag en de zaterdag een vrijetijdsaanbod in de locatie Dirk Huizingastraat en workshops op scholen en in buurtvoorzieningen, het voormalige Technica 10 aanbod. Daarnaast zijn we gedurende twee vakantieperiodes open van maandag tot en met vrijdag. In de afgelopen 1^e zomervakantie week hebben gemiddeld 50 kinderen per dag van dit vakantieaanbod gebruik gemaakt. Ook is er gedurende het gehele Noorderzon-event, een aanbod van de Jonge Onderzoekers in het Qu3 paviljoen. De eerste dagen van de Noorderzon zijn er al veel bezoekers geweest en hebben veel kinderen elke middag tussen 2 en 5, met veel plezier gezaagd, gesoldeerd en zich verwonderd over de technische hoogstandjes.

Wij denken het huidige vrijetijdsaanbod in de toekomst te kunnen en willen voortzetten en zouden dit aanbod willen uitbreiden met een aanbod voor scholen en als onderdeel van kinderactiviteiten in de wijken. Een aantal concrete aanleidingen:

- In juni van dit jaar hebben we van de gemeente Delfzijl in het kader van de ontwikkeling naar "Brede scholen", een verzoek ontvangen om een aanbod van 6 weken te ontwikkelen voor alle scholen en buurtvoorzieningen.
- De SKSG heeft aangegeven in haar huidige aanbod van kinderactiviteiten, ook graag een technisch aanbod in de vorm van een aantal workshops te willen opnemen.
- Naar onze mening bestaat er ook wel degelijk een dergelijke behoefte bij scholen in de stad Groningen, echter de financiële middelen zijn schaars en tevens is sprake van een overweldigend aanbod van nieuwe thema's en onderwerpen. De scholen zien door de bomen het bos niet meer. In juni 2011 heeft Grietha de Boer, programmanager voor Wetenschap en Techniek bij de Hanzehogeschool, de grote behoefte van scholen aan ondersteuning bij een technisch aanbod, bevestigd. Tevens heeft ze aangegeven, dat de inzet van de Jonge Onderzoekers, ook op scholen, zeer op prijs wordt gesteld. Afsproken is om na de zomer van 2011 daarover nadere afspraken te maken.

Deze en de al eerder genoemde redenen van maatschappelijk belang spreken voor zich. De Jonge Onderzoekers pleiten voor een kans om een aanbod voor scholen en een vrijetijdsaanbod te ontwikkelen en dit in de stad Groningen op scholen en met de SKSG als onderdeel van de kinderactiviteiten uit te voeren. En dit mogelijk, als de organisatie dit toelaat, ook regionaal aan te bieden, (vanzelfsprekend tegen vergoedingen).

We denken dat de uitbreiding van het aanbod tegen geringe kosten kan worden uitgevoerd; immers we beschikken over de infrastructuur, de vrijwilligers en de expertise (Technica 10). Het aanbod voor het onderwijs en de regionale inzet, moet op termijn kostenneutraal worden uitgevoerd. Immers voor dit aanbod wordt een vergoeding gevraagd van de scholen of de betrokken instellingen of gemeentes. Wel zijn enige aanloopkosten noodzakelijk zoals marketing en de aanschaf van een bestelbus.

Accommodatie

Op korte termijn (vanaf december 2012) is de accommodatie voor de Jonge Onderzoekers het grootste knelpunt. Voor de huidige accommodatie aan de Dirk Huizingastraat, is in 2002, een 10-jarig huurcontract afgesloten, in ruil voor de verkoop van de accommodatie in het Stadspark. De accommodatie in het Stadspark was eigendom van de Jonge Onderzoekers, maar diende te worden gerenoveerd om aan de actuele eisen van brandveiligheid te kunnen voldoen. Aangezien daarvoor de middelen ontbraken en de gemeente de grond in het Stadspark voor andere doeleinden wilde gebruiken, is toentertijd tot deze overeenkomst besloten. Het bestuur van de Jonge Onderzoekers heeft begrip heeft voor de huidige noodzaak tot financiële beperking. Wel is

Raadsvoorstel - Technieeducatie

ze van mening dat de bereidwilligheid van het toenmalige bestuur om aan de wens van de gemeente tegemoet te komen, nu zou moeten leiden tot een morele verplichting om de Jonge Onderzoekers te helpen bij het vinden van een geschikte andere accommodatie. Immers, indien de Jonge Onderzoekers nog steeds eigenaar waren van hun pand, zou het in stand houden van een vrijwilligersorganisatie, ook zonder extra financiële middelen mogelijk zijn geweest. Met de verkoop van het eigen pand, is deze optie verdwenen. Een andere, goedkopere accommodatie is op korte termijn noodzakelijk om het aanbod te kunnen handhaven. In overleg met de dienst OCSW is de optie van gebruikmaking van een leegstaand schoolgebouw geopperd. Zo is gesproken over een leegstaande dependance van de van Lieflandschool voor speciaal onderwijs, aan de Canadalaan en de "Hamrik". Beide locaties bleken bij nader inzien niet beschikbaar of te duur.

We hopen en verwachten dat de gemeente met ons mee wil denken en voor de periode tot aan de definitieve oplossing voor de huisvesting, een leegstaande (school) gebouw ter beschikking wil stellen tegen geringe kosten. In de begroting nemen we een bedrag van maximaal 50.000 euro op.

Voor de langere termijn realiseren we ons dat een zelfstandig, eigen, gebouw te duur is. Bovendien zal in de komende maanden de samenwerking met de SKSG, het SCN en de Kunstencentrum groep nader worden besproken en uitgewerkt. Voor de Kunstencentrum groep, inclusief de huidige Muziekschool, wordt een nieuwe accommodatie ontworpen op het Ciboga terrein. Het bestuur van de Jonge Onderzoekers is van mening dat serieus onderzoek zou moeten worden, of en met mogelijke aanpassing van de bouwplannen, definitieve huisvesting van de Jonge Onderzoekers in deze accommodatie, een reële optie is.

Samenwerking

In de nabije toekomst van de Jonge Onderzoekers zal, op basis van en wederzijdse wens, nadere samenwerking met de Kunstencentrum groep, het SCN en de SKSG worden nagestreefd. Door de gemeente is daar de MJD aantoegeweegd. Met het MJD moeten de besprekingen hierover nog starten. Samenwerking of integratie met het NDE ligt, gezien de ambities van het NDE en hun aanbod, vooral gericht op natuureducatie, niet voor de hand.

In dit deel willen we ons licht laten schijnen op de vorm waarin de samenwerking gestalte kan krijgen.

- De samenwerking met de SKSG richt zich op de invulling van de buitenschoolse activiteiten en kinderactiviteiten in de wijken.
De Jonge onderzoekers ontwikkelen en verzorgen, in samenwerking met de SKSG, voor deze activiteiten een boeiend, technisch aanbod. Aan deze activiteiten kunnen de kinderen van de BSO en kinderen uit de wijken deelnemen. Voor het aanbod zal door de Jonge Onderzoekers een vergoeding worden gevraagd en zullen kinderen een individuele bijdrage moeten betalen.
De locaties van de SKSG kunnen worden gebruikt om de activiteiten uit te voeren, alsook andere wijkvoorzieningen. Daarmee zijn geen extra kosten gemoeid.
In september zal het overleg met de SKSG worden voortgezet en wordt een aanbod ontwikkeld dat vanaf 2012 kan worden uitgevoerd.
- Dan de samenwerking met het SCN. De Stichting SCN opereert vanuit een landelijke federatie en krachtige eigen filosofie. Ook streeft de Stichting SCN naar een eigen permanente zelfstandige huisvesting. Vanuit deze grondslag is integratie tussen de Jonge Onderzoekers en de Stichting SCN niet haalbaar. Wel is er vanuit beide instellingen, de bereidheid tot samenwerking en afstemming van het aanbod. Op dit moment stellen we vast dat het aanbod aanvullend is.
- De Kunstencentrum groep. Momenteel is de Kunstencentrum groep verwickeld in een proces van fusie met de Muziekschool. Dat heeft op dit moment 1^e prioriteit. Wel is in besprekingen tussen de Jonge Onderzoekers en de Kunstencentrum groep vastgesteld, dat er van beide zijden belang is bij nadere samenwerking, gezamenlijke huisvesting en mogelijke samenvoeging. Ook denken we aan integratie van het aanbod, waarbij wederzijdse kwaliteitsverbetering mogelijk is. Op het punt van huisvesting zijn we eerder in deze notitie al ingegaan. De meest verregaande variant van samenvoeging is in de vorm van een *Werkplaats, de Jonge Onderzoekers*, onder de Kunstencentrum groep. Voor de vrijwilligers en medewerkers van de Jonge Onderzoekers is behoud van eigen identiteit van groot belang. Of dit in en met de Kunstencentrum groep gewaarborgd kan worden, moet ook in de komende maanden nader worden onderzocht.

Raadsvoorstel - Technieeducatie

- We stellen op het punt van de samenwerking voor, om in de komende maanden vanaf september de besprekingen te voeren en de implementatie vorm te geven. Begin 2012 kan dan het resultaat van de besprekingen aan het college van B&W worden aangeboden.

Organisatie en Budget

De Jonge Onderzoekers hebben de opdracht meegekregen om met minder middelen, een organisatie in te richten waarmee een professioneel, technisch aanbod mogelijk blijft. Voor de korte termijn stellen we een begroting voor, met een verantwoording van de kosten in zelfstandige vorm (zie de bijlage).

Voor de iets langere termijn kan de samenwerking met de SKSG en de Kunstencentrum groep leiden tot efficiencywinst en tot verdere reductie van de kosten.

Het is (gezien de vakantieperiode) niet mogelijk om al in deze uitwerking het definitieve plan voor samenwerking, en een bijbehorende begroting te overleggen. Daar zal in de komende maanden, na de zomervakantie, nader overleg over moeten plaatsvinden. We stellen ons voor dat in de maanden september tot december 2011 dit plan, samen met de andere instellingen nader wordt uitgewerkt en daarna aan het college wordt voorgelegd.

Budget in zelfstandige vorm.

We denken vanaf 2013 een budget van ongeveer 200.000,- nodig te hebben om in zelfstandige afgeslankte vorm, een professioneel aanbod in vrije- tijd en op scholen te kunnen aanbieden. Dit bedrag kan nog verder worden gereduceerd bij gezamenlijke huisvesting en een gezamenlijk back-office met een andere instelling zoals de Kunstencentrum groep. Hieronder volgt een uitwerking van de begroting.

Medewerkers

Op dit moment bestaat de organisatie van de Jonge Onderzoekers nog uit 7 medewerkers, in 2010 is al afscheid genomen van 3 medewerkers.

Een deel van het huidige personeelsbestand bestaat uit (3) medewerkers van Technica 10, zij zijn, op verzoek van de gemeente overgenomen van de Stichting Wing. Daarnaast is er een medewerker voor de houtafdeling, 1 voor het beheer en onderhoud, een medewerker voor de administratie en een directeur werkzaam. Van deze 7 medewerkers worden 4 medewerkers gesubsidieerd op basis van zogenaamde ID banen. Bij de invoering van de wet "Werken naar vermogen" wordt er een grote bezuiniging op de gesubsidieerde arbeid verwacht, mogelijk zelfs afschaffing van alle huidige ID banen. De gemeente Groningen beraadt zich op dit moment over de implicaties van deze bezuiniging en of ze op eigen kosten, nog een deel van de gesubsidieerde banen in de stad Groningen, in stand wil houden.

Voor de Jonge Onderzoeker heeft de bezuiniging dramatische gevolgen. Immers meer dan de helft van de banen dreigt te vervallen. In de uitwerking van de organisatie gaan we uit van dit negatieve scenario, immers alle signalen wijzen daarop. Mocht de raad echter besluiten tot subsidiering van (een deel van) deze functies, dan zouden de Jonge Onderzoekers willen pleiten om daarvoor in aanmerking te komen.

Op korte termijn (vanaf 2013) moet de nieuwe organisatie van de Jonge Onderzoekers gereed zijn. We denken dat een aantal functies in de organisatie noodzakelijk zijn (blijven).

- In ieder geval is een *algemene coördinatiefunctie* nodig, met de volgende taken. Strategische ontwikkeling van beleid, vertegenwoordiging van de Jonge Onderzoekers naar externe instanties en subsidiegever, leiding geven aan de organisatie en de medewerkers en vrijwilligers, aanspreekpunt voor het bestuur.
- Een *inhoudelijke coördinatiefunctie* voor de ontwikkeling van het aanbod van de Jonge Onderzoekers en coördinatie van de inzet van vrijwilligers.
- Optioneel de *uitvoering en coördinatie* van activiteiten op scholen of in regionale voorzieningen.
- Een *beheersfunctie* voor het gebouw: beheer en onderhoud en schoonmaak, brandveiligheid, openstelling en sluiting en de kantinevoorziening voor deelnemers.
- Een *administratieve voorziening* voor de financiële boekhouding, salarissen en deelnemersbijdragen. En de ICT ondersteuning, Nb, in het verleden is dit door een vrijwilliger uitgevoerd, deze ondersteuning is echter structureel van aard en kan niet vrijwillig worden uitgevoerd.

Raadsvoorstel - Technieeducatie

In plaats van fulltime functies op dit moment, denken we voor de toekomst aan een omvang van ongeveer 0,6 fte per functie.

Naast structurele functies, zijn de volgende middelen nodig.

Vrijwilligers:

Het is belangrijk te investeren in de vrijwilligers. Op dit moment zijn voor de Jonge Onderzoekers ongeveer 50 vrijwilligers actief. Zij ontvangen voor hun inzet een vergoeding van ongeveer 2,60 euro per uur.

De professionaliteit van de uitvoering van de activiteiten moet worden gewaarborgd. Vrijwilligers komen met verschillende achtergronden, kennis en ervaring binnen. Omdat we werken met kinderen is het van groot belang om de vrijwilligers te trainen in het omgaan met kinderen. Dat binnen een pedagogisch verantwoord kader, waarbinnen elke vrijwilligers opereert. Daarnaast is het van belang dat het inhoudelijk aanbod aantrekkelijk blijft voor kinderen en dus innovatief en professioneel is. Het is dus nodig om te investeren in trainingen en cursussen, o.a. door Talentenkracht worden cursussen aangeboden die specifiek zijn gericht op het aanbieden van technische oefeningen en leerstof, op een voor jonge kinderen aantrekkelijke manier. Jaarlijks zouden de vrijwilligers aan deze en overige vergelijkbare cursussen moeten kunnen deelnemen.

Vervoer.

De Jonge onderzoekers bieden een vrijetijdsaanbod voor kinderen in een nog nader te bepalen locatie. Daarnaast is met de SKSG overeengekomen dat we in samenwerking, na schooltijd, een technisch aanbod willen opzetten en uitvoeren. Ook hebben we de wens om de huidige activiteiten op scholen voort te zetten en uit te breiden. Duidelijk is dat in deze situatie vervoer van de vrijwilligers en de materialen noodzakelijk is.

We stellen daarom voor om een (tweedehands) bestelbus aan te schaffen om een aanbod op andere locaties mogelijk te maken. En in de begroting een jaarlijks bedrag voor onderhoud en afschrijving op te nemen.

Inkomsten.

Momenteel wordt een deelnemersbijdrage gevraagd van de kinderen van 4 euro per dag. Indien een kind lid is van de Jonge Onderzoekers bedragen de kosten 44 euro per kwartaal en met een Stadjespas: 36 euro per kwartaal. Daarnaast betalen kinderen een klein bedrag voor eten en drinken tijdens de activiteiten. Van de scholen wordt een bijdrage gevraagd voor het uitvoeren van een workshop of gastles techniek van 40 euro per uur. Dat is exclusief de materiaalkosten van 1,50 euro per kind. In totaal bedroegen de opbrengsten in 2010 ruim 26.000.-

Voor de toekomst denken we dat het nodig is om de baten te verhogen. Dit kan door de deelnemersbijdrage te verhogen naar maximaal 40 euro per kwartaal bij deelname op 1 dag per week tot 70 euro per kwartaal bij deelname op de beide dagen. Met de Stadjespas willen we de kosten blijven beperken en mogelijk een geringe verhoging tot maximaal 40 euro per kwartaal voor stellen.

Ook ligt een verhoogde bijdrage van incidentele kinderactiviteiten die samen met de SKSG worden opgezet voor de hand. We denken aan een bedrag van 5 euro per activiteit. Immers in vergelijking met de kosten voor buitenschoolse opvang, valt de bijdrage van de Jonge Onderzoekers in het niet. De definitieve voorstellen voor de deelnemersbijdragen volgen bij de definitieve begroting.

De kosten voor scholen willen we niet verhogen, wel zullen, bij uitbreiding van de activiteiten voor scholen in de stad, of regionaal, de opbrengsten navenant stijgen.

Indien het college kan instemmen met de verhogingen van de contributie en met de uitbreiding van activiteiten op scholen, is een verdubbeling van de opbrengsten reëel.

Een en ander is opgenomen in de toegevoegde begroting (zie de bijlage). In rood zijn de optionele kosten voor uitvoering van activiteiten op scholen opgenomen. De definitieve begroting kan aan het einde van het jaar worden opgemaakt.

Begroting (in zelfstandige vorm)

Raadsvoorstel - Technieeducatie

Accommodatie

- o Accommodatiekosten: afhankelijk van verdere besprekingen met de dienst OCSW is een budget van minimaal 40.000 tot maximaal 50.000 nodig om de accommodatie te kunnen financieren.

Kosten personeel

Voor kosten voor het personeel is een budget van afgerond: 152.000,- nodig.
Dit is opgebouwd uit de volgende kosten (bruto, bruto) personeelslasten:

o Algemene coördinatiefunctie:	50.000,-
o Inhoudelijke coördinatiefunctie:	27.000,-
o Uitvoering en coördinatie van activiteiten op scholen:	27.000,-
o Beheer en schoonmaak, brandveiligheid en kantinevoorziening:	8.000,-
o Administratie, ICT ondersteuning:	27.000,-
o Budget voor scholing en training:	3.000,-

Vrijwilligers

o Kosten voor vergoeding en scholing en training van vrijwilligers:	20.000,-
---	----------

Overige kosten

o Aanschaf en ontwikkeling van materiaal	10.000,-
o Marketing, verkoopkosten	5.000,-
o Leasekosten voor bus, afschrijving en onderhoud,	8.000,-

In totaal is afgerond is dit een budget van: 245.000,-

Inkomsten:

Bijdrage deelname kinderen (op basis van nieuwe tarieven)	25.000,-
Bijdrage SKSG activiteiten: (nieuwe activiteiten)	5.000,-
Bijdrage scholen: (optioneel)	20.000,-

Totaal inkomsten: 50.000,-

NB

- o Op basis van deze begroting (het JOG in zelfstandige vorm) dienen we het verzoek in voor een structurele subsidie vanaf 2013 van 200.000 per jaar.
- o Bij realisatie van gezamenlijke huisvesting en of integratie met een andere instelling, wordt een nieuwe begroting opgemaakt waarbinnen nog eens reductie van de kosten gerealiseerd kan worden.
- o De uitvoering van het onderwijsaanbod zou kostenneutraal moeten kunnen plaatsvinden. De opbrengsten uit de bijdragen van scholen zouden op termijn de kosten van de coördinator en de materialen moeten dekken.
- o We dienen hierbij het verzoek in om een eventueel overschot op de jaarrekening van 2011 te reserveren voor de implementatie van de plannen in 2012.

Tot slot: het lange termijn perspectief

De Jonge Onderzoekers onderschrijven de lijn dat voor verdergaande ontwikkeling en uitbreiding van het aanbod, financiële ondersteuning uit landelijke subsidies of van het bedrijfsleven verworven moet worden.

Ook kan worden gedacht aan de ontwikkeling van een meer commercieel aanbod, zoals kinderfeestjes of vrij toegankelijk commerciële activiteiten (denk aan **NEMO** Amsterdam, vijf verdiepingen vol verrassende doe- en ontdekkingen over wetenschap en technologie, of De Spelerij in Dieren. www.spelerij.nl (de wonderlijkste speel- en ontdekplek van Nederland). Midden in de Spelerij staat de Uitvinderij, een werkplaats voor kunst en techniek waar kinderen en hun ouders allerlei kunststukken zelf kunnen maken.

Daarvoor is echter tijd nodig, iedereen, ook het bedrijfsleven maakt momenteel een zware tijd door en heeft moeite het hoofd boven water te houden. Op langere termijn zal worden gestreefd naar versterking van middelen door o.a. landelijke subsidies of van werkgeversorganisaties of

Raadsvoorstel - Techniekeducatie

incidentele c.q. structurele bijdragen van individuele bedrijven. Met de Q3 partners samen wordt verkend of op langere termijn een Science Centrum in de stad Groningen een reële optie is, en op welke wijze de Jonge Onderzoekers hierin een plaats kunnen verwerven. In het najaar van 2011 willen we samen met deze partners een verkennende bespreking organiseren, hoe dit handen en voeten te kunnen geven.

De droom van het bestuur, de medewerkers en vrijwilligers van de Jonge Onderzoekers is nog steeds om, in samenwerking met anderen, een professioneel en aantrekkelijk (technisch) aanbod aan kinderen bieden en daarmee hun interesse voor techniek versterken. Daar ligt ons hart, daar gaan we voor.

Wij vragen u daarom uw instemming met ons voorstel om met een structureel bedrag van 200.000 euro per jaar, ons aanbod te behouden en te versterken. In de komende periode werken we de voorstellen voor samenwerking nader uit en bereiden we de implementatie voor. We denken voor de uitwerking van het plan in 2011 en voor de werkelijke implementatie in 2012 middelen nodig hebben. Deze trachten we te reserveren binnen de huidige begroting. Om die reden dienen we op voorhand het verzoek in om een eventueel overschot op de jaarrekening van 2011 te mogen reserveren.

Tot slot rest onze hartgrondige wens dat de gemeenteraad van de gemeente Groningen de Jonge Onderzoekers in staat blijft stellen om hun droom uit te voeren. Waarmee we tevens een bijdrage leveren aan een maatschappelijk relevant issue, te weten een tekort aan technische menskracht. Niet alleen in vrije tijd, maar ook op scholen.

24 augustus 2011

Het bestuur van de Jonge Onderzoekers,
Dhr. R. Zwarter, voorzitter,
Mw. T. Vos
Dhr. J. Marais
Mw. C. Baarda

G. Kalfsbeek, Directeur ad interim.

Raadsvoorstel - Techniekeducatie

Bijlage begroting

Kosten	functies	Salaris	Werkgevers lasten	totaal
	Alg. Coördinator	€ 37.000	€ 12.580	€ 49.580
	Inhoudelijk coördinator	€ 20.000	€ 6.800	€ 26.800
	Coördinatie scholen	€ 20.000	€ 6.800	€ 26.800
	Beheer schoonmaak	€ 14.000	€ 4.760	€ 18.760
	Administratie	€ 15.000	€ 5.100	€ 20.100
	ict	€ 5.000	€ 1.700	€ 6.700
totaal		€ 111.000		€ 148.740
	scholing (2%)			€ 2.970
totaal				€ 151.710
	Vrijwilligers			
	Onkostenvergoeding			€ 15.000
	scholing			€ 5.000
totaal				€ 20.000
	Overige kosten			
	materialen			€ 10.000
	marketing			€ 5.000
	onderhoud/afschrijving auto			€ 8.000
totaal				€ 23.000
	Accommodatie			
	exploitatie lasten			€ 40.000
	gas water elektriciteit			€ 10.000
totaal				€ 50.000
Totaal kosten				€ 244.710
Inkomsten				
Bijdragen deelname kinderen				€ 25.000
Bijdragen scholen				€ 20.000
Bijdragen SKSG kinderen				€ 5.000
Totaal inkomsten				€ 50.000

Raadsvoorstel - Techniekeducatie

BIJLAGE

BIJLAGE II

Voorstel van het bestuur van stichting De Jonge Onderzoekers Groningen

Uitwerking van de notitie: "De toekomst van de Jonge Onderzoekers, een Werkplaats voor techniek, in vrije tijd en op scholen"

Inleiding

In juni van dit jaar heeft het bestuur van de Jonge Onderzoekers een notitie aangeboden aan het college van B&W, met een voorstel voor behoud van de activiteiten van de Jonge Onderzoekers op de korte en lange termijn. Aanleiding voor deze notitie was de motie die de raadscommissie Onderwijs en Welzijn op 10 mei 2011 bij de bespreking van de voorstellen voor bezuiniging op de Jonge Onderzoekers, heeft aangenomen. Hierin werd de wethouder verzocht te onderzoeken, of en in welke vorm, met minder middelen, toch een aanbod voor techniekeducatie in de stad behouden kan blijven. Daarbij wordt samenwerking met andere instellingen wenselijk gevonden. De wethouder Onderwijs en Welzijn heeft het bestuur van de Jonge Onderzoekers gevraagd om mee te denken en dit onderzoek uit te voeren. De resultaten van dit onderzoek zijn in de notitie van juni 2011, aangeboden.

In de aanhef van deze uitwerking, herhalen we kort de samenvatting.

In juli 2011, ontvingen we van de dienst OCSW, een reactie op ons voorstel. In de reactie wordt aangegeven dat het gevraagde budget (220.000 structureel) te hoog is. Geadviseerd wordt om het voorstel uit te werken met een onderscheid tussen het vrijetijdsaanbod en het aanbod voor scholen. Hierbij maakt de dienst de kanttekening dat ze geen voorstander is van een onderwijsaanbod door de Jonge Onderzoekers. Mocht het bestuur van de Jonge Onderzoekers in de uitwerking, toch een aanbod voor scholen willen opnemen dan zou dit in de begroting inzichtelijk onderscheiden moeten worden. Het verzoek is om de uitwerkingsnotitie inclusief financiële onderbouwing op 22 augustus 2011 aan te bieden, deze zal als bijlage bij het raadsvoorstel op 26 oktober aan de Raad worden aangeboden.

In deze uitwerkingsnotitie wordt aan dit verzoek tegemoet gekomen. We werken het perspectief voor de korte termijn uit en onderbouwen dit met een voorstel voor de inrichting van de organisatie en een begroting.

Samenvatting van de notitie de toekomst van de Jonge Onderzoekers van juni 2011.

De Jonge Onderzoekers bestaan meer dan 40 jaar en hebben een enorme schat aan ervaring en expertise opgebouwd. Deze kan, naar onze mening, in een tijd met een tekort aan technische arbeidskrachten, dat in de nabije toekomst alleen maar zal groeien, niet worden gemist. Het onderzoek van het Kenniscentrum Arbeid van de Hanzehogeschool, dat op 16 juni jl. is gepresenteerd, laat zien dat er tussen nu en 2020 in het Eemsdelta gebied alleen al, een vraag naar arbeidskrachten van ongeveer 5000 wordt verwacht. Hiervan 70 % in de technische beroepen. De relatief grote uitval in het VMBO en het MBO onderwijs dragen niet bij aan voldoende aanbod voor de technische beroepen. De aanmeldingscijfers van het Noorderpoortcollege voor het schooljaar 2011-2012, laten opnieuw een daling van de aanmeldingen voor de technische opleidingen zien.

De Jonge Onderzoekers bieden momenteel een aanbod in vrije tijd en op een aantal scholen dat kinderen stimuleert om hun technische vaardigheden te ontdekken en te ontwikkelen. Onderzoek (Talentenkracht) laat zien dat wanneer al op jonge leeftijd aan kinderen op een toegankelijke wijze een stimulans geboden wordt, dit positieve effecten heeft op belangstelling en vaardigheden bij kinderen.

De Jonge Onderzoekers denken dit aanbod ook in de nabije toekomst te kunnen blijven bieden en uit te kunnen breiden. Daartoe zijn een aantal voorwaarden van belang en is uit efficiency overwegingen samenwerking met andere (gesubsidieerde) instellingen nodig. Het structurele fundament zou door de overheid gelegd moeten worden, in de vorm van een basisbudget aan subsidie, op de langere termijn moet dit worden uitgebreid met middelen uit het bedrijfsleven of andere inkomsten. Om die reden hebben we een korte termijn perspectief en een perspectief voor de lange termijn geschetst.

Raadsvoorstel - Techniekeducatie

Op korte termijn stellen we samenwerking voor met andere gesubsidieerde instellingen, (SKSG en de Kunstencentrum groep) en met het SCN. De reden hiervoor is versterking en verbreding van het aanbod en efficiency winst door samenwerking. Voor de langere termijn willen we ons richten op samenwerking met het bedrijfsleven. We denken van het bedrijfsleven ook middelen te kunnen verwerven om een technisch aanbod (ter stimulering van de belangstelling in technische vakken en beroepen) te blijven bieden. Echter op de korte termijn zal dit gezien de economische recessie niet lukken.

Uitwerking in een korte termijn voorstel:

Inhoudelijk aanbod

Op dit moment bieden de Jonge Onderzoekers op de woensdag en de zaterdag een vrijetijdsaanbod in de locatie Dirk Huizingastraat en workshops op scholen en in buurtvoorzieningen, het voormalige Technica 10 aanbod. Daarnaast zijn we gedurende twee vakantieperiodes open van maandag tot en met vrijdag. In de afgelopen 1^e zomervakantie week hebben gemiddeld 50 kinderen per dag van dit vakantieaanbod gebruik gemaakt. Ook is er gedurende het gehele Noorderzon-event, een aanbod van de Jonge Onderzoekers in het Qu3 paviljoen. De eerste dagen van de Noorderzon zijn er al veel bezoekers geweest en hebben veel kinderen elke middag tussen 2 en 5, met veel plezier gezaagd, gesoldeerd en zich verwonderd over de technische hoogstandjes.

Wij denken het huidige vrijetijdsaanbod in de toekomst te kunnen en willen voortzetten en zouden dit aanbod willen uitbreiden met een aanbod voor scholen en als onderdeel van kinderactiviteiten in de wijken. Een aantal concrete aanleidingen:

- In juni van dit jaar hebben we van de gemeente Delfzijl in het kader van de ontwikkeling naar "Brede scholen", een verzoek ontvangen om een aanbod van 6 weken te ontwikkelen voor alle scholen en buurtvoorzieningen.
- De SKSG heeft aangegeven in haar huidige aanbod van kinderactiviteiten, ook graag een technisch aanbod in de vorm van een aantal workshops te willen opnemen.
- Naar onze mening bestaat er ook wel degelijk een dergelijke behoefte bij scholen in de stad Groningen, echter de financiële middelen zijn schaars en tevens is sprake van een overweldigend aanbod van nieuwe thema's en onderwerpen. De scholen zien door de bomen het bos niet meer. In juni 2011 heeft Grietha de Boer, programmanager voor Wetenschap en Techniek bij de Hanzehogeschool, de grote behoefte van scholen aan ondersteuning bij een technisch aanbod, bevestigd. Tevens heeft ze aangegeven, dat de inzet van de Jonge Onderzoekers, ook op scholen, zeer op prijs wordt gesteld. Afspraken is om na de zomer van 2011 daarover nadere afspraken te maken.

Deze en de al eerder genoemde redenen van maatschappelijk belang spreken voor zich. De Jonge Onderzoekers pleiten voor een kans om een aanbod voor scholen en een vrijetijdsaanbod te ontwikkelen en dit in de stad Groningen op scholen en met de SKSG als onderdeel van de kinderactiviteiten uit te voeren. En dit mogelijk, als de organisatie dit toelaat, ook regionaal aan te bieden, (vanzelfsprekend tegen vergoedingen).

We denken dat de uitbreiding van het aanbod tegen geringe kosten kan worden uitgevoerd; immers we beschikken over de infrastructuur, de vrijwilligers en de expertise (Technica 10). Het aanbod voor het onderwijs en de regionale inzet, moet op termijn kostenneutraal worden uitgevoerd. Immers voor dit aanbod wordt een vergoeding gevraagd van de scholen of de betrokken instellingen of gemeentes. Wel zijn enige aanloopkosten noodzakelijk zoals marketing en de aanschaf van een bestelbus.

Accommodatie

Op korte termijn (vanaf december 2012) is de accommodatie voor de Jonge Onderzoekers het grootste knelpunt. Voor de huidige accommodatie aan de Dirk Huizingastraat, is in 2002, een 10-jarig huurcontract afgesloten, in ruil voor de verkoop van de accommodatie in het Stadspark. De accommodatie in het Stadspark was eigendom van de Jonge Onderzoekers, maar diende te worden gerenoveerd om aan de actuele eisen van brandveiligheid te kunnen voldoen. Aangezien daarvoor de middelen ontbraken en de gemeente de grond in het Stadspark voor andere doeleinden wilde gebruiken, is toentertijd tot deze overeenkomst besloten. Het bestuur van de Jonge Onderzoekers heeft begrip heeft voor de huidige noodzaak tot financiële beperking. Wel is

Raadsvoorstel - Technieeducatie

ze van mening dat de bereidwilligheid van het toenmalige bestuur om aan de wens van de gemeente tegemoet te komen, nu zou moeten leiden tot een morele verplichting om de Jonge Onderzoekers te helpen bij het vinden van een geschikte andere accommodatie. Immers, indien de Jonge Onderzoekers nog steeds eigenaar waren van hun pand, zou het in stand houden van een vrijwilligersorganisatie, ook zonder extra financiële middelen mogelijk zijn geweest. Met de verkoop van het eigen pand, is deze optie verdwenen. Een andere, goedkopere accommodatie is op korte termijn noodzakelijk om het aanbod te kunnen handhaven. In overleg met de dienst OCSW is de optie van gebruikmaking van een leegstaand schoolgebouw geopperd. Zo is gesproken over een leegstaande dependance van de van Lieflandschool voor speciaal onderwijs, aan de Canadalaan en de "Hamrik". Beide locaties bleken bij nader inzien niet beschikbaar of te duur.

We hopen en verwachten dat de gemeente met ons mee wil denken en voor de periode tot aan de definitieve oplossing voor de huisvesting, een leegstaande (school) gebouw ter beschikking wil stellen tegen geringe kosten. In de begroting nemen we een bedrag van maximaal 50.000 euro op.

Voor de langere termijn realiseren we ons dat een zelfstandig, eigen, gebouw te duur is. Bovendien zal in de komende maanden de samenwerking met de SKSG, het SCN en de Kunstencentrum groep nader worden besproken en uitgewerkt. Voor de Kunstencentrum groep, inclusief de huidige Muziekschool, wordt een nieuwe accommodatie ontworpen op het Ciboga terrein. Het bestuur van de Jonge Onderzoekers is van mening dat serieus onderzocht zou moeten worden, of en met mogelijke aanpassing van de bouwplannen, definitieve huisvesting van de Jonge Onderzoekers in deze accommodatie, een reële optie is.

Samenwerking

In de nabije toekomst van de Jonge Onderzoekers zal, op basis van en wederzijdse wens, nadere samenwerking met de Kunstencentrum groep, het SCN en de SKSG worden nagestreefd. Door de gemeente is daar de MJD aan toegevoegd. Met het MJD moeten de besprekingen hierover nog starten. Samenwerking of integratie met het NDE ligt, gezien de ambities van het NDE en hun aanbod, vooral gericht op natuureducatie, niet voor de hand.

In dit deel willen we ons licht laten schijnen op de vorm waarin de samenwerking gestalte kan krijgen.

- De samenwerking met de SKSG richt zich op de invulling van de buitenschoolse activiteiten en kinderactiviteiten in de wijken.
De Jonge onderzoekers ontwikkelen en verzorgen, in samenwerking met de SKSG, voor deze activiteiten een boeiend, technisch aanbod. Aan deze activiteiten kunnen de kinderen van de BSO en kinderen uit de wijken deelnemen. Voor het aanbod zal door de Jonge Onderzoekers een vergoeding worden gevraagd en zullen kinderen een individuele bijdrage moeten betalen.
De locaties van de SKSG kunnen worden gebruikt om de activiteiten uit te voeren, alsook andere wijkvoorzieningen. Daarmee zijn geen extra kosten gemoeid.
In september zal het overleg met de SKSG worden voortgezet en wordt een aanbod ontwikkeld dat vanaf 2012 kan worden uitgevoerd.
- Dan de samenwerking met het SCN. De Stichting SCN opereert vanuit een landelijke federatie en krachtige eigen filosofie. Ook streeft de Stichting SCN naar een eigen permanente zelfstandige huisvesting. Vanuit deze grondslag is integratie tussen de Jonge Onderzoekers en de Stichting SCN niet haalbaar. Wel is er vanuit beide instellingen, de bereidheid tot samenwerking en afstemming van het aanbod. Op dit moment stellen we vast dat het aanbod aanvullend is.
- De Kunstencentrum groep. Momenteel is de Kunstencentrum groep verwickeld in een proces van fusie met de Muziekschool. Dat heeft op dit moment 1° prioriteit. Wel is in besprekingen tussen de Jonge Onderzoekers en de Kunstencentrum groep vastgesteld, dat er van beide zijden belang is bij nadere samenwerking, gezamenlijke huisvesting en mogelijke samenvoeging. Ook denken we aan integratie van het aanbod, waarbij wederzijdse kwaliteitsverbetering mogelijk is. Op het punt van huisvesting zijn we eerder in deze notitie al ingegaan. De meest verregaande variant van samenvoeging is in de vorm van een *Werkplaats, de Jonge Onderzoekers*, onder de Kunstencentrum groep. Voor de vrijwilligers en medewerkers van de Jonge Onderzoekers is behoud van eigen identiteit van groot belang. Of dit in en met de Kunstencentrum groep gewaarborgd kan worden, moet ook in de komende maanden nader worden onderzocht.

Raadsvoorstel - Technieeducatie

- We stellen op het punt van de samenwerking voor, om in de komende maanden vanaf september de besprekingen te voeren en de implementatie vorm te geven. Begin 2012 kan dan het resultaat van de besprekingen aan het college van B&W worden aangeboden.

Organisatie en Budget

De Jonge Onderzoekers hebben de opdracht meegekregen om met minder middelen, een organisatie in te richten waarmee een professioneel, technisch aanbod mogelijk blijft. Voor de korte termijn stellen we een begroting voor, met een verantwoording van de kosten in zelfstandige vorm (zie de bijlage).

Voor de iets langere termijn kan de samenwerking met de SKSG en de Kunstencentrum groep leiden tot efficiencywinst en tot verdere reductie van de kosten.

Het is (gezien de vakantieperiode) niet mogelijk om al in deze uitwerking het definitieve plan voor samenwerking, en een bijbehorende begroting te overleggen. Daar zal in de komende maanden, na de zomervakantie, nader overleg over moeten plaatsvinden. We stellen ons voor dat in de maanden september tot december 2011 dit plan, samen met de andere instellingen nader wordt uitgewerkt en daarna aan het college wordt voorgelegd.

Budget in zelfstandige vorm.

We denken vanaf 2013 een budget van ongeveer 200.000,- nodig te hebben om in zelfstandige afgeslankte vorm, een professioneel aanbod in vrije- tijd en op scholen te kunnen aanbieden. Dit bedrag kan nog verder worden gereduceerd bij gezamenlijke huisvesting en een gezamenlijk back-office met een andere instelling zoals de Kunstencentrum groep. Hieronder volgt een uitwerking van de begroting.

Medewerkers

Op dit moment bestaat de organisatie van de Jonge Onderzoekers nog uit 7 medewerkers, in 2010 is al afscheid genomen van 3 medewerkers.

Een deel van het huidige personeelsbestand bestaat uit (3) medewerkers van Technica 10, zij zijn, op verzoek van de gemeente overgenomen van de Stichting Wing. Daarnaast is er een medewerker voor de houtafdeling, 1 voor het beheer en onderhoud, een medewerker voor de administratie en een directeur werkzaam. Van deze 7 medewerkers worden 4 medewerkers gesubsidieerd op basis van zogenaamde ID banen. Bij de invoering van de wet "Werken naar vermogen" wordt er een grote bezuiniging op de gesubsidieerde arbeid verwacht, mogelijk zelfs afschaffing van alle huidige ID banen. De gemeente Groningen beraadt zich op dit moment over de implicaties van deze bezuiniging en of ze op eigen kosten, nog een deel van de gesubsidieerde banen in de stad Groningen, in stand wil houden.

Voor de Jonge Onderzoeker heeft de bezuiniging dramatische gevolgen. Immers meer dan de helft van de banen dreigt te vervallen. In de uitwerking van de organisatie gaan we uit van dit negatieve scenario, immers alle signalen wijzen daarop. Mocht de raad echter besluiten tot subsidiering van (een deel van) deze functies, dan zouden de Jonge Onderzoekers willen pleiten om daarvoor in aanmerking te komen.

Op korte termijn (vanaf 2013) moet de nieuwe organisatie van de Jonge Onderzoekers gereed zijn. We denken dat een aantal functies in de organisatie noodzakelijk zijn (blijven).

- In ieder geval is een *algemene coördinatiefunctie* nodig, met de volgende taken. Strategische ontwikkeling van beleid, vertegenwoordiging van de Jonge Onderzoekers naar externe instanties en subsidiegever, leiding geven aan de organisatie en de medewerkers en vrijwilligers, aanspreekpunt voor het bestuur.
- Een *inhoudelijke coördinatiefunctie* voor de ontwikkeling van het aanbod van de Jonge Onderzoekers en coördinatie van de inzet van vrijwilligers.
- Optioneel de *uitvoering en coördinatie* van activiteiten op scholen of in regionale voorzieningen.
- Een *beheersfunctie* voor het gebouw: beheer en onderhoud en schoonmaak, brandveiligheid, openstelling en sluiting en de kantinevoorziening voor deelnemers.
- Een *administratieve voorziening* voor de financiële boekhouding, salarissen en deelnemersbijdragen. En de ICT ondersteuning, Nb, in het verleden is dit door een vrijwilliger uitgevoerd, deze ondersteuning is echter structureel van aard en kan niet vrijwillig worden uitgevoerd.

Raadsvoorstel - Technieeducatie

In plaats van fulltime functies op dit moment, denken we voor de toekomst aan een omvang van ongeveer 0,6 fte per functie.

Naast structurele functies, zijn de volgende middelen nodig.

Vrijwilligers:

Het is belangrijk te investeren in de vrijwilligers. Op dit moment zijn voor de Jonge Onderzoekers ongeveer 50 vrijwilligers actief. Zij ontvangen voor hun inzet een vergoeding van ongeveer 2,60 euro per uur.

De professionaliteit van de uitvoering van de activiteiten moet worden gewaarborgd. Vrijwilligers komen met verschillende achtergronden, kennis en ervaring binnen. Omdat we werken met kinderen is het van groot belang om de vrijwilligers te trainen in het omgaan met kinderen. Dat binnen een pedagogisch verantwoord kader, waarbinnen elke vrijwilligers opereert. Daarnaast is het van belang dat het inhoudelijk aanbod aantrekkelijk blijft voor kinderen en dus innovatief en professioneel is. Het is dus nodig om te investeren in trainingen en cursussen, o.a. door Talentenkracht worden cursussen aangeboden die specifiek zijn gericht op het aanbieden van technische oefeningen en leerstof, op een voor jonge kinderen aantrekkelijke manier. Jaarlijks zouden de vrijwilligers aan deze en overige vergelijkbare cursussen moeten kunnen deelnemen.

Vervoer.

De Jonge onderzoekers bieden een vrijetijdsaanbod voor kinderen in een nog nader te bepalen locatie. Daarnaast is met de SKSG overeengekomen dat we in samenwerking, na schooltijd, een technisch aanbod willen opzetten en uitvoeren. Ook hebben we de wens om de huidige activiteiten op scholen voort te zetten en uit te breiden. Duidelijk is dat in deze situatie vervoer van de vrijwilligers en de materialen noodzakelijk is.

We stellen daarom voor om een (tweedehands) bestelbus aan te schaffen om een aanbod op andere locaties mogelijk te maken. En in de begroting een jaarlijks bedrag voor onderhoud en afschrijving op te nemen.

Inkomsten.

Momenteel wordt een deelnemersbijdrage gevraagd van de kinderen van 4 euro per dag. Indien een kind lid is van de Jonge Onderzoekers bedragen de kosten 44 euro per kwartaal en met een Stadjespas: 36 euro per kwartaal. Daarnaast betalen kinderen een klein bedrag voor eten en drinken tijdens de activiteiten.

Van de scholen wordt een bijdrage gevraagd voor het uitvoeren van een workshop of gastles techniek van 40 euro per uur. Dat is exclusief de materiaalkosten van 1,50 euro per kind. In totaal bedroegen de opbrengsten in 2010 ruim 26.000.-

Voor de toekomst denken we dat het nodig is om de baten te verhogen. Dit kan door de deelnemersbijdrage te verhogen naar maximaal 40 euro per kwartaal bij deelname op 1 dag per week tot 70 euro per kwartaal bij deelname op de beide dagen. Met de Stadjespas willen we de kosten blijven beperken en mogelijk een geringe verhoging tot maximaal 40 euro per kwartaal voor stellen.

Ook ligt een verhoogde bijdrage van incidentele kinderactiviteiten die samen met de SKSG worden opgezet voor de hand. We denken aan een bedrag van 5 euro per activiteit. Immers in vergelijking met de kosten voor buitenschoolse opvang, valt de bijdrage van de Jonge Onderzoekers in het niet. De definitieve voorstellen voor de deelnemersbijdragen volgen bij de definitieve begroting.

De kosten voor scholen willen we niet verhogen, wel zullen, bij uitbreiding van de activiteiten voor scholen in de stad, of regionaal, de opbrengsten navenant stijgen.

Indien het college kan instemmen met de verhogingen van de contributie en met de uitbreiding van activiteiten op scholen, is een verdubbeling van de opbrengsten reëel.

Een en ander is opgenomen in de toegevoegde begroting (zie de bijlage). In rood zijn de optionele kosten voor uitvoering van activiteiten op scholen opgenomen. De definitieve begroting kan aan het einde van het jaar worden opgemaakt.

Begroting (in zelfstandige vorm)

Raadsvoorstel - Techniekeducatie

Accommodatie

- o Accommodatiekosten: afhankelijk van verdere besprekingen met de dienst OCSW is een budget van minimaal 40.000 tot maximaal 50.000 nodig om de accommodatie te kunnen financieren.

Kosten personeel

Voor kosten voor het personeel is een budget van afgerond: 152.000,- nodig.

Dit is opgebouwd uit de volgende kosten (bruto, bruto) personeelslasten:

o Algemene coördinatiefunctie:	50.000,-
o Inhoudelijke coördinatiefunctie:	27.000,-
o Uitvoering en coördinatie van activiteiten op scholen:	27.000,-
o Beheer en schoonmaak, brandveiligheid en kantinevoorziening:	8.000,-
o Administratie, ICT ondersteuning:	27.000,-
o Budget voor scholing en training:	3.000,-

Vrijwilligers

o Kosten voor vergoeding en scholing en training van vrijwilligers:	20.000,-

Overige kosten

o Aanschaf en ontwikkeling van materiaal	10.000,-
o Marketing, verkoopkosten	5.000,-
o Leasekosten voor bus, afschrijving en onderhoud,	8.000,-

In totaal is afgerond is dit een budget van: 245.000,-

Inkomsten:

Bijdrage deelname kinderen (op basis van nieuwe tarieven)	25.000,-
Bijdrage SKSG activiteiten: (nieuwe activiteiten)	5.000,-
Bijdrage scholen: (optioneel)	20.000,-

Totaal inkomsten: 50.000,-

NB

- o Op basis van deze begroting (het JOG in zelfstandige vorm) dienen we het verzoek in voor een structurele subsidie vanaf 2013 van 200.000 per jaar.
- o Bij realisatie van gezamenlijke huisvesting en of integratie met een andere instelling, wordt een nieuwe begroting opgemaakt waarbinnen nog eens reductie van de kosten gerealiseerd kan worden.
- o De uitvoering van het onderwijsaanbod zou kostenneutraal moeten kunnen plaatsvinden. De opbrengsten uit de bijdragen van scholen zouden op termijn de kosten van de coördinator en de materialen moeten dekken.
- o We dienen hierbij het verzoek in om een eventueel overschot op de jaarrekening van 2011 te reserveren voor de implementatie van de plannen in 2012.

Tot slot: het lange termijn perspectief

De Jonge Onderzoekers onderschrijven de lijn dat voor verdergaande ontwikkeling en uitbreiding van het aanbod, financiële ondersteuning uit landelijke subsidies of van het bedrijfsleven verworven moet worden.

Ook kan worden gedacht aan de ontwikkeling van een meer commercieel aanbod, zoals kinderfeestjes of vrij toegankelijk commerciële activiteiten (denk aan **NEMO** Amsterdam, vijf verdiepingen vol verrassende doe- en ontdekkingen over wetenschap en technologie, of De Spelerij in Dieren. www.spelerij.nl (de wonderlijkste speel- en ontdekplek van Nederland). Midden in de Spelerij staat de Uitvinderij, een werkplaats voor kunst en techniek waar kinderen en hun ouders allerlei kunststukken zelf kunnen maken.

Daarvoor is echter tijd nodig, iedereen, ook het bedrijfsleven maakt momenteel een zware tijd door en heeft moeite het hoofd boven water te houden. Op langere termijn zal worden gestreefd naar versterking van middelen door o.a. landelijke subsidies of van werkgeversorganisaties of

Raadsvoorstel - Techniekeducatie

incidentele c.q. structurele bijdragen van individuele bedrijven. Met de Q3 partners samen wordt verkend of op langere termijn een Science Centrum in de stad Groningen een reële optie is, en op welke wijze de Jonge Onderzoekers hierin een plaats kunnen verwerven. In het najaar van 2011 willen we samen met deze partners een verkennende bespreking organiseren, hoe dit handen en voeten te kunnen geven.

De droom van het bestuur, de medewerkers en vrijwilligers van de Jonge Onderzoekers is nog steeds om, in samenwerking met anderen, een professioneel en aantrekkelijk (technisch) aanbod aan kinderen bieden en daarmee hun interesse voor techniek versterken. Daar ligt ons hart, daar gaan we voor.

Wij vragen u daarom uw instemming met ons voorstel om met een structureel bedrag van 200.000 euro per jaar, ons aanbod te behouden en te versterken. In de komende periode werken we de voorstellen voor samenwerking nader uit en bereiden we de implementatie voor. We denken voor de uitwerking van het plan in 2011 en voor de werkelijke implementatie in 2012 middelen nodig hebben. Deze trachten we te reserveren binnen de huidige begroting. Om die reden dienen we op voorhand het verzoek in om een eventueel overschot op de jaarrekening van 2011 te mogen reserveren.

Tot slot rest onze hartgrondige wens dat de gemeenteraad van de gemeente Groningen de Jonge Onderzoekers in staat blijft stellen om hun droom uit te voeren. Waarmee we tevens een bijdrage leveren aan een maatschappelijk relevant issue, te weten een tekort aan technische menskracht. Niet alleen in vrije tijd, maar ook op scholen.

24 augustus 2011

Het bestuur van de Jonge Onderzoekers,
Dhr. R. Zwarter, voorzitter,
Mw. T. Vos
Dhr. J. Marais
Mw. C. Baarda

G. Kalfsbeek, Directeur ad interim.

Raadsvoorstel - Technieeducatie

Bijlage begroting

Kosten	functies	Salaris	Werkgevers lasten	totaal
	Alg. Coördinator	€ 37.000	€ 12.580	€ 49.580
	Inhoudelijk coördinator	€ 20.000	€ 6.800	€ 26.800
	Coördinatie scholen	€ 20.000	€ 6.800	€ 26.800
	Beheer schoonmaak	€ 14.000	€ 4.760	€ 18.760
	Administratie	€ 15.000	€ 5.100	€ 20.100
	Ict	€ 5.000	€ 1.700	€ 6.700
totaal		€ 111.000		€ 148.740
	scholing (2%)			€ 2.970
totaal				€ 151.710
	Vrijwilligers			
	Onkostenvergoeding			€ 15.000
	scholing			€ 5.000
totaal				€ 20.000
	Overige kosten			
	materialen			€ 10.000
	marketing			€ 5.000
	onderhoud/afschrijving auto			€ 8.000
totaal				€ 23.000
	Accommodatie			
	exploitatie lasten			€ 40.000
	gas water elektriciteit			€ 10.000
totaal				€ 50.000
Totaal kosten				€ 244.710
Inkomsten				
	Bijdragen deelname kinderen			€ 25.000
	Bijdragen scholen			€ 20.000
	Bijdragen SKSG kinderen			€ 5.000
Totaal inkomsten				€ 50.000

Raadsvoorstel - Forumvisie

Bestuursdienst

RAADSVOORSTEL:

2011-2012

Ons kenmerk: OS 11.2766378

Registratienummer : GR 11.

Ingekomen op :

Onderwerp: Forumvisie

Groningen, 14 OKT 2011

Aan de raad,

Inleiding.

Op 30 augustus jl. was de start van het bouwproces van het Groninger Forum een feit. Met deze visie markeren wij een nieuwe fase in de ontwikkeling van het Groninger Forum. Die nieuwe fase is hard nodig. De commissie Terlouw heeft ons waardevolle adviezen gegeven voor de invulling van het Groninger Forum en het proces hier naartoe. De conclusies uit het rapport luiden dat het concept op hoofdlijnen goed is maar dat veel partijen in de stad het zicht hebben verloren op de waarde van het Forum-project. Het hele plan moet kritisch worden beschouwd en heeft een frisse doorstart nodig. We pakken de door Terlouw toegeworpen handschoen op en nemen in onze rol als opdrachtgever de regie weer over.

Allereerst staan we stil bij het profiel en ambitie van het Forum. Vandaar uit geven we de richting aan waarbinnen we deze ambitie willen realiseren. In ons plan van aanpak geven we aan hoe we met alle partijen aan het concept willen bouwen, welke stappen nog gezet moeten worden en op welke wijze en met welk tijdpad wij dat voor ogen hebben. Want dat nog niet alles over het Groninger Forum en de toekomstige Forumorganisatie in detail is uitgedacht, is evident.

Visie.

Wat hebben we met het Forum voor ogen? Kernachtig samengevat hebben we met het Groninger Forum het volgende beeld voor ogen:

Het Groninger Forum is een venster op de wereld om ons heen. Als knooppunt binnen een satelliet van culturele ondernemers biedt het Groninger Forum ons inzicht in waar we staan in de samenleving. Vanuit historisch perspectief, want om de actualiteit te kunnen duiden, moet je terug naar het verleden, en met een blik op de toekomst. Er wordt vanuit die kerntaak ingezet op participatie en educatie zodat een zeer breed publiek wordt bereikt. Het Groninger Forum is laagdrempelig, want grotendeels gratis toegankelijk en goed bereikbaar vanwege de centrale ligging. Dit alles maakt dat het Groninger Forum een natuurlijke ontmoetingsplaats zal zijn voor een breed publiek. Voor kenniswerkers, ondernemende creatievelingen, studenten en ouderen. Zowel binnen de stad als daarbuiten.

Raadsvoorstel - Forumvisie

2

Hoofdpijnen van programmering.

Het concept is niet statisch, maar kent wel een paar hoofdpijnen als het om de programmering gaat. De actualiteit belicht in culturele en maatschappelijke thema's, vormt een rode draad voor de programmering van tentoonstellingen, lezingen en andere evenementen. In het verlengde daarvan en met de aanwezigheid van de stadsbibliotheek heeft het Groninger Forum een educatiefunctie met regionale uitstraling. Binnen de programmering is nadrukkelijk ruimte voor de Groninger thema's en speerpunten zoals *Energy* en *Healthy Aging*, waar Groningen toonaangevend in is. In de presentatievorm staat de beleving centraal. In het Groninger Forum worden al je zintuigen geprikkeld. Je "beleeft" de informatie. Projecten en evenementen vormen de verbindende schakel tussen de verschillende onderdelen en fungeren als visitekaartje van het Groninger Forum. Ze zijn ook interessant uit commercieel oogpunt (verhuur van ruimte). Tot slot is de samenwerking met andere "culturaanbieders" kenmerkend voor de programmering.

Waarom het Forum in Groningen.

De titel van ons collegeprogramma: "Groningen progressief met energie. Stad voor iedereen" geeft al aan waarom wij ons inzetten voor het realiseren van het Groninger Forum. Het Groninger Forum sluit naadloos aan bij deze ambitie. Het Groninger Forum is in onze ogen een opzienbarend gebouw met daarin een vernieuwende programmering. De fundamenten hiervan rusten echter letterlijk en figuurlijk op ons verleden. Het Groninger Forum wordt geen elitaire kunsttempel maar een centrale plek voor alle Stadgers en bezoekers van buiten de stad. De programmering wordt gericht op alle doelgroepen. Wijken zullen zich verbonden voelen met het Groninger Forum, omdat het Groninger Forum actief de wijken in zal gaan via onder andere de familiebibliotheken.

Wij vinden het van essentieel belang dat alle Stadgers in staat worden gesteld om volwaardig mee te draaien in de samenleving, de kern van ons collegeprogramma. In het Groninger Forum zal de nadruk sterk liggen op educatie en participatie. Zo hebben we in onze bibliotheekvisie het belang van het bestrijden van laaggeletterdheid en leesachterstanden al benadrukt. Het Groninger Forum zal ook deze taken blijven uitvoeren. Het Groninger Forum zal als gebouw en in zijn programmering voorop lopen op het gebied van duurzaamheid. Het Groninger Forum wordt een plek waar alle Stadgers zich laten informeren en meepraten over de wereld in het verleden, het heden en de toekomst. Aantrekkelijk, duurzaam, betrokken en solidair. Een centrum voor Groningen als City of Talent. Het Groninger Forum is er niet alleen voor de Stadgers maar zal als een landmark, uitstraling hebben tot ver buiten de stad en nieuwe bezoekers naar Groningen trekken. Het neemt een actieve rol aan richting de regio en kan een taak vervullen in het versterken van de provinciale culturele infrastructuur.

Sturing aan het proces.

Hoe zorgen we dat wat we voor ogen hebben met het Groninger Forum, gerealiseerd wordt? Met een programma van eisen willen we sturing geven aan het proces. In het programma van eisen formuleren we uitgangspunten voor de programmering, bedrijfsvoering, organisatie, publieksbereik en benutting van het gebouw. We zullen het

Raadsvoorstel - Forumvisie

3

Groninger Forum en de vier initiatiefnemers¹ uitdagen en betrekken bij de uitwerking van het concept. Daarnaast stellen we het proces open voor andere partijen en ondernemers uit de creatieve wereld. Het inmiddels veranderende financieel-economische klimaat en de bezuinigingen in de cultuursector maken het niet eenvoudiger. Maar juist in schrale tijden wordt het creatief ondernemerschap het meest uitgedaagd en kunnen onvermoede allianties bijdragen aan succes. Innovaties zijn noodzakelijk en bieden kansen. We gooien daarom de ramen open en pakken onze rol, om te beginnen met deze Forumvisie.

Plan van aanpak.

We willen bevorderen dat het programma van eisen op korte termijn door partijen wordt opgepakt en nodigen partijen, om te beginnen onze "preferred suppliers", actief uit om in te schrijven. Uitgaande van de oplevering van het gebouw in 2016 en opening in 2017, onderscheiden we drie periodes; de voorbereidingsperiode van 2012-2015, de transformatieperiode van 2015-2017 (de opening) en de periode ná de opening.

Vorbereidingsperiode.

Wij vinden dat er een intendant moet worden aangesteld die met de participerende organisaties verantwoordelijk is voor het inhoudelijk concept, het uitbreiden en benutten van het relatienetwerk en het bedrijfsplan. De kwartiermaker blijft tot vlak na de opening een belangrijke rol spelen voor het organiseren van de alledaagse zaken en is verantwoordelijk voor het organisatiemodel. De raad van toezicht wordt in deze fase uitgebreid tot drie personen. Forum/ForumImages wordt opnieuw gepositioneerd en in haar kracht gezet. Het aanscherpen van de exploitatiebegroting van het Groninger Forum zal vanaf nu tot de opening een continu proces zijn. In het tweede kwartaal van 2012 verwachten wij een communicatieplan van het Groninger Forum voor de periode 2012-2015. Dit zal worden afgestemd met onze eigen communicatie over de voortgang van de ontwikkeling van de Oostzijde Grote Markt. Diverse mijlpalen in deze periode zullen worden gebruikt om het totale project onder de aandacht te brengen. Naast de mogelijkheden in het informatie-centrum worden de locaties van het Forum en Partners hiervoor gebruikt. In het kader van frisse doorstart en ramen open, richten we een proces in waar we met partijen het concept kunnen versterken en aan draagvlak kunnen werken. Het spreekt voor zich dat wij de voorgang kritisch zullen volgen en toetsen. Wij zullen u jaarlijks verslag uitbrengen van de bevindingen en aangeven waar wij op koers liggen en waar wordt bijgestuurd. De eerste verantwoording zal in 2012 gebeuren.

Transformatieperiode.

In de transformatieperiode krijgt de nieuwe organisatie en het nieuwe gebouw concreet gestalte en wordt toegewerkt naar een organisatie die bij de opening volledig operationeel is. Na afronding van de voorbereidingsfase, ongeveer twee jaar voor de opening, zal de directie van het Groninger Forum de sturing op de bedrijfsvoering en de rol van de intendant in de organisatie een plek moeten geven. De Raad van Toezicht zal ook in deze fase worden getransformeerd van 'klankbordgroep' naar volwaardige Raad van Toezicht. Een definitief profiel voor leden van de RvT zal bijtijds worden vastgesteld. Een jaar voor de opening is staat de organisatie. De programmering voor de opening wordt afgerond en er wordt begonnen met een meerjarenprogrammering voor

¹ Biblionet, Groninger Museum, Groninger Archieven en Liga '68 zijn de "founding fathers".

Raadsvoorstel - Forumvisie

4

de periode 2017-2020

De opening in 2017.

De opening moet het Forum nationaal en internationaal op de kaart zetten. Het is niet enkel de openingshandeling maar ook de periode hieraan gekoppeld. De openingshandeling zal groots en meeslepend zijn, echter de programmering moet over een langere periode de mensen naar het Forum trekken. In deze fase heeft met name Marketing Groningen een prominente rol in het positioneren van het Forum in de markt.

Tot slot.

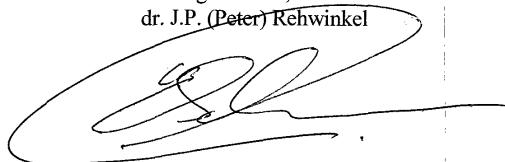
Het Groninger Forum is, zoals ook de commissie Terlouw constateert, veel meer dan het verhuizen van enkele bestaande culturele voorzieningen aangevuld met wat bestaande collecties naar een nieuw gebouw. Het gaat bij het Forum om het realiseren van een innovatief concept dat verder reikt dan de huidige taken van de beoogde bespelers/bewoners van het Forum. De commissie Terlouw zag geen reden om wijziging aan te brengen in het Forumconcept en ook wij hebben hiervoor geen aanleiding. Integendeel: op diverse plaatsen in Nederland en ons omringende landen worden momenteel forumachtige concepten uitgedacht én gerealiseerd.

Een feit is dat het Groninger Forum er in 2017 zal staan. Een feit is ook dat de technologische ontwikkelingen razendsnel gaan en we nu dus niet kunnen weten wat er over zes jaar mogelijk zal zijn. Wij vinden het belangrijk dat de tijd wordt genomen om het inhoudelijk concept in relatie tot de laatste technische innovaties uit te ontwikkelen. Wij hebben onze visie geformuleerd, maar daarmee is het eindresultaat nog steeds voor een deel open. Het is ook aan de partners om in de komende jaren het concept en de inhoudelijke programmering verder uit te werken. Inhoudelijk moet het Forum een cultureel programma krijgen dat lokaal, regionaal en (inter-)nationaal tot de verbeelding spreekt. De programmering moet aanhaken bij wat mensen beweegt. Wij zijn er vast van overtuigd dat het Groninger Forum direct en indirect een sterke culturele en economische impuls zal geven aan de stad en de provincie Groningen.

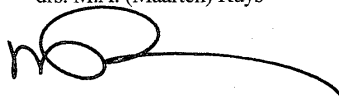
Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten de Groninger Forumvisie en daarmee de contouren van het Programma van Eisen vast te stellen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

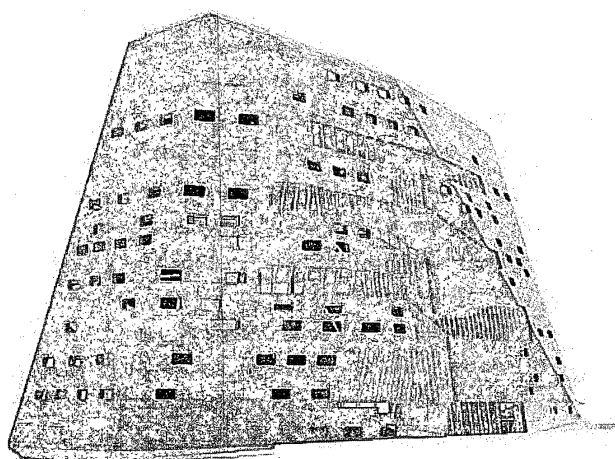

BIJLAGE

Groninger Forumvisie

Waar verleden, heden en toekomst elkaar ontmoeten

Conceptversie 5 oktober 2011

Raadsvoorstel - Forumvisie

De doodse oostzijde

Onze huiskamer is een windstille maquette
met echte raampjes
en het is prachtig

konden we naar binnen dan gingen we

de zuigende werking is nu al voelbaar
ik kan niet anders dan het nut omarmen
het is goud en het blinkt

al zou ik willen ik kan niet weg

ik ontmoet er mensen die net zo groot zijn
en samen glijden we op lange roltrappen
van de ene verbazing in de andere

zo klein nog en toch al zo volgroeid

vanuit ons huis van verhalen kijken we naar buiten
en door de raampjes zien we in de verte
de werkelijkheid voor ogen

Stefan Nieuwenhuis
Stadsdichter 2011-2012

Raadsvoorstel - Forumvisie

Inhoud

SAMENVATTING	4
1. INLEIDING	7
2. WAT IS HET GRONINGER FORUM	7
2. WAT IS HET GRONINGER FORUM	8
2.1. BEELD VAN HET GRONINGER FORUM	8
2.2. THEMA'S	9
2.3. SAMENWERKING.....	9
2.4. ONDERNEMEND GRONINGEN	10
2.5. WAAROM HET FORUM IN GRONINGEN.....	10
3. PROCES	11
3.1. PARTNERS	11
3.2. STURING OP HET PROCES	11
3.3. OPDRACHTGEVERSCHAP.....	12
3.4. PREFERRED SUPPLIERS	12
4. INHOUDELIJK PROGRAMMA VAN EISEN	12
4.1. PUBLIEKSBEREIK	12
4.2. IDENTITEIT	13
4.3. HOOFDLIJNEN VAN PROGRAMMERING	13
4.4. BENUTTING VAN HET GEBOUW	15
4.5. BEDRIJFSVOERING.....	15
4.6. ORGANISATIE	15
5. COMMUNICATIE	16
6. PLAN VAN AANPAK	17
7. TOT SLOT	21
BIJLAGE 1: DE CODE CULTURAL GOVERNANCE OP HOOFDLIJN	22
BIJLAGE 2:	23
BIJLAGE 3: IMPRESSIE	24
BIJLAGE 4. TIJDPAD	26

Raadsvoorstel - Forumvisie

Samenvatting

Frisse doorstart

Op 30 augustus jongstleden was de fysieke start van het bouwproces van het Groninger Forum een feit. Met deze visie markeren wij een nieuwe fase in de ontwikkeling van het Groninger Forum. Deze nieuwe fase is hard nodig na een turbulente periode rondom de besluitvorming over de REP subsidie voor het project Grote Markt Oostzijde / Groninger Forum. De commissie Terlouw die in dat kader de opdracht had om het concept en de effecten te onderzoeken, heeft ons waardevolle adviezen gegeven voor de invulling van het Forum en het proces hier naartoe. De conclusies uit het rapport luiden dat het concept op hoofdlijnen goed is maar dat veel partijen in de stad het zicht hebben verloren op de waarde van het Groninger Forum-project. Het hele plan moet kritisch worden beschouwd en heeft een frisse doorstart nodig. We pakken de door Terlouw toegeworpen handschoen op en nemen in onze rol als opdrachtgever de regie weer over. Ook andere partijen dan de vier initiatiefnemers¹ zullen worden uitgedaagd en zullen worden betrokken bij de uitwerking van het concept. Het aanhoudende sombere economische klimaat en de bezuinigingen in de cultuursector maken het niet eenvoudiger. Maar juist in schrale tijden wordt het creatief ondernemerschap het meest uitgedaagd en kunnen onvermoede allianties bijdragen aan succes. Innovaties zijn noodzakelijk en bieden kansen.

Kortom, het rapport van de Commissie Terlouw markeert voor ons ook het punt waarop wij als gemeente met hernieuwd elan vorm geven aan het proces tot aan de opening in 2017. Wij zullen in deze visie laten zien hoe wij met de suggesties van de Commissie zijn omgegaan.

Profiel Forum

Wat hebben we met het Forum voor ogen? Kernachtig samengevat hebben we met het Groninger Forum het volgende beeld voor ogen:

Het Groninger Forum is een venster op de wereld om ons heen. Als knooppunt binnen een satelliet van culturele ondernemers biedt het Groninger Forum ons inzicht in waar we staan in de samenleving. Vanuit historisch perspectief, want om de actualiteit te kunnen duiden, moet je terug naar het verleden, en met een blik op de toekomst. Er wordt vanuit die kerntaak ingezet op participatie en educatie zodat een zeer breed publiek wordt bereikt. Het Groninger Forum is laagdrempelig, want grotendeels gratis toegankelijk en goed bereikbaar vanwege de centrale ligging. Dit alles maakt dat het Groninger Forum een natuurlijke ontmoetingsplaats zal zijn voor een breed publiek. Voor kenniswerkers, ondernemende creatievelingen, studenten en ouderen. Zowel binnen de stad als daarbuiten.

Hoofdlijnen van programmering

Het concept is niet statisch, maar kent wel een paar hoofdlijnen als het om de programmering gaat. De actualiteit belicht in culturele en maatschappelijke thema's, vormt een rode draad voor de programmering van tentoonstellingen, lezingen en andere evenementen. In het verlengde daarvan en met de aanwezigheid van de stadsbibliotheek heeft het Groninger Forum een educatiefunctie met regionale uitstraling. Binnen de programmering is nadrukkelijk ruimte voor de Groninger thema's en speerpunten zoals *Energy* en *Healthy Aging*, waar Groningen toonaangevend in is. In de presentatievorm staat de beleving centraal. In het Groninger Forum worden al je zintuigen geprikkeld. Je 'beleeft' de informatie. Projecten en evenementen vormen de verbindende schakel tussen de verschillende onderdelen en fungeren als visitekaartje van het Groninger Forum. Ze zijn ook

¹ Biblionet, Groninger Museum, Groninger Archieven en Liga '68 zijn de 'founding fathers'.

Raadsvoorstel - Forumvisie

interessant uit commercieel oogpunt (verhuur van ruimte). Tot slot is de samenwerking met andere 'culturaanbieders' kenmerkend voor de programmering.

Sturing aan het proces

Hoe zorgen we dat wat we voor ogen hebben met het Groninger Forum, gerealiseerd wordt? Met een programma van eisen willen we sturing geven aan het proces. In het programma van eisen formuleren we uitgangspunten voor de programmering, bedrijfsvoering, organisatie, publieksbereik en benutting van het gebouw. We zullen het Groninger Forum en de vier initiatiefnemers² uitdagen en betrekken bij de uitwerking van het concept. Daarnaast stellen we het proces open voor andere partijen en ondernemers uit de creatieve wereld. Het inmiddels veranderende financieel-economische klimaat en de bezuinigingen in de cultuursector maken het niet eenvoudiger. Maar juist in schrale tijden wordt het creatief ondernemerschap het meest uitgedaagd en kunnen onvermoede allianties bijdragen aan succes. Innovaties zijn noodzakelijk en bieden kansen. We gooien daarom de ramen open en pakken onze rol, om te beginnen met deze Forumvisie.

Plan van aanpak

We willen bevorderen dat het programma van eisen op korte termijn door partijen wordt opgepakt en nodigen partijen, om te beginnen onze 'preferred suppliers', actief uit om in te schrijven. Uitgaande van de oplevering van het gebouw in 2016 en opening in 2017, onderscheiden we drie periodes; de voorbereidingsperiode van 2012- 2015, de transformatieperiode van 2015-2017 (de opening) en de periode ná de opening.

Vorbereidingsperiode

Wij vinden dat er een intendant moet worden aangesteld die met de participerende organisaties verantwoordelijk is voor het inhoudelijk concept, het uitbreiden en benutten van het relatienetwerk en het bedrijfsplan. De kwartiermaker blijft tot vlak na de opening een belangrijke rol spelen voor het organiseren van de alledaagse zaken en is verantwoordelijk voor het organisatiemodel. De raad van toezicht wordt in deze fase uitgebreid tot drie personen en fungeert als klankbordgroep voor de intendant. Forum/ForumImages wordt opnieuw gepositioneerd en in haar kracht gezet. Het aanscherpen van de exploitatiebegroting van het Groninger Forum zal vanaf nu tot de opening een continu proces zijn. In het tweede kwartaal van 2012 verwachten wij een communicatieplan van het Groninger Forum voor de periode 2012-2015. Dit zal worden afgestemd met onze eigen communicatie over de voortgang van de ontwikkeling van de Oostzijde Grote Markt. Diverse mijlpalen in deze periode zullen worden gebruikt om het totale project onder de aandacht te brengen. Naast de mogelijkheden in het informatiecentrum worden de locaties van het Forum en Partners hiervoor gebruikt. In het kader van frisse doorstart en ramen open, richten we een proces in waar we met partijen het concept kunnen versterken en aan draagvlak kunnen werken. Het spreekt voor zich dat wij de voortgang kritisch zullen volgen en toetsen. Wij zullen de raad jaarlijks verslag uitbrengen van de bevindingen en aangeven waar wij op koers liggen en waar wordt bijgestuurd. De eerste verantwoording zal in 2012 gebeuren.

Transformatieperiode

In de transformatieperiode krijgt de nieuwe organisatie en het nieuwe gebouw concreet gestalte en wordt toegewerkt naar een organisatie die bij de opening volledig operationeel is. Na afronding van de voorbereidingsfase, ongeveer twee jaar voor de opening, zal de directie van het Groninger Forum de sturing op de bedrijfsvoering en de rol van de intendant in de organisatie een plek moeten geven. De Raad van Toezicht zal ook in deze fase worden getransformeerd van 'klankbordgroep' naar volwaardige Raad van Toezicht. Een definitief profiel voor leden van de RvT zal bijtijds worden vastgesteld. Een jaar voor de opening is staat de organisatie. De programmering voor de opening wordt afgerond en er wordt begonnen met een meerjarenprogrammering voor de periode 2017-2020

² Biblionet, Groninger Museum, Groninger Archieven en Liga '68 zijn de 'founding fathers'.

Raadsvoorstel - Forumvisie

De opening in 2017

De opening moet het Forum nationaal en internationaal op de kaart zetten. Het is niet enkel de openingshandeling maar ook de periode hieraan gekoppeld. De openingshandeling zal groots en meeslepend zijn, echter de programmering moet over een langere periode de mensen naar het Forum trekken. In deze fase heeft met name Marketing Groningen een prominente rol in het positioneren van het Forum in de markt.

Tot slot

Het Groninger Forum is, zoals ook de commissie Terlouw constateert, veel meer dan het verhuizen van enkele bestaande culturele voorzieningen aangevuld met wat bestaande collecties naar een nieuw gebouw. Het gaat bij het Forum om het realiseren van een innovatief concept dat verder reikt dan de huidige taken van de beoogde bespelers/ bewoners van het Forum. De commissie Terlouw zag geen reden om wijziging aan te brengen in het Forumconcept en ook wij hebben hiervoor geen aanleiding. Integendeel: op diverse plaatsen in Nederland en ons omringende landen worden momenteel forumachtige concepten uitgedacht én gerealiseerd.

Een feit is dat het Groninger Forum er in 2017 zal staan. Een feit is ook dat de technologische ontwikkelingen razendsnel gaan en we nu dus niet kunnen weten wat er over zes jaar mogelijk zal zijn. Wij vinden het belangrijk dat de tijd wordt genomen om het inhoudelijk concept in relatie tot de laatste technische innovaties uit te ontwikkelen. Wij hebben onze visie geformuleerd, maar daarmee is het eindresultaat nog steeds voor een deel open. Het is ook aan de partners om in de komende jaren het concept en de inhoudelijke programmering verder uit te werken.

Inhoudelijk moet het Forum een cultureel programma krijgen dat lokaal, regionaal en (inter-) nationaal tot de verbeelding spreekt. De programmering moet aanhaken bij wat mensen beweegt. Wij zijn er vast van overtuigd dat het Groninger Forum direct en indirect een sterke culturele en economische impuls zal geven aan de stad en de provincie Groningen.

Raadsvoorstel - Forumvisie

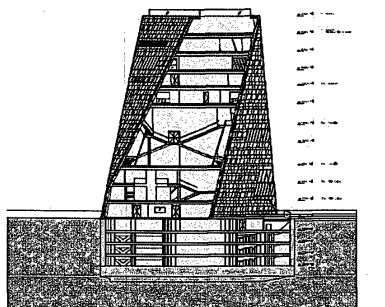

1. Inleiding

Op 30 augustus jongstleden was de fysieke start van het bouwproces van het Groninger Forum een feit. Met deze visie markeren wij een nieuwe fase in de ontwikkeling van het Groninger Forum. Deze nieuwe fase is hard nodig na een turbulente periode rondom de besluitvorming over de REP subsidie voor het project Grote Markt Oostzijde / Groninger Forum. De commissie Terlouw die in dat kader de opdracht had om het concept en de effecten te onderzoeken, heeft ons waardevolle adviezen gegeven voor de invulling van het Forum en het proces hier naartoe. De conclusies uit het rapport luiden dat het concept op hoofdlijnen goed is maar dat veel partijen in de stad het zicht hebben verloren op de waarde van het Groninger Forum-project. Het hele plan moet kritisch worden beschouwd en heeft een frisse doorstart nodig. We pakken de door Terlouw toegeworpen handschoenen op en nemen in onze rol als opdrachtgever de regie weer over. Ook andere partijen dan de vier initiatiefnemers³ zullen worden uitgedaagd en zullen worden betrokken bij de uitwerking van het concept. Het aanhoudende sombere economische klimaat en de bezuinigingen in de cultuursector maken het niet eenvoudiger. Maar juist in schrale tijden wordt het creatief ondernemerschap het meest uitgedaagd en kunnen onvermoede allianties bijdragen aan succes. Innovaties zijn noodzakelijk en bieden kansen.

Kortom, het rapport van de Commissie Terlouw markeert voor ons ook het punt waarop wij als gemeente met hernieuwd elan vorm geven aan het proces tot aan de opening in 2017. Wij zullen in deze visie laten zien hoe wij met de suggesties van de Commissie zijn omgegaan.

Allereerst staan we stil bij het profiel en de ambitie van het Groninger Forum. Vandaar uit geven we de richting aan waarbinnen we deze ambitie willen realiseren. We maken helder hoe we met alle partijen aan het concept willen bouwen, welke stappen nog gezet moeten worden en op welke wijze en met welk tijdpad wij dat voor ogen hebben. Want dat nog niet alles over het Groninger Forum en de toekomstige Forumorganisatie in detail is uitgedacht, is evident. Deze visie biedt alle betrokkenen in en rond het Groninger Forum houvast over het proces dat vanaf nu wordt gestart.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

DoornendeGG

³ Biblionet, Groninger Museum, Groninger Archieven en Liga '68 zijn de 'founding fathers'.

Raadsvoorstel - Forumvisie

2. Wat is het Groninger Forum

2.1. Beeld van het Groninger Forum

Voordat het concept uitgewerkt kan worden, moet er duidelijkheid zijn over het beeld dat we bij het Forum hebben. Kernachtig samengevat hebben we met het Groninger Forum het volgende beeld voor ogen:

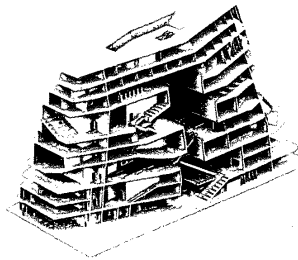
Waar verleden, heden en toekomst elkaar ontmoeten

Het Groninger Forum is een venster op de wereld om ons heen. Als knooppunt binnen een satelliet van culturele ondernemers biedt het Groninger Forum ons inzicht in waar we staan in de samenleving. Vanuit historisch perspectief want om de actualiteit te kunnen duiden, moet je terug naar het verleden, en met een blik op de toekomst. Er wordt vanuit die kerntaak ingezet op participatie en educatie zodat een zeer breed publiek wordt bereikt. Het Groninger Forum is laagdrempelig, want grotendeels gratis toegankelijk en goed bereikbaar vanwege de centrale ligging. Dit alles maakt dat het Groninger Forum een natuurlijke ontmoetingsplaats zal zijn voor een breed publiek. Voor kenniswerkers, ondernemende creatievelingen, studenten en ouderen.

Wat moet het Groninger Forum worden? Een blik op de geschiedenis is nuttig; want wij hebben niet voor niets de naam Groninger Forum gekozen. De naam Forum verwijst naar een plaats waar eenvoudig handel werd gedreven, een echte markt dus. In Rome ontwikkelde het zich tot de centrale plek waar politiek werd bedreven. Nieuwe gebouwen en triomfpoorten werden steeds bijgebouwd en het Forum werd hierdoor een etalage van de Romeinse geschiedenis. Wilde je weten wat er speelde als Romein, dan ging je naar het Forum toe, Het was dus voor alle Romeinen een ontmoetingsplaats of het nu voor formele of informele bijeenkomsten was. Er was altijd wat te doen. Dat is in essentie ook wat we met dit Groninger Forum voor ogen hebben.

Het Groninger Forum wordt 'The place to be' als je in Groningen woont of als je Groningen bezoekt. Het gebouw nodigt door zijn verschijningsvorm uit voor een bezoek. Het is een centrum voor informatie van negen verdiepingen waarin aparte pleinen zijn gecreëerd voor vermaak, ontspanning, debat, literatuur, ontmoeting, film, culturele en politieke podia en er is altijd wat te doen.

Het biedt een venster op de wereld om ons heen en dan vooral een multimediaal venster. En net als in het oude Rome is het niet een statisch concept: nieuwe ontwikkelingen of trends worden opgepakt en getoond in het Groninger Forum.

Raadsvoorstel - Forumvisie

2.2 Thema's

Wij bouwen dit Groninger Forum vooral met het oog op onze toekomst ook al komt de benaming uit de oudheid. Een toekomst waarin de technieken van informatievoorziening en uitwisseling en de 'Social media' nog weer een niveau verder zijn geëvolueerd. Actuele thema's worden geplaatst binnen hun historische context met een blik op de toekomst. Er is daarbij ruime aandacht voor de verbinding met de geschiedenis van Stad en Ommelanden. Met een etalage van Groningse thema's, trekpleisters en troeven, zien, ervaren en beleven bezoekers wat de regio te bieden heeft. Zoals aangegeven biedt het Forum ook het venster op de wereld. Centraal staan dan ook de thema's uit de samenleving. Thema's die zowel de mensen binnen als buiten de stad raken zie je, ontdek je, ervaar je en beleef je in het Groninger Forum. Het Groninger Forum verbindt, presenteert en vertelt thema's uit de samenleving op zo'n aansprekende wijze dat je als bezoeker je realiseert. Het Groninger Forum, dat zijn wij.

Niemand weet hoe de wereld er in 2017 uit zal zien, als het Groninger Forum open gaat. Maar om het concept levend te houden vragen we aan de Forumorganisatie en partners maximale flexibiliteit om in te spelen op de tijdgeest en op nieuwe ontwikkelingen. Dat is een noodzakelijke voorwaarde om te blijven boeien. Blijvend bouwen aan het Groninger Forum, niet met stenen maar door het voortdurend inhoudelijk vormgeven, innoveren en bijschaven van de programmering en de presentatie.

2.3 Samenwerking

Dat stelt natuurlijk eisen aan de toekomstige gebruikers, huurders, exploitanten van het Groninger Forum. Wij hebben al eerder aangegeven welke functies wij graag zien in het Forum. Dat zijn de Openbare bibliotheek, filmhuis ForumImages en het debatcentrum Dwarsdiep. Daarnaast verwachten wij dat het Groninger Museum met zijn historische collectie en de Groninger Archieven het Forum als etalage en voorportaal zullen benutten. Met OOG TV en het stripmuseum wordt gekeken of zij permanent een plek kunnen krijgen in het Groninger Forum.

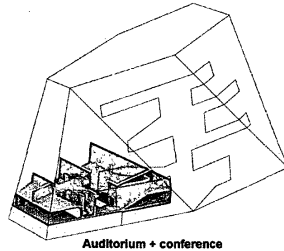
Belangrijk is ook dat het Groninger Forum een verbindende factor vormt binnen de culturele en creatieve netwerken binnen en buiten de stad. Zo wordt er programmatisch samengewerkt met culturele en kennis instellingen. Ook is er ruimte voor samenwerking met Groninger bedrijven en kennisinstellingen op bijvoorbeeld speerpunten als 'Healthy aging', energie en duurzaamheid. Het Groninger Forum biedt fysiek ruimte als een soort van centrale uitvalsbasis voor de stad en kan door de slagkracht van de organisaties kleinere instellingen faciliteren. Hierin sluiten we aan bij de ambities zoals geformuleerd in de kadernota cultuur om samenwerking en synergie op cultureel gebied in de stad te versterken.

Raadsvoorstel - Forumvisie

2.4 Ondernemend Groningen

Het Groninger Forum staat symbool voor de ondernemersgeest van Groningen. Nieuwe spraakmakende initiatieven maken dat studenten hier graag komen studeren en zorgen voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Deze mensen komen af op een dynamische stad. Een stad die bruist en zichzelf continu opnieuw uitvindt. Groningen onderscheidt zich door een bijzonder en authentiek karakter aan de ene kant en een innovatief en eigenzinnig, cultureel ondernemingsklimaat aan de andere kant.

2.5 Waarom het Forum in Groningen

De titel van ons collegeprogramma: 'Groningen progressief met energie. Stad voor iedereen' geeft al aan waarom wij ons inzetten voor het realiseren van het Groninger Forum. Het Groninger Forum sluit naadloos aan bij deze ambitie. Het Groninger Forum is in onze ogen een opzienbarend gebouw met daarin een vernieuwende programmering. De fundamenten hiervan rusten echter letterlijk en figuurlijk op ons verleden. Het Groninger Forum wordt geen elitaire kunsttempel maar een centrale plek voor alle stadjes en bezoekers van buiten de stad. De programmering wordt gericht op alle doelgroepen. Wijken zullen zich verbonden voelen met het Groninger Forum, omdat het Groninger Forum actief de wijken in zal gaan via onder andere de familiebibliotheken.

Wij vinden het van essentieel belang dat alle Stadjes in staat worden gesteld om volwaardig mee te draaien in de samenleving, de kern van ons collegeprogramma.

In het Groninger Forum zal de nadruk sterk liggen op educatie en participatie. Zo hebben we in onze bibliotheekvisie het belang van het bestrijden van laaggeletterdheid en leesachterstanden al benadrukt. Het Groninger Forum zal ook deze taken blijven uitvoeren. Het Groninger Forum zal als gebouw en in zijn programmering voorop lopen op het gebied van duurzaamheid. Het Groninger Forum wordt een plek waar alle Stadjes zich laten informeren en meepraten over de wereld in het verleden, het heden en de toekomst. Aantrekkelijk, duurzaam, betrokken en solidair. Een centrum voor Groningen als City of talent. Het Groninger Forum is er niet alleen voor de Stadjes maar zal als een landmark, uitstraling hebben tot ver buiten de stad en nieuwe bezoekers naar Groningen trekken. Het neemt een actieve rol aan richting de regio en kan een taak vervullen in het versterken van de provinciale culturele infrastructuur.

Raadsvoorstel - Forumvisie

3. Proces

3.1. Partners

De commissie Terlouw heeft aangegeven dat het project Groninger Forum een frisse doorstart nodig heeft. Het plan behoeft verbeteringen en een herlancering. De commissie Terlouw pleit voor een aanpak tot opening van het Groninger Forum. Dat is wat we zullen gaan doen.

Allereerst gooien we de ramen open en gaan we met alle al eerder onder 2.3 genoemde samenwerkingspartners in overleg over de door ons in deze visie geformuleerde verwachtingen. Er zijn meer instellingen en organisaties die belang kunnen hebben bij een florerend Groninger Forum (zie bijlage). Met hen willen we de komende periode vanuit een open verbinding het concept nader uitwerken.

We bouwen daarmee aan een netwerk dat op weg naar de opening zal resulteren in een concreet programma voor de eerste twee jaar. Een programma dat niet kannibaliseert op instellingen elders in de stad, maar juist versterkt. We verwachten van de Forumpartners dat de medewerkers die straks het gezicht van het Forum zullen vormen, de komende jaren worden voorbereid op de overgang naar het Groninger Forum. Dit zijn de mensen die straks het gezicht van het Groninger Forum gaan worden en inhoudelijk het concept verder vorm gaan geven. Het Groninger Forum moet samen met de culturele instellingen in Stad en regio een inhoudelijke start maken en zich meer inhoudelijk en communicatief gezamenlijk naar buiten presenteren.

Meer samenwerking biedt immers ook kansen in de communicatie en marketing van het Forumconcept in de aanloop naar de opening. De Forumpartners en samenwerkende culturele instellingen kunnen door gezamenlijk te programmeren de kracht van het Groninger Forum visualiseren. visualiseren. Anderzijds kan het Forum een bijdrage leveren om de positie van culturele instellingen te versterken. In de hele stad is iets te merken van de Forumprogrammering, bijvoorbeeld in de bibliotheek, bij ForumImages, op de universiteit, op de Grote markt en natuurlijk bij samenwerkingspartners zoals de Oosterpoort en het Noordelijk Scheepvaartmuseum en andere partijen.

3.2. Sturing op het proces

Hoe zetten we dit proces in werking? Als gemeente hebben we drie instrumenten tot onze beschikking om het proces te sturen en te beïnvloeden. In volgorde van sturingskracht is dit een inhoudelijk Programma van Eisen (dat gebaseerd zal zijn op het in deze visie beschreven concept en profiel), inclusief de functionele eisen van het gebouw en het Programma van Eisen ten aanzien van de bedrijfsvoering en organisatie. Vervolgens is er het concept zelf, een sterk concept, een sterk merk dat mensen aantrekt. Dit zijn de mensen die participeren in het concept als stakeholder, partner of (tijdelijke) participant, en de mensen die het Forum bezoeken. Dit zijn ook de mensen die het concept van het Forum verder uitdragen en ontwikkelen en hiermee komen we op het derde instrument: communicatie. Een doordacht communicatieplan voor de komende jaren is essentieel. Op dit moment wordt er al volop over het Forum gecommuniceerd en dat zal blijven gebeuren. De regie over de beeldvorming van het Groninger Forum kunnen we beïnvloeden met een goede communicatie strategie. We lichten in hoofdstuk vier achtereenvolgens het inhoudelijk Programma van Eisen en de communicatiestrategie in hoofdlijnen toe.

Raadsvoorstel - Forumvisie

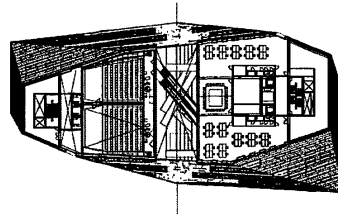
3.3 Opdrachtgeverschap

Met betrekking tot de inhoud willen we ons opdrachtgeverschap op eenzelfde manier vormgeven als voor het bouwproces. Dit houdt in dat wij door het formuleren van een inhoudelijk Programma van Eisen (PvE) de gemeentelijke beleidskaders aangeven. Op grond van dit inhoudelijk PvE nodigen wij – in onze rol als opdrachtgever - de partners uit de stad uit om met een ondernemingsplan te komen. Met dat ondernemingsplan ‘offreren’ de organisaties op ons PvE. We bedoelen hiermee dat op basis van het PvE inhoudelijk sturen en dat we voor die inhoudelijke sturing ook onze subsidieinstrumenten inzetten. Dat plan vatten wij op als een aanbieding die we toetsen (of laten toetsen, bijvoorbeeld door een ad hoc-commissie van de Kunstraad) aan het inhoudelijke Programma van Eisen. Voldoet het plan dan zal de exploitatie van het Groninger Forum aan de indieners van het plan worden gegund, mogelijk voor een nader te bepalen aantal jaren.

3.4 Preferred suppliers

Naar analogie van een Programma van Eisen beschouwen wij onze ‘founding fathers’ (Groninger Museum, Bibliotheek Groningen, Groninger Archieven en Liga '68) en de andere (beoogde) participanten in het Groninger Forum (GAVA, de Volksuniversiteit, filmtheater Images, Debatcentrum DwarsDiep, en eventueel OOG en het Stripmuseum) als preferred suppliers. Is het ondernemingsplan ontoereikend, dan zullen wij de indieners verzoeken het plan verder aan te scherpen of zullen wij – als het echt niet anders kan - op zoek gaan naar een andere partij (of partijen) die het door ons beoogde concept kan realiseren.

We sturen aan op een transparant proces waarbij wij ons Programma van Eisen helder formuleren en uitdragen en aan de beoogde exploitanten vragen om met een concreet en toetsbaar ondernemingsplan op dit Programma van Eisen te reageren. Het PvE heeft betrekking op de volgende onderdelen: Publieksbereik, de identiteit, hoofdlijnen van het cultureel programma, de toegankelijkheid en benutting van het gebouw, de bedrijfsvoering en de organisatie. Deze onderdelen moeten aansluiten bij de gemeentelijke doelstellingen en beleidskaders zoals geformuleerd in deze visie.

4. Inhoudelijk programma van eisen

4.1 Publieksbereik

Het Groninger Forum is zowel letterlijk als figuurlijk laagdrempelig. Het programma moet aansprekend zijn voor uiteenlopende doelgroepen: voor stadjes en voor mensen van buiten, voor jong en voor oud, voor laagopgeleiden en voor hoogopgeleiden, voor oudkomers en voor nieuwkomers. Het Groninger Forum heeft voor iedereen iets te bieden. Niet met één programma dat concessies doet om een breed publiek te bereiken, maar door gerichte en gedifferentieerde programmering. Het Groninger Forum zet zich nadrukkelijk in om nieuwe doelgroepen te bereiken.

Raadsvoorstel - Forumvisie

We streven naar een bereik van 1,4 miljoen bezoekers op jaarbasis waarvan 300.000 van buiten de regio Groningen.

4.2 Identiteit

Het Groninger Forum wordt een complex waarin het concept van 'de markt' centraal staat. Dit betekent voor het gebouw dat het open uitnodigend, overzichtelijk en informatief wordt. In het gebouw zullen de 'pleinen' als visueel open gebied van ontmoeting, overleg en handel een verbindende rol spelen. Daarnaast wordt het forum een bouwwerk dat expressief is en zich tóont aan de buitenwereld: aan de Groningers die langskomen en de mensen van buitenaf die het historische centrum bezoeken.

4.3. Hoofdlijnen van programmering

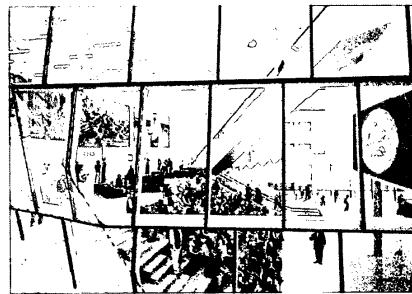
Zoals eerder aangegeven, draait de programmering van het Groninger Forum om het belichten van actuele thema's uit de samenleving waarin een verband wordt gelegd met verleden en toekomst. In het Groninger Forum wordt een verhaal verteld en getoond met behulp van nieuwe media. Kernfunctie is het presenteren van 'the state of the art' als het gaat om kennis en de toepassing hiervan. Participatie en educatie zijn belangrijke afgeleide functies en hebben tot doel om een breed publiek te interesseren voor de thema's. Hieronder volgt een toelichting van de verschillende programmalijnen.

Actualiteit

In de programmering komt de ambitie tot uiting om culturele en maatschappelijke thema's te agenderen die van landelijke betekenis zijn. Het Groninger Forum manifesteert en profileert zich hiermee als trekker voor de stad. Nieuws is voor het forum een interessant thema als rode draad voor de programmering van tentoonstellingen, lezingen en andere evenementen van het Groninger Forum. Er worden vanuit het Groninger Forum geregeld - vanuit een zichtbare en open opstelling - uitzendingen verzorgd voor radio en TV (lokale omroep OOG en RTV Noord en wellicht NDR). Dit draagt bij aan de 'reuring' in het gebouw en past bij het profiel en de thema's van het Groninger Forum;

Educatie

Een belangrijke functie binnen de 'dagelijkse' programmering is de (cultuur)educatie. Wij zien voor het Groninger Forum een belangrijke functie binnen het stedelijke cultuur educatiebeleid weggelegd. Dit is terug te zien in de activiteiten die binnen het Groninger Forum worden aangeboden, in de leespleinen van de bibliotheek (filialen) en door uitzendingen op tv en internet. Het Groninger Forum sluit in zijn educatieve programma aan bij de vraag van de scholen en werkt hierin uitdrukkelijk samen met andere culturele partners. Ze ondersteunen en faciliteren kleinere culturele instellingen in het creëren van een gezamenlijk kwalitatief hoogstaand aanbod richting scholen.

Hoofdthema's

Naast actuele en historische thema's wordt ook aandacht besteed aan de Groninger thema's energie en duurzaamheid en gezondheid (te vatten onder termen als Energy Valley en/of Healthy Aging).⁴ Op

⁴ Door de groeiende vraag naar betaalbare energie en het klimaatprobleem verandert er veel op het gebied van energie. Gas zal een steeds belangrijker rol spelen. Groningen is vooraanstaand in Nederland op het gebied van de productie van biogas, als

Raadsvoorstel - Forumvisie

deze terreinen is Groningen toonaangevend en de commissie Terlouw onderstreept de meerwaarde van deze Groningse troeven voor de programmering.

Verbeelding

Voor de programmering betekent dit dat het Groninger Forum vooral een centrum van *nieuwe* media en vele mogelijkheden zal zijn; een plaats waar informatie, cultuur, educatie, uitgaan en amusement via de modernste middelen tot je komen en oude verhalen op een vernieuwende manier verteld worden. Een plek waar je natuurlijk nog steeds boeken, tijdschriften en films kunt vinden, maar waar ook de digitale wereld in al zijn verschijningsvormen te beleven valt; van internet tot databank, van gamelab tot trailertafel, van fotoarchief tot videowand. Een plek waar je, je kunt verdiepen in gebeurtenissen uit de geschiedenis, maar waar je, je ook over de actualiteit kunt laten informeren. Waar je kunt wegdromen bij een bijzondere tentoonstelling maar je ook kunt mengen in een stevig debat. Een plek waar je de nieuwste media en trends niet alleen kunt vinden, maar ook kunt onderzoeken, benutten én beleven! Kortom: een gebouw waarin de verbeelding centraal staat.

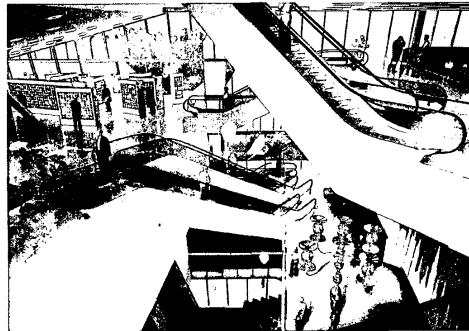
Projecten en evenementen

Projecten en evenementen dragen bij aan de zichtbaarheid en herkenbaarheid van het Groninger Forum en fungeren hiermee als visitekaartje. Deze activiteiten vormen de verbindende schakel tussen de verschillende onderdelen van het Groninger Forum en creëren synergie met de samenwerkingspartners. Het Groninger Forum is bijvoorbeeld een prima uitvalsbasis voor een (film)festival. Dit past ook bij de ambities van Liga en binnen het profiel van Groningen als festivalstad. Het Groninger Forum kan ook onderdak bieden aan bijvoorbeeld het Studium Generale-programma van de RUG, aan (mini)congressen en dergelijke. Dit is interessant uit oogpunt van de verhuur van ruimte, kan een toevoeging zijn op de programmering en kan het publieksbereik vergroten. Hierin zien wij kansen voor samenwerking met de RUG en Hanzehogeschool.

Samenwerking met andere cultuuraanbieders

Kenmerkend voor de programmering in het Groninger Forum is de samenwerking met andere 'cultuuraanbieders'. Dit kan op stedelijke schaal met Noorderzon of Noorderlicht maar ook op regionale schaal door samenwerking en uitwisseling met bijvoorbeeld het Drents Museum of het Edith-Ruß-Haus für Medienkunst uit Oldenburg.

Belangrijk voor de programmering (en de positionering van het Groninger Forum in stad en provincie) zijn ook wisseltentoonstellingen samen met andere Groningse musea over de geschiedenis van stad en ommelanden. Veel provinciale musea hebben al de bereidheid uitgesproken om met het Groninger Forum te gaan samenwerken. Opties zijn permanente opstelling (verhalen uit Groningen, Groningse thema's : Groninger Forum-tentoonstellingen en -activiteiten in andere Groningse gemeenten, te produceren samen met de lokale musea.

---

beheerder van een Europese gasrotonde, als landelijk centrum voor energiebedrijvigheid. Mogelijk kan in het Groninger Forum een tentoonstellingsruimte worden ingericht, met partners als Gasterra, de Gasunie, de universiteit en de hogeschool, waar mondiale en Groningse ontwikkelingen op het gebied van energie worden getoond. Wel moet dan worden bezien hoe dit zich dit verhoudt tot het initiatief voor een Infoversum (initiatief RUG en Gas Terra). Groningen is te klein om op twee plekken het thema energie aan een breed publiek te tonen: samenwerking zal dus nodig zijn.

Raadsvoorstel - Forumvisie

Door deze programmalijnen heen vinden binnen het Groninger Forum commerciële activiteiten plaats: horeca, verhuur van ruimte, commerciële participatie, congressen, webwinkel en merchandise, mobiele winkels, reclame inkomsten, sponsoring en arrangementen met ondernemers in de stad. Bezien moet worden of marketing, promotie en ticketverkoop met betrekking tot het Groninger Cultuuraanbod (Groninger Uitburo) een plek kan krijgen in het Groninger Forum. Dit past bij de identiteit van het Groninger Forum, bevordert de toeloop en kan efficiencywinst opleveren door de concentratie van balies.

4.4 Benutting van het gebouw

Het is een gebouw voor een cultureel aanbod. Dit betekent dat culturele functies het gebruik en de beleving bepalen. Commerciële functies zijn een belangrijke basis voor de exploitatie en zullen nadrukkelijk een plek krijgen in het gebouw. Het gebouw is een voorbeeld van duurzaam bouwen en laat de ontwikkelingen rondom duurzaamheid, o.a. in het duurzaamheidscentrum zien. In het gebouw zijn mogelijkheden om de meest actuele ontwikkelingen te zien en demonstraties, educatie, voorlichting en debat over duurzaamheid bij te wonen en te organiseren. In het gebouw worden werkplekken gerealiseerd die door stadjes, maar ook door mensen van buitenaf kunnen worden gebruikt, in het bijzonder zzp-ers, studenten en creatieve starters. Het gebouw mag niet verworden tot een bedrijfsverzamelgebouw. We benadrukken nogmaals dat gezamenlijke programmering essentieel is voor het welslagen van de culturele missie.

4.5 Bedrijfsvoering

Essentieel is dat het Groninger Forum wordt geleid op basis van cultureel ondernemerschap. Het kenmerkende hiervan is dat naar een optimale invulling van de artistieke missie wordt gezocht op financieel duurzame wijze. Een structureel gezonde bedrijfsvoering is bijvoorbeeld noodzakelijk. Het Groninger Forum wordt geëxploiteerd op basis van een ondernemingsplan dat naast de Raad van Toezicht door de gemeente is goedgekeurd. Eigen inkomsten moeten een substantieel deel van de kosten dekken. De huidige exploitatiebegroting van het Groninger Forum (2016) gaat uit van een bepaalde gemeentelijke bijdrage. Dit bedrag is een optelsom van bestaande gemeentelijke subsidies aan de partners en definieert ook voor de toekomst het plafond van de gemeentelijke bijdrage in het exploitatiekort. Dit impliceert dat het restant van de exploitatiekosten op andere manieren gedekt moet worden, onder meer uit kaartverkoop/entree, congressen, verhuur (van zalen) en horecainkomsten. De organisatie moet alert zijn op ontwikkelingen met betrekking tot vraag en aanbod in de Groninger cultuur en op mogelijkheden die dat biedt voor afzetmogelijkheden en profilering van het Groninger Forum;

4.6 Organisatie

De verantwoordelijkheid voor het management van het Groninger Forum is eenduidig belegd. Er is een volstrekt heldere managementstructuur en de beslissingsbevoegdheid is geregeld. De directie van het Groninger Forum heeft doorzettingsmacht. De Code Cultural Governance (opgenomen in de bijlage) moet worden toegepast voor directie en bevoegd gezag. De organisatie (en exploitatie) moeten een flexibele opzet krijgen zodat snel kan worden ingespeeld op actuele thema's, wisselende voorkeuren bij het publiek en nieuwe technologieën. Er moet dynamisch kunnen worden omgesprongen met de formatieopbouw, de inzet van personeel voor de verschillende onderdelen, de kostenstructuur, de ruimte voor programmering en de benutting van het gebouw. De organisatie kenmerkt zich door Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)

Raadsvoorstel - Forumvisie

5. Communicatie

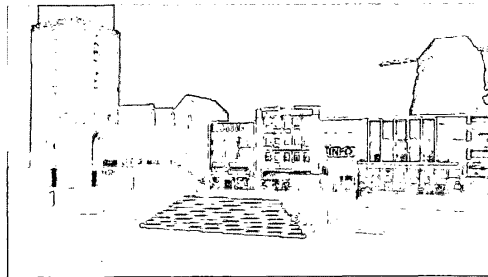
Communicatie, het informeren over het Forum, is een niet te onderschatten succesfactor. We zullen komende jaren richting de stad en de mensen daarbuiten gericht communiceren over het Forum in de meest brede zin: het concept, het gebouw en de route tot opening.

Al in een eerdere fase waren wij voornemens een communicatieplan te (laten) maken en uit te voeren. De kwartiermaker van het Groninger Forum kreeg dit ook als opdracht mee. Vanwege het oponthoud en de onzekerheid is het opstellen en uitvoeren van dit plan afgelopen voorjaar 'on hold' gezet. Echter: nu de communicatiedoelen helder zijn zullen wij op korte termijn (d.w.z. voor uiterlijk het moment waarop de bouw van het Groninger Forum wordt gegund) een communicatieplan maken waarin wordt aangegeven:

- wanneer we met welke boodschap naar welke doelgroepen zullen gaan;
- welke communicatiemiddelen hiervoor zullen worden ingezet (denk aan gebruik van nieuwe media, advertenties, free publicity, direct mailing, multimediale presentaties, debatten, events, tv-uitzendingen, internet etc);
- welke (eenduidige) huisstijl de komende jaren voor het Forum wordt gehanteerd; en
- welke kaders hiervoor gelden (organisatie en budget).

Wij zien hier ook een rol in voor Marketing Groningen.

Het plan zal onder meer aandacht besteden aan het unieke karakter van het architectonisch ontwerp van NL Architects en Bureau Bouwkunde, aan de mijlpalen tijdens de bouw en aan het archeologisch onderzoek dat op de historische locatie zal plaatsvinden. In samenhang met het communicatieplan komt er dit najaar op de Grote Markt een tijdelijk onderkomen voor de VVV én een informatiecentrum. Bezoekers kunnen zich hier laten informeren over de bouwontwikkelingen rondom de Oostzijde Grote Markt/Forum. Ook de VVV krijgt er onderdak, omdat haar huidige onderkomen aan de Grote Markt onder de slopershamer verdwijnt. Het gebouw wordt eind november in gebruik genomen en zal naar verwachting zo'n vijf jaar op de Grote Markt blijven staan. Ook komt er een tweewekelijkse tv uitzending over de ontwikkelingen aan de Oostwand.

Het concept Groninger Forum als knooppunt in een satellietconstructie van ondernemingen en instellingen biedt ook kansen in de communicatie en marketing van het forumconcept in de aanloop naar de opening. Bestaande ondernemingen en instellingen kunnen in hun programmering al een doorkijkje geven over de co-producties en samenwerking met het forum en zo de kracht van het Groninger Forum visualiseren.

Een speciale positie wordt ingenomen door de ondernemers in de stad, in het bijzonder de ondernemers die actief zijn in het gebied rond de (oostzijde) van de Grote Markt. Wij realiseren ons dat de ontwikkeling van dit deel van het centrum voor hen een grote impact heeft. De bouw biedt hen kansen, maar ook bedreigingen, zeker op korte termijn. Wij vinden het van belang om uit ondernemerskring te horen wat er leeft, wat de zorgen zijn en welke kansen voor nieuwe activiteiten en businesscases worden gezien. Wij zullen de contacten met de ondernemers in de stad warm te houden en zullen ook zelf open staan voor signalen en suggesties uit die kring.

Raadsvoorstel - Forumvisie

6. Plan van aanpak

Wij willen bevorderen dat het hier geformuleerde Programma van Eisen op korte termijn door partijen wordt opgepakt en nodigen partijen, om te beginnen bij onze 'preferred suppliers' uit om in te schrijven op het Programma van Eisen. Uitgaande van de oplevering van het gebouw in 2016 en opening in 2017, onderscheiden we 3 periodes; van 2012 tot 2015, van 2015 tot 2017 (de opening) en de periode ná de opening. In de bijlage hebben we een tijdpad opgenomen.

1. De *voorbereidingsperiode* loopt van 2012 t/m medio 2015:

a. aanstellen van een intendant

In aansluiting op de suggestie van de commissie Terlouw wordt er in 2012 een intendant aangesteld die vooral verantwoordelijk is voor de inhoudelijke conceptontwikkeling, de strategische visie en het businessplan. Taken zijn dan ook:

- uitwerken inhoudelijk concept;
- uitbreiden en benutten van het relatiernetwerk;
- op basis van het goedgekeurde bedrijfsplan en het PvE met de participerende organisaties een aangepast ondernemingsplan te maken (businesscase);
- het businessmodel verder uit te werken. In het businessmodel geven we een nadere uitwerking van de aanbevelingen die de commissie Terlouw heeft gegeven t.a.v. het verdienmodel van het Groningen Forum;
- maximaal draagvlak voor dit ondernemingsplan te verkrijgen.

De intendant moet een gezaghebbend persoon uit de cultuursector zijn, iemand die kan binden maar ook knopen kan doorhakken, iemand met visie en overtuigingskracht die helder kan communiceren wat met het Forum wordt beoogd en die culturele organisaties uit stad en regio en wellicht ook nationale partijen aan het Forum weet te committeren. In onze overtuiging is het voor het wetslagen van zijn opdracht noodzakelijk dat de intendant doorzettingsmacht heeft. De formatieve omvang van de intendant hoeft niet fulltime te zijn.

b. Kwartiermaker

In deze voorbereidingsperiode heeft de huidige kwartiermaker een belangrijke rol. De kwartiermaker is en blijft belangrijk voor organisatie van de alledaagse zaken: de voorbereiding en begeleiding en het verzorgen van de communicatie over het Forum. Het uitdenken van de organisatiestructuur en deze tot ontwikkeling te brengen (2012-2015). Voor de stichting Groningen Forum formuleert de gemeente ook in de voorbereidingsfasen een duidelijk PvE dat is te beschouwen als een opdracht. Dat PvE is sturend richting de stichting en daarmee is de opdracht voor kwartiermaker en intendant helder. De kwartiermaker, als continue factor blijft nodig tot kort na de opening (2012-2017).

c. Raad van Toezicht als klankbord

Ter ondersteuning en begeleiding van de intendant wordt de Raad van Toezicht (RvT) uitgebreid tot drie personen. Dit is de lichte begeleidingsstructuur zoals voorgesteld door de commissie Terlouw. In deze fase zal de nadruk van de RvT vooral liggen op de rol van klankbord. Voor de bemensing denken we aan personen die zich internationaal bewezen hebben op hun vakgebied.

Over bovengenoemd bestuursconstruct en de nadere invulling ervan, gaan we komende periode met betrokkenen in nauw overleg.

d. Herpositionering Forum / ForumImages

Wij onderkennen bij nader inzien dat wij een te hoge verwachting hadden van Forum / ForumImages om vanuit de huidige locatie het Groninger Forumconcept volledig uit te kunnen dragen. Tegelijkertijd zien we kansen voor Forum

Cinema

Raadsvoorstel - Forumvisie

/ ForumImages om vanuit haar kracht zich door te ontwikkelen. Wij blijven de rol van filmvertoner van grote waarde vinden, maar zullen opdracht geven om voor bredere doelgroepen te programmeren.

De huidige Forum projectorganisatie is ongewild tot vijfde partner uitgegroeid, in plaats van de verbinding tussen de vier instellingen. Wij dragen de projectorganisatie op zich te richten op datgene dat goed gaat en wat noodzakelijk is om ervaringen op te doen om goed te kunnen functioneren in het gebouw zoals het organiseren van het debat en ontwikkelingen rond nieuwe media en digitalisering. Waar mogelijk haakt men aan bij actuele thema's in samenwerking met partners. Eigen 'grote' producties worden alleen nog met een duidelijke herkenbare inbreng van de partners geprogrammeerd. De financiële middelen die vrijvallen als gevolg van de inperking van de opdracht aan het Forum zullen worden aangewend ter dekking van de kosten van de intendant en als reservering voor het markeren van de opening. Daarmee gebruiken we het Forumbudget nadrukkelijker voor het ontwikkelen van de uiteindelijke organisatie.

e. vaststellen en operationaliseren businesscase

Onder leiding van de intendant werken Forum en de partners het ondernemingsplan nader uit. Belangrijk onderdeel hiervan is de wijze waarop de organisatie wordt bestuurd en welke rol er voor de diverse partners is weggelegd.

De verantwoordelijkheid voor de wijze waarop de organisatie wordt bestuurd ligt bij de Forum projectorganisatie. Waar zij zich aan dient te houden ligt grotendeels bij de gemeente (zie PvE). De toetsing hiervan bepaalt in grote mate de wijze waarop de gemeente haar subsidie ter beschikking stelt. Van de intendant verwachten wij medio 2012 een keuze voor het besturingsmodel; de resterende tijd, zo'n tweeënhalf jaar is nodig om het model uit te werken en te operationaliseren. Zo moeten processen op elkaar worden afgestemd, itc-platforms in elkaar opgaan en voor het personeel competentieprofielen worden opgesteld. Dit is ook de periode waarin personeelsvertegenwoordigingen en vakbonden worden betrokken. Het uiteindelijke plan zal door ons worden getoetst en goedgevonden.

f. Periodieke herijking exploitatieplan

In januari van dit jaar presenteerde Groninger Forum een actualisatie van het bedrijfsplan over de economische en commerciële mogelijkheden van het Forum. De organisatie laat in dit perspectief op het toekomstige bedrijfsplan onder meer zien dat:

- de begroting sluitend is en dat eenderde van de lasten variabel zijn;
- het concept ook ruimte biedt voor commerciële invulling en exploitatie;
- de aantallen bezoeken deugdelijk zijn onderbouwd en conservatief toegepast in het financiële deel.

Het aanscherpen van de exploitatiebegroting van het Groninger Forum zal vanaf nu tot de opening een continu proces zijn. Afhankelijk van nieuwe partners en mogelijkheden zal de exploitatie worden herzien. Intendant en kwartiermaker zullen als team de financiële vertaling van het ondernemingsplan in het exploitatieplan moeten voorbereiden en realiseren. Wij zullen periodiek om een update van het exploitatiebegroting vragen zodat deze door ons kan worden getoetst op actualiteit en haalbaarheid – ook bij veranderende omstandigheden. Daarbij zullen wij rekening houden met het signaal van de commissie Terlouw dat een buffer van 30% (flexibele lasten) wellicht niet voldoende is om tegenvallers in de omzet (horeca, bezoek) op te vangen. Vast onderdeel van onze toetsing zal daarom een risico-analyse worden met betrekking tot de diverse aannames en doorrekeningen. Indien nodig zal de toetsing gevolgen hebben voor de grootte van en de wijze van opbouw van het weerstandvermogen. Uitgangspunt is en blijft steeds een sluitende begroting bij opening en de jaren daarop.

Raadsvoorstel - Forumvisie

g. Communicatieplan

In het tweede kwartaal van 2012 verwachten wij een communicatieplan van het Groninger Forum voor de periode 2012-2015. Dit zal worden afgestemd met onze eigen communicatie over de voortgang van de ontwikkeling van de Oostzijde Grote Markt. Diverse mijlpalen in deze periode zullen worden gebruikt om het totale project onder de aandacht te brengen. Naast de mogelijkheden in het informatiecentrum worden de locaties van het Forum en Partners hiervoor gebruikt.

h. Expertmeetings

De commissie Terlouw adviseerde om goed om ons heen te kijken en te leren van voorbeelden in andere steden. Naast de bekende voorbeelden van Schunck en Oba zijn onder meer het MAS in Antwerpen en het Humboldtforum in Berlijn. Op basis van deze eerste ervaringen gaan we hier mee verder en zullen we periodiek met deze netwerkpartners 'experts' meetings organiseren, met als doel uitwisseling van ervaringen en waar mogelijk samenwerking.

i. Draagvlak

Draagvlak creëren voor een nieuw, nog niet tastbaar concept, is een moeilijke opgave. Terlouw zegt: 'Neem de tijd'. Nägele en Depauw (respectievelijk Humboldt Forum en MAS) gaan verder en zeggen: 'Alles wat je te vroeg doet keert zich tegen je, terwijl anderen met je goede ideeën weglopen en je doelgroepen niet kunnen inschatten wat de waarde is van ideeën die ze alleen maar op papier zien'. Toch zullen we, op de juiste momenten de juiste doelgroepen moeten laten zien waar het Forum voor staat.

Fase 1: concentreren op gemeentelijke en provinciale partijen, culturele veld en belangrijke nationale partners. Idem met betrekking tot potentieel participierend bedrijfsleven.

Fase 2: continueren met hierboven. Daarnaast concentreren op de ruggengraat van de Groningse sociale cultuur, te weten het verenigingsleven en het midden- en kleinbedrijf, door met hen te delen wat het Groninger Forum voor Groningen (en dus voor hen) kan betekenen.

Fase 3 begin: groot feest rond de eerste steenlegging die gezamenlijk door de partijen hierboven (2) wordt verricht.

Fase 3 vervolg: verbreding communicatie naar het brede publiek.

Fase 4: opmaat naar de opening, met een variëteit aan presentaties, waaraan een groot aantal Groningers deelneemt, in een combinatie van gast en bijdrager.

j. verantwoording

Het spreekt voor zich dat wij de voorgang kritisch zullen volgen en toetsen.

Wij zullen de raad jaarlijks verslag uitbrengen van de bevindingen en aangeven waar wij op koers liggen en waar wordt bijgestuurd. De eerste verantwoording kunt u in 2012 verwachten.

2. De *transformatieperiode* van medio 2015 t/m 2017

In deze fase krijgen de nieuwe organisatie en het nieuwe gebouw concreet gestalte en wordt toegewerkt naar een organisatie die bij de opening volledig operationeel is.

a. Directievoering

Na afronding van de voorbereidingsfase, ongeveer twee jaar voor de opening, zal de directie van het Groninger Forum de sturing op de bedrijfsvoering en de rol van de intendant in de organisatie een plek moeten geven.

b. Raad van Toezicht als toezichthouder

De Raad van Toezicht zal ook in deze fase worden getransformeerd van 'klankbordgroep' naar volwaardige Raad van Toezicht. Een definitief profiel voor leden van de RvT zal bijtijds worden vastgesteld.

Raadsvoorstel - Forumvisie

c. Organisatie

De nieuwe organisatie is operationeel; personeel wordt getraind en geschoold. Er wordt gewerkt aan één Forumcultuur.

d. Rondleidingen

Zodra de contouren van het gebouw zichtbaar worden (vanaf 2015), worden stakeholders uitgenodigd om in te gebouw te kijken en zo betrokken bij de nadere invulling van het toekomstige programma. Marketing Groningen heeft ook in deze fase een speciale rol.

e. Programmering voor de opening

De programmering voor de opening wordt afgerond en er wordt begonnen met een meerjarenprogrammering voor de periode 2017-2020.

f. De opening in 2017

De opening moet het Forum nationaal en internationaal op de kaart zetten. Het is niet enkel de openingshandeling maar ook de periode hieraan gekoppeld. Is de handeling groots en meeslepend, de programmering moet over een langere periode de mensen naar het Forum trekken. In deze fase heeft met name Marketing Groningen een prominente rol in het positioneren van het Forum in de markt.

Raadsvoorstel - Forumvisie

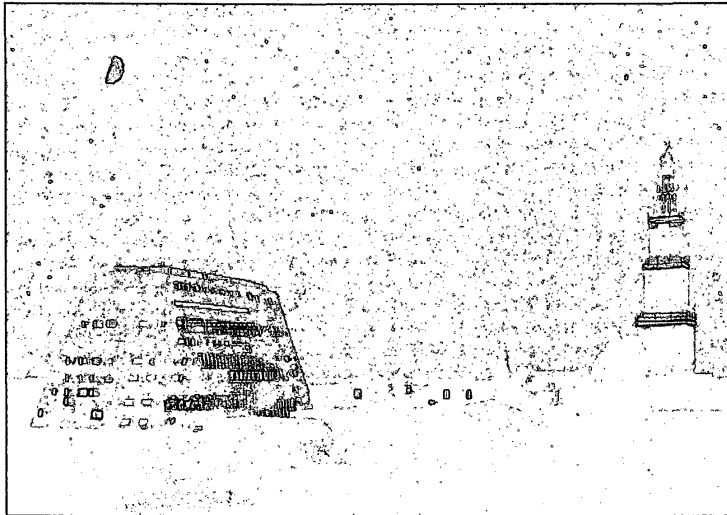

7. Tot slot

Het Groninger Forum is, zoals ook de commissie Terlouw constateert, veel meer dan het verhuizen van enkele bestaande culturele voorzieningen aangevuld met wat bestaande collecties naar een nieuw gebouw. Het gaat bij het Forum om het realiseren van een innovatief concept dat verder reikt dan de huidige taken van de beoogde bespelers/ bewoners van het Forum. De commissie Terlouw zag geen reden om wijziging aan te brengen in het Forumconcept en ook wij hebben hiervoor geen aanleiding. Integendeel: op diverse plaatsen in Nederland en ons omringende landen worden momenteel forumachtige concepten uitgedacht én gerealiseerd.

Een feit is dat het Groninger Forum er in 2017 zal staan. Een feit is ook dat de technologische ontwikkelingen razendsnel gaan en we nu dus niet kunnen weten wat er over zes jaar mogelijk zal zijn. Wij vinden het belangrijk dat de tijd wordt genomen om het inhoudelijk concept in relatie tot de laatste technische innovaties uit te ontwikkelen. Wij hebben onze visie geformuleerd, maar daarmee is het eindresultaat nog steeds - en gelukkig maar! - voor een deel open. Het is ook aan de partners om in de komende jaren het concept en de inhoudelijke programmering verder uit te werken.

Inhoudelijk moet het Groninger Forum een cultureel programma krijgen dat lokaal, regionaal en (inter-) nationaal tot de verbeelding spreekt. De programmering moet aanhaken bij wat mensen beweegt. Wij zijn er vast van overtuigd dat het Groninger Forum direct en indirect een sterke culturele en economische impuls zal geven aan de stad en de provincie Groningen.

Raadsvoorstel - Forumvisie

Bijlage 1: de Code Cultural Governance op hoofdlijn

Op 30 januari 2007 verscheen de gedragscode voor besturen van culturele instellingen. De code heeft tot doel de culturele sector te ondersteunen bij het realiseren van good governance. Ook fungeert de Code als stimulans voor goed, verantwoord en transparant bestuur. De code is door de Stichting Kunst en Zaken in opdracht van het Ministerie van OCW opgesteld.

In de Code worden 23 aanbevelingen gegeven aan besturen en Raden van Toezicht, gegroepeerd rond de thema's: (a) taakafbakening, (b) werkgeversrol, (c) samenstelling en (d) transparantie. Hier volgt een samenvatting. Lees bij bestuur: besturen en Raden van Toezicht.

1. bestuur maakt met regelmaat een zorgvuldige analyse van het gewenste bestuursmodel;
2. bestuur maakt een onderscheid tussen beleidsmatige/toezichhoudende taken en ondersteunende taken;
3. delegatie bestuur voert jaarlijks een functioneringsgesprek met directie;
4. bij directievacature neemt bestuur de verantwoording voor de werving van een directeur op zich;
5. bestuur wordt samengesteld op basis van vooraf vastgestelde profielen;
6. regelmatige evaluatie profielen;
7. maximaal één voormalige directeur of beleidsbepalende functionaris in bestuur;
8. bestuur zoekt bij werving ook bestuursleden buiten eigen netwerk;
9. bestuur zorgt voor evenwichtige samenstelling (m.b.t. leeftijd, sekse, culturele achtergrond e.d.)
10. na afloop zittingstermijn vraagt men zich af of nieuw bloed nodig is;
11. bestuur stelt gefaseerd rooster van aftreden vast;
12. benoemingstermijn: 3-4 jaar, met mogelijkheid eenmalige herbenoeming;
13. directie verstrekt jaarlijks overzicht nevenfuncties;
14. samenstelling bestuur openbaar door opname in beleidsplan/jaarverslag;
15. instelling publiceert in jaarverslag relevante gegevens over individuele bestuursleden;
16. directie geeft tijdig en volledig relevante informatie. Kernbegrip: 'no surprises'.
17. bestuur overlegt met directeur over gebruik van (secretariële) staf vanuit de organisatie;
18. bestuur benoemt accountant en overlegt ten minste jaarlijks met hem;
19. bestuur overlegt en besluit ieder jaar over: (a) algemeen beleid/strategie, (b) financiële stand van zaken, (c) eigen werkwijze en taken en (d) eigen functioneren en relatie met directie;
20. bestuur bespreekt wenselijkheid bestuursaansprakelijkheidsverzekering;
21. bestuursleden treden tussentijds af bij onvoldoende functioneren, structurele onenigheid of onverenigbare belangen;
22. bestuur vergadert volgens een vastgesteld schema. Bij frequente afwezigheid worden bestuursleden daarop aangesproken;
23. bestuur rapporteert in jaarverslag over omgaan met deze aanbevelingen.

Raadsvoorstel - Forumvisie

Bijlage 2:

Stakeholders (belanghebbenden) zijn er in alle soorten en maten en ze zijn op diverse manieren te ordenen.

Naar (vestigings)gebied zijn dit onder andere:

Stedelijk:

Noorderlicht, Noorderzon, Stripmuseum, Scheepvaartmuseum. NNT, RUG, Gasterra,

Provinciaal:

Cultuurhistorisch Centrum Oldambt, Historische Vereniging Westerwolde, IVAK Delfzijl, Streekhistorisch Centrum Stadskanaal

Regionaal:

Drents Museum, Fries Museum, Documentatie- en Informatiecentrum Emslandlager (Papenburg), Festival Vrouwenfilms Assen, Ostfriesisches Landesmuseum Emden

Nationaal:

NHM, Nationaal Filmmuseum, Goethe-instituut, International Film Festival Rotterdam, Felix Meritis Amsterdam, TU-E

Internationaal:

MAS (Antwerpen), Humboldtforum (Berlijn), Stadt Oldenburg (Kulturamt), Edith-Ruß-Haus für Medienkunst (Oldenburg).

Raadsvoorstel - Forumvisie

Bijlage 3: Impressie

Om een indruk te krijgen van het Forum, geven wij hieronder een impressie van wat ons voor ogen staat.

Een dag in het Groninger Forum

Wie het Groninger Forum straks bezoekt, merkt buiten al wat er binnen te doen is; van een afstand ziet hij mensen lopen, studeren, tijdschriften lezen, cursussen bezoeken. Hij ziet in led-verlichting de aankondigingen van films en festivals. Hij ziet een dvd-winkel, een café en banners van de verrassende expositie van Jan Mulder over de voetbalcultus in kleine dorpen. En vaag hoort hij ergens de aankondiging van een radioprogramma opklinken.

Vanaf de Grote Markt kom je de wintertuin van het complex binnen. Door de doorlopende bestrating tot in het gebouw gaat de overgang van buiten naar binnen haast ongemerkt. Centraal is een grand café met een terras en een imposant zicht naar boven naar de Hoge Markt. Net als het exterieur verraadt het interieur dat het hier om een culturele hotspot gaat. Het gebouw is kunst op zich.

Degene die 's morgens dit kunstwerk binnegaat, merkt meteen dat het gebouw vroeg wakker is, ja zelfs misschien niet is gaan slapen. Op grote beeldschermen wordt het ochtendnieuws van de internationale tv-stations getoond. Elders zijn de beursberichten te volgen en staat op informatiewanden wat er 's avonds in de stad te doen zal zijn. Op een videomuur zijn al de trailers te zien van de films die draaien.

In de wintertuin verzamelen zich schoolkinderen die naar een theatervoorstelling gaan met aansluitend workshops her en der in het gebouw. Het Kunstencentrum Groningen voert dit project uit. Ook zijn er studenten van de masteropleiding Kunsten, Cultuur en Media voor een college. Zij gaan een zaal in die zojuist nog is aangepast. Gisteravond vond er een prijsuitreiking plaats en stonden de tafels en stoelen in een glamourvolle cabaretopstelling. Nu is het meubilair verplaatst en leent de zaal zich om geconcentreerd te luisteren naar de inleider en daarna – met een 'tablet' op tafel – een film te analyseren.

Naarmate de ochtend vordert, wordt het publiek meer divers. Ouderen zijn op weg naar een cursus autobiografisch schrijven van de Volksuniversiteit. Jongeren komen binnen en bezetten de glazen studeercabines die zich op allerlei plaatsen in het bibliotheekgedeelte, maar ook bij de dvd-winkel en het café bevinden. Sommige cabins hebben een magnifiek uitzicht. Niet erg bevorderlijk voor de studie, maar wel een fantastische plek om naar de favoriete muziek op je iPod (of opvolgmodel) te luisteren.

Een andere schoolklas komt binnen onder leiding van de juf. Ze gaan naar een lezing van de kinderboekenschrijver Jan Terlouw. Na afloop wordt er een film vertoond, gebaseerd op een boek van de schrijver. Daarna mogen de kinderen de bibliotheek in om te speuren naar boeken en objecten die met het thema te maken hebben. Ze gaan naar huis met een stapel spannende boeken.

Een groep mannen-in-pak betreedt rond elf uur de centrale hal. Zij komen voor de try-out van een commercial en spoeden zich naar een studio. Gelukkig ligt deze wat verscholen. De reclamefilm gaat gepaard met stevige rapmuziek en wordt vijf keer opnieuw gedraaid. Na iedere vertoning breekt er hevige discussie uit.

Rond het middaguur loopt het café-restaurant op de begane grond snel vol. Vanuit de kantoren en bedrijven in de omgeving komen de medewerkers naar het forum voor een lunch. In het café draait het personeel overuren. Het gebouw lijkt op een groot organisme. Als de lunchtijd voorbij is, verspreidt iedereen zich geleidelijk weer over het gebouw, totdat er in elke uithoek iets te doen is. In de kidscorner 'bewonen' bekende boek- en filmfiguren de ruimte, die gedomineerd wordt door een grote woudreus uit het duizend bomenbos. Een eindje verderop vind je de jongerenafdeling. Hier ligt de wereld multimediaal aan de voeten van de grotere kinderen. Twee

Raadsvoorstel - Forumvisie

Jongens zitten achter een beeldscherm nieuwe games uit te proberen. Andere jongens bouwen een website waarmee ze humoristische filmpjes die ze in de multimediawerkplaats hebben gemaakt, aan de wereld gaan tonen. Een groep meiden is als schoolopdracht een eigen videoclip aan het monteren en zoekt passende beeldfragmenten bij elkaar. De aanwezigheid van een gamelab en een plek waar bedrijven de nieuwste vindingen op het gebied van informatievoorziening, -verwerking, en -technologie presenteren, maakt deze ruimte extra aantrekkelijk.

Naarmate de middag verstrijkt wordt het steeds drukker. Kinderen komen boeken en cd's lenen, ouderen komen documentaires bekijken voor de cultuurreis die ze willen ondernemen, studenten bezoeken de muzikafdeling en proberen een partituur uit op de piano in de geluiddichte cabine, jongeren treffen elkaar in het café en maken plannen door de avond. Bij de filmbalie worden kaarten verkocht, zowel voor de voorstelling van half vijf als voor de avondvoorstellingen. Op de derde verdieping geeft de artistiek leider van *Viva la Focus!* een persconferentie waarin ze het programma voor het komende Dutch Mobile Film Festival uit de doeken doet. De mannen-in-pak, inmiddels uitgeraasd, laten zich als groep door het complex leiden, her en der foto's van Reyer Boxem bekijken. De foto's bevinden zich op panelen, soms klein en soms enorm groot, die fraai aangelicht in bijna alle ruimten hangen.

Een jonge ondernemer komt binnen en meldt zich bij een balie. Hij wil een kopie van een historische prent uitzoeken voor zijn kantoor. Hij heeft al de digitale catalogus geraadpleegd en een shortlist gemaakt van favoriete stadsgezichten, maar vindt het moeilijk een definitieve keuze te maken. Hij slentert wat langs de verschillende expositieplekken in de hoop verliefd te worden op dat ene uitzicht.

Ondertussen wordt een enclave op de eerste verdieping geschikt gemaakt voor een literaire bijeenkomst, die vanavond plaatsvindt. Nabij het café is de trailertafel nu helemaal bezet: hier bestudeert men het filmaanbod en bekijkt men trailers van de films die draaien. Sommigen raadplegen ook de computer, om recensies te lezen of clips op YouTube te bekijken.

Aan het begin van de avond is het spitsuur, maar toch vindt iedereen vrij snel en gemakkelijk zijn weg. Meisjes verzamelen zich voor een discussie over 'botox & het boetsen van het lichaam'. Bij deze bijeenkomst is een tentoonstelling ingericht over historische insnoerende kledij. Ook op andere plekken in het gebouw krijgt dit thema aandacht, onder andere bij de boeken. In de grote zaal wordt een topfilm vertoond die al weken draait. In de bibliotheek begint een lezing in het kader van de Marguerite Duras-maand. Ook komt een bekende acteur voorlezen uit haar werk. In een tweetal zalen worden gerestaureerde films van Duras vertoond. Een leesclub dwaalt door de bibliotheek om inspiratie op te doen voor een nieuw thema. Een tiental jongeren heeft boven in het gebouw exclusief een filmzaal gereserveerd om samen op grootbeeld naar *Apocalyps Now* te kijken. In een andere zaal kijkt een groep geïnteresseerden naar de film van Antonioni. Ze hebben elkaar via de Antonioni-community op de website van het Groninger Forum gevonden en samen de studiozaal besproken.

Naarmate het buiten donkerder wordt, wordt het aanzicht van het gebouw spectaculairder. In het donker komt de felverlichte Hoge Markt prachtig uit. Aan het verkeer in centrale ruimten zie je dat films zijn afgelopen, cursussen zijn geëindigd, debatten tot een geanimeerd nagesprek hebben geleid. Op een wand van het dakterras begint, als de duisternis definitief is gevallen, de buitenbioscoop. Zittend op het dak kun je daar de film zien en tegelijkertijd een drankje nuttigen, kijken naar wie er binnenkomt en genieten van de sterrenhemel...

Raadsvoorstel - Forumvisie

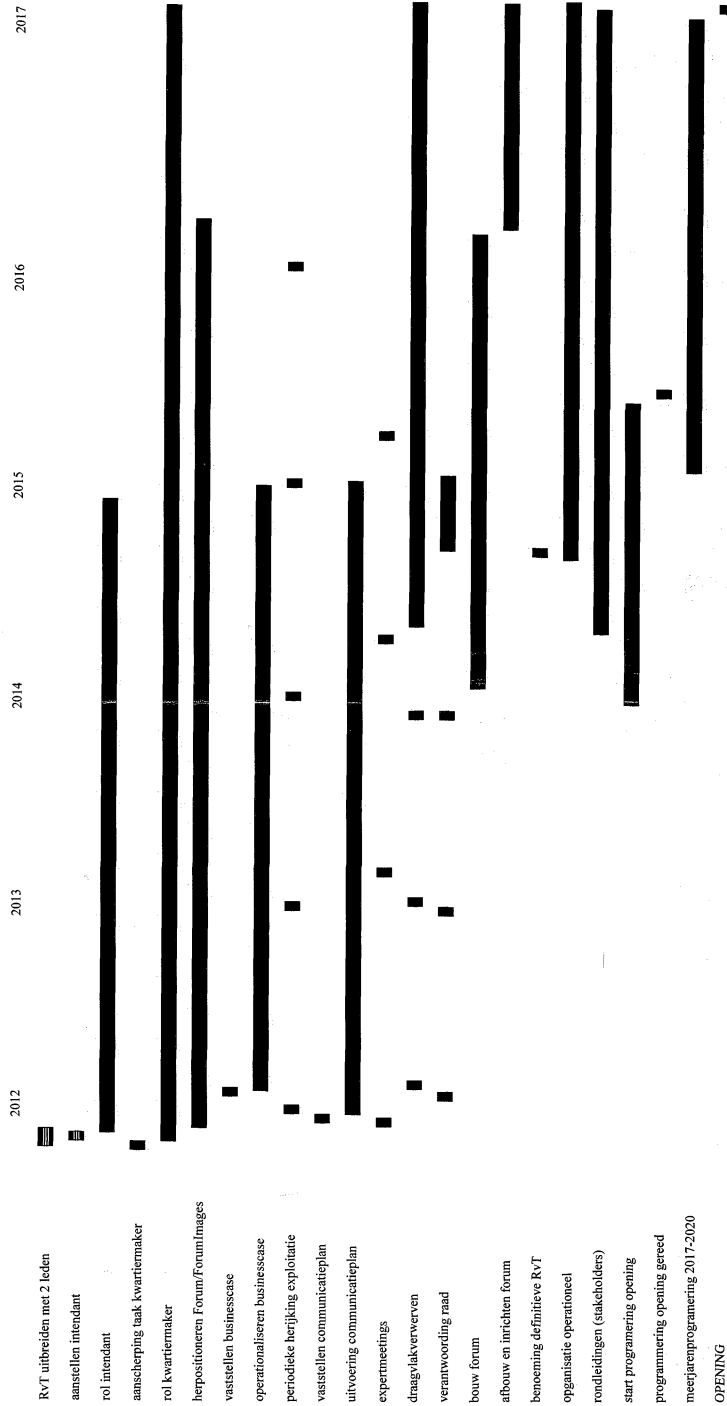

Bijlage 4. Tjdpad

Raadsvoorstel - Forumvisie

CROWDFUNDING

OP ZOEK NAAR SLIMME MANIEREN OM GEZAMENLIJK TE INVESTEREN IN CULTUUR

Initiatiefvoorstel
PvdA fractie Groningen
Oktober 2011

Marloes Dekker
Erica van Lente
Roeland van der Schaaf

Initiatiefvoorstel Crowdfunding

Crowdfunding

Op zoek naar slimme manieren om gezamenlijk te investeren in cultuur

Samenvatting en initiatiefvoorstel

Binnen de gemeenteraad en het college van B&W is er grote steun voor het behoud van het sterke culturele klimaat in Groningen. In deze tijd van bezuinigingen en kritiek op de intrinsieke waarde van cultuur is dit een zeer lastige klus.

De sector zelf innoveert door samen te werken en krachten te bundelen. Het bedrijfsleven kan ook nog meer bijdragen, maar in praktijk doen grote instellingen en bedrijven al het nodige. In Groningen zitten helaas daarnaast maar weinig hoofdkantoren van grote ondernemingen. Ook dit kent dus grenzen. De voornaamste kracht die nog onderbenut blijft is die van het publiek.

Traditioneel worden kunst en cultuur door de overheid en marktpartijen gefinancierd. Het publiek betaalt via toegangskaarten en merchandising, maar *crowdfunding* kan hier nog een dimensie aan toevoegen: een nieuwe vorm van financiering die van belang is om innovatie te stimuleren. Crowdfunding is een verzamelbegrip voor veel verschillende initiatieven waarbij de input van velen kan leiden tot het behalen van een doel door één partij.

Crowdfunding belichaamt daarnaast de intrinsieke waarde van kunst en cultuur in de maatschappij: het is van ons allemaal, raakt ons allemaal en bindt ons allemaal. En door bij te dragen aan de financiering van nieuwe projecten en initiatieven wordt het ook van ons allemaal.

In Amsterdam is sinds twee jaar voordekunst.nl actief. Via deze site kan het publiek meebetalen aan initiatieven die (nog) niet (volledig) gefinancierd zijn via andere bronnen: crowdfunding dus. Ontwikkeld door het Amsterdamse Fonds voor de Kunsten.

Voorstel

De PvdA verzoekt het college van B&W om de haalbaarheid te (laten) onderzoeken van een online crowdfunding platform toegesneden op de Groningse situatie. Daarbij gebruik makend van het succesvolle voorbeeld van Amsterdam - en de raad hier uiterlijk in het voorjaar 2012 over te rapporteren.

De fractie wil het college de suggestie meegeven deze opdracht uit te zetten bij de Kunstraad Groningen. De Kunstraad heeft immers in de beleidsdoelstellingen staan dat de raad meer proactief wil gaan opereren en initiatieven wil ontplooien die moeten prikkelen en bijdragen aan de ontwikkelingsfunctie. De Kunstraad dient meer te zijn dan een subsidieloket.

De PvdA gaat voor een blijvend bloeiend en boeiend cultureel leven in Groningen. Dat is wat deze stad maakt tot wat zij is: een jonge bruisende City of Talent, voor de stadgers van nu en die van de toekomst. Doet u mee?

Initiatiefvoorstel Crowdfunding

Inleiding

Ondanks forse bezuinigingen op cultuur houdt het college van B&W zijn ambitie overeind om Groningen tot de top 5 steden te laten blijven behoren. De PvdA fractie heeft waardering voor deze ambitie en ondersteunt deze ook, maar is zich er tegelijkertijd van bewust dat dit een zeer lastige klus gaat worden. Door de combinatie van bezuinigingen van zowel rijk als provincie dreigt een ware culturele kaalslag. Dat kan desastreus uitpakken voor de stad, de regio en het hele Noorden.

In de aanloop naar de nieuwe cultuurnota heeft de Groningse gemeenteraad al verscheidene malen gedebatteerd over de mogelijke consequenties van het landelijk en provinciale beleid voor de stad en regio Groningen. De raad heeft de kadernota cultuur goedgekeurd, organisaties staan aan de vooravond van het indienen van hun beleidsplannen en onlangs bracht de Kunstraad haar advies aan het college van B&W uit over de podium en beeldende kunsten. De nieuwe cultuurnota moet op 1 januari 2013 van kracht worden. En met dit alles blijft het lastig om goed de consequenties van de bezuinigingen te overzien: de richting is al wel gegeven (er komt minder geld), maar definitieve besluiten moeten nog genomen worden (hoeveel minder precies en wie gaat precies geraakt worden?).

De PvdA fractie juicht het voornemen van het college van B&W toe om voor 2013 en 2014 2 miljoen extra te investeren in kunst en cultuur. Daarmee geeft het college een krachtig signaal af: Groningen gaat voor kunst en cultuur. Maar ook deze impuls zal niet geheel kunnen voorkomen dat de bezuinigingen van rijk en provincie de Groningse cultuursector zullen raken. Het gemeentelijk budget zal de bezuinigingen simpelweg niet volledig kunnen compenseren.

De PvdA fractie vindt het ontzettend belangrijk dat we er alles aan doen om die kaalslag te beperken en om onherstelbare schade te voorkomen. Het landelijke en provinciale beleid zetten ons 25 jaar terug in de tijd. Voor de toekomst van de stad, de cultuur in onze stad en de ontwikkeling van talent in Groningen kunnen en willen wij ons dat niet permitteren.

De PvdA is dan ook van mening dat we in Groningen samen op zoek moeten naar oplossingen. Vanuit het algemeen belang en een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Maar ook vanuit de overtuiging dat, als we er met zijn allen de schouders onder zetten, onze ambitie om tot de top 5 cultuursteden te blijven behoren realiteit zal zijn, ook met gure wind tegen.

Door recente moties in de gemeenteraad en de Provinciale Staten van Groningen en het voornemen van het college van B&W is wat ons betreft duidelijk dat er hier in het Groningse breed draagvlak bestaat voor het behoud van de kunst en cultuur in de stad en regio.

Cultuur is van iedereen

Cultuur is een van de kernwaarden in onze samenleving. Het is van ons allemaal, raakt ons allemaal en bindt ons allemaal. Het vertelt wie we zijn en waar we vandaan komen en gunt ons daarmee ook een blik op de toekomst. Cultuur is van algemeen belang en is ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Naast de intrinsieke waarde zijn kunst en cultuur ook belangrijke dragers van de identiteit en het imago van de stad Groningen. Een goed cultureel klimaat is cruciaal voor de positie van de stad. Groningen is die bruisende, jonge en hippe stad met een uitstekend cultureel klimaat waardoor talent zich kan ontwikkelen en waar het culturele leven ervoor zorgt dat het prettig wonen en leven in deze City of Talent is.

Tom Poes, verzin een list

De PvdA fractie is tegelijkertijd van mening dat het doortrekken van de weg uit het verleden niet de oplossing voor de toekomst is. De kunstraad stelt in haar advies dat zij de ambitie van het college onderschrijft, maar dat fundamentele keuzes gemaakt dienen te worden.

De PvdA fractie vindt dat we niet alleen keuzes in het bestaande dienen te maken, maar ook nieuwe mogelijkheden moeten verkennen om werkelijk tot creatieve, innovatieve en duurzame oplossingen te komen. Daarover gaat dit initiatiefvoorstel: over de inspanning die wij als

Initiatiefvoorstel Crowdfunding

gemeente kunnen leveren om een bijdrage aan deze oplossingen te leveren. Over het feit dat we ook als gemeente de handschoen moeten oppakken.

Krachten bundelen

In de cultuursector is veel winst te behalen door krachten te bundelen, allianties aan te gaan en gebruik te maken van elkaars kapitaal (in de ruimste zin van het woord, materiaal, kennis, mensen, netwerk, etc.) En een ieder die momenteel met vertegenwoordigers van de sector spreekt, weet welke inspanningen geleverd worden. Die ontwikkeling juichen we toe, we hopen dat er mooie allianties ontstaan die vervolgens steviger kunnen aarden en wortelen in de Groningse klei om zo bestand te zijn en blijven tegen guur weer en een hard klimaat. En het ondernemerschap in het culturele veld? Zeker zal moeten worden bekeken hoe dat nog verder gestimuleerd en beter ontwikkeld kan worden maar daarbij mag en kan niet voorbij gegaan worden aan het gegeven dat het veld zichzelf reeds tot een verzameling culturele ondernemers heeft ontwikkeld.

En ook het bedrijfsleven draagt zijn steentje bij. Ondanks het gegeven dat er in het Noorden niet erg veel hoofdkantoren van grote bedrijven en instellingen zitten, dragen de wel aanwezige partijen al het nodige bij aan de culturele infrastructuur.

De PvdA fractie is dan ook van mening dat de gemeente niet enkel kan wijzen naar het bedrijfsleven of eenzijdig het culturele veld oproepen tot meer cultureel ondernemerschap. We doen daarmee zowel het bedrijfsleven als het veld tekort gelet op de al gepleegde inspanningen. De uitdaging waar we voor staan is er een die we als gemeente samen met de sector, maar ook met de stad als geheel willen oppakken. Crisis maakt creatief, wordt wel eens gezegd. Die creativiteit wordt nu van ons allemaal gevraagd. Zoals eerder aangegeven zal de door het college voorgenomen investering in cultuur de bezuinigingen niet volledig kunnen compenseren. Het alternatief dat de PvdA fractie in dit initiatiefvoorstel presenteert zal dit ook niet gaan doen. Maar waar het al moeilijk wordt om de basis op orde te houden, valt te verwachten dat de ruimte voor innovatie al helemaal ver te zoeken is. En over het als gemeente creëren van mogelijkheden voor innovatie in deze barre tijden gaat dit initiatiefvoorstel.

Voor de kunst, kunst voor iedereen

Samen met een aantal vertegenwoordigers van de Groningse culturele sector verkende de PvdA Groningen voor de zomervakantie de mogelijkheden en nieuwe ontwikkelingen. Het idee van 'crowdfunding' werd hier onder de aandacht gebracht. In rap tempo ontwikkelt dit fenomeen zich als een nieuw financieringsmodel voor allerhande projecten, op vele terreinen waaronder de kunst en cultuur. Crowdfunding is een verzamelbegrip voor veel verschillende initiatieven waarbij de input van velen kan leiden tot het behalen van een doel door één partij. Er wordt vanuit verschillende domeinen druk geëxperimenteerd met crowdfunding.

Voorbeelden zijn bijvoorbeeld:

- Cinecrowd, platform voor financieren van filmprojecten
- De 1% club, internationale marktplaats voor ontwikkelingsprojecten
- Nieuwspost, het crowdfunding platform voor de journalistiek.

Crowdfunding wordt nadrukkelijk ingezet als *aanvullende* financiering. Het is geen vervanging van structurele financiering, en in die zin dus niet te beschouwen als 'invulling' of vervanging.

Over crowdfunding

Crowdfunding gaat over het mobiliseren van de eigen kracht van mensen en initiatieven en het aanboren van andere bronnen om projecten te realiseren. Het is een alternatieve financieringsmethode waarbij een grote groep mensen (particulieren, bedrijven, etc.) een bedrag bij elkaar brengt voor bijzondere initiatieven die men de moeite van het financieren waard vindt. *Crowdfunding* is daarmee een sociaal, innovatief en mogelijk renderend instrument. Het vindt plaats via online platforms. Het publiek kan een bijdrage leveren aan een project dat via een website wordt gepresenteerd en met iedere bijdrage komt de realisatie van het project een stapje dichterbij.

Uit onderzoek blijkt dat *crowdfunding* potentie heeft. De initiatieven worden positief ontvangen, en wanneer je een aantal sites bekijkt zie je dat verschillende projecten inderdaad de '100%' status hebben bereikt en dus gerealiseerd kunnen worden. Crowdfunding wordt ingezet op verschillende

Initiatiefvoorstel Crowdfunding

terreinen, maar het succes staat of valt met de brede steun en de continue en stevige aandacht die wel of niet gegeven wordt.

Crowdfunding is 'in' dus. Maar is het ook nieuw? De experts zijn er in ieder geval van overtuigd dat crowdfunding 'here to stay' is. En feitelijk al zo oud is als de weg naar Rome. Want is het niet eigenlijk normaal om je eigen netwerk allereerst te raadplegen wanneer je iets gerealiseerd wilt hebben? Internet en in het bijzonder *social media* vergemakkelijken nu sterk de mogelijkheden om niet alleen bij het directe netwerk, maar ook het indirecte netwerk 'funding' op te halen.

Vanwege de reeds geschetste ontwikkelingen en de mogelijkheden van crowdfunding zijn de experts het er over eens; we kunnen de komende periode een sterke stijging van crowdfunding tegemoet zien. Wanneer dit vervolgens ook professioneel georganiseerd en goed ondersteund wordt, kan crowdfunding uitgroeien tot een betrouwbare aanvullende financierings- en investeringsmogelijkheid. Een mogelijkheid waarbij financiële risico's worden gespreid, het maatschappelijke draagvlak voor een project vergroot wordt en er verder gekeken wordt dan alleen naar de traditionele financieringsbronnen van overheid en bedrijfsleven.

Amsterdam als voorbeeld?

Sinds enige jaren bestaat www.voordekunst.nl: een online crowdfunding platform, ontwikkeld door het Amsterdams Fonds voor de Kunst. Opggericht vanuit de visie dat in een tijd dat er door de overheid steeds minder wordt besteed aan kunst en cultuur, particulieren en bedrijven het verschil kunnen maken. De website versterkt op deze manier ook het maatschappelijke draagvlak voor kunst.

Deze toegankelijke vorm van participatie geeft kunstliefhebbers een democratische stem waarmee zij het aanbod aan kunst en cultuur in hun directe omgeving mede bepalen. Het platform kent geen ingewikkelde subsidietrajecten of ingewikkelde sponsorcontracten en initiatieven van zowel amateurs als professionals en vanuit alle disciplines kunnen op de website worden geplaatst, mits ze aan een aantal criteria voldoen. Voordekunst wordt ook gezien als een mooi voorbeeld van maatschappelijk verantwoord ondernemerschap. Als bedrijf of organisatie kun je via voordekunst.nl direct in contact komen met kunstenaars en kunstinstellingen zonder ingewikkelde langlopende trajecten en sponsorcontracten. Het indienen van nieuwe projectvoorstellen kan ieder moment; er zijn geen specifieke indieningsdata. En dat is een groot voordeel, want nu stranden regelmatig initiatieven op dit soort vormvereisten: vaak kan nu slechts een paar maal per jaar een projectvoorstel ingediend worden, gevolgd door een lange besluytermijn. Vaart en dynamiek worden eruit gehaald en de mogelijkheden voor innovatie zijn ver te zoeken. Particulieren en bedrijven dragen bij aan de creatieve industrie en het sociaal-maatschappelijke belang daarvan voor de samenleving, en krijgen daar ook nog iets voor terug. Voordekunst.nl kan het draagvlak voor kunst en cultuur vergroten en het ondernemerschap van kunstenaars stimuleren. Voordekunst.nl wordt veel gebruikt voor projectmatige initiatieven en is geen vervanging voor structurele subsidies of investeringen door marktpartijen. De teller aan binnen gekomen financiering staat twee jaar na oprichting op ruim 3 ton.

Rol van de overheid

Voordekunst.nl is twee jaar geleden ontwikkeld door het Amsterdams Fonds voor de Kunst als innovatieproject en werd financieel gesteund door de overheid. De overheid vervulde hier de rol van aanjager van innovatie op het gebied van het verkennen van nieuwe financieringsmodellen door de ontwikkeling van het platform te faciliteren.

Een verkennend onderzoek leert ons dat een professionele insteek noodzakelijk is en voor een verdere gezonde ontwikkeling is het tevens nodig dat er door verschillende partijen een positieve impuls aan crowdfunding wordt gegeven. De politiek als initiator, verbinder en faciliteerder speelt hierin een belangrijke rol.

Initiatiefvoorstel Crowdfunding

Conclusie

Met de middelen die Groningen inzet en die vanuit het Rijk en de provincie toch nog overeind blijven hopen we in Groningen een cultureel landschap te behouden waarbij de basis op orde is. De ruimte voor vernieuwing kan dan gevonden worden in initiatieven als crowdfunding. Het is geen totaaloplossing voor het voorkomen van kaalslag. Bezuinigingen zullen niet volledig gecompenseerd kunnen worden. Maar crowdfunding biedt wel ruimte voor initiatieven die vernieuwend zijn, een aanvulling vormen op de basisinfrastructuur en geeft talent de mogelijkheid zich te ontwikkelen.

Door een onderzoek naar crowdfunding in het Groningse te initiëren draagt de gemeente actief bij in het vernieuwingsproces dat we gezamenlijk met de culturele sector, bedrijfsleven en publiek aangaan. We laten zien die handschoen samen op te pakken en daarmee ons op innovatieve wijze in te spannen voor een blijvend boeiend en bloeiend cultureel leven in Groningen. De PvdA fractie is tot slot van mening dat crowdfunding ook op andere terreinen, zoals bijvoorbeeld voor wijkinitiatieven, de moeite waard zou kunnen zijn. Maar laten we dat bezien als crowdfunding zijn waarde bewezen heeft voor kunst en cultuur in Stad.

'Wie roept dat kunst en cultuur van de elite is, geld kost, geen nut heeft en dus kan worden wegbezuinigd, gaat voorbij aan de persoonlijke en economische meerwaarde en wenst ons allemaal de grote verveling, innerlijke armoede en doodse steden toe.'

Bron: S. Weide, directeur Nederlandse Museumvereniging. Kunst en crisis.'

Dankwoord

De PvdA Groningen dankt in het bijzonder Diederik van der Meide, Hein Braaksma, Jeannette Straatemeijer en vertegenwoordigers uit de Groningse culturele sector voor het meedenken en de inspiratie bij de totstandkoming van dit voorstel.

Lijst ingekomen stukken 2-nov-2011

Lijst ingekomen stukken

Raadscommissie Onderwijs en Welzijn 2 november 2011

Collegebrieven

1. 13 oktober 2011 Inzet taalcoaches voor inburgering
2. 13 oktober 2011 Jaarverslag 2010 Discriminatie Meldpunt Groningen
3. 13 oktober 2011 Kadernota Samen Gezond in Stad (concept)

Voorstel: voor kennisgeving aannemen

Overige stukken

1. 14 oktober 2011 Sportstimuleringsprijs en sportpenningen 2011

Voorstel: voor kennisgeving aannemen

Verslag OenW 5-okt-2011

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING ONDERWIJS EN WELZIJN

Datum: 5 oktober 2011
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 16.30 – 19.00 uur

Aanwezig: de heer D. Jager (voorzitter, VVD), de dames M. Dekker (PvdA), E. van Lente (PvdA), A. Postma (GroenLinks), L.I. van der Vegt (GroenLinks), H. Rademaker (SP), G.E.J. Copini-Van der Meulen (D66), A. Kuik (CDA), R.J.A.M. Krüders (Student en Stad), de heren R. van der Schaaf (PvdA), M.D. Blom (VVD), G. Evenhuis (VVD), K.S.N. van der Veen (GroenLinks), J. Bolhuis (Stadspartij), A. Sijbolts (Stadspartij), P.S. de Rook (D66), M. Verhoef (ChristenUnie), G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

Namens de griffie: mevrouw N. Abramjan (commissiegriffier)

Namens het college: de dames E. Pastoor (PvdA), J.A. Visscher (SP), de heren T. Schroor (D66) *tot B.1* en F. de Vries (PvdA) *tot B.1*

Insprekers: de heren J. de Jeu (namens de raad van toezicht en het college van bestuur van O2G2), en J. Mulder (namens GMR'en PO en VO)

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 16.30 uur en heet iedereen hartelijk welkom.
- Wijst op rondgelegde stukken: een collegereactie op het onderzoek naar de bruidsschat en vragen nr. 78 betreffende doorbetalingsplicht bruidsschat aan bijzonder onderwijs.
- Constateert voldoende belangstelling voor een werkbezoek aan het Grafisch Museum Groningen over plannen voor herinrichting en cultureel ondernemerschap. Het kan een hoorzitting worden als zich nog meer instanties melden.
- Wijst op een extra vergadering d.d. 12 oktober 2011 van 13.00-15.00 uur over de decentralisaties van jeugdzorg, AWBZ en Wet werken naar vermogen.

Wethouder Visscher:

- Bezoekt de aftrap van de Regenboogweek op het Alfa-college met een theatervoorstelling door leerlingen, mede georganiseerd door het platform LGBT.
- Wijst op de theatervoorstelling Lazarus in de Vredekerk te Hoogezand-Sappemeer vrijdag 7 oktober 2011, gespeeld door dak- en thuislozen. Een email volgt.

Wethouder Pastoor:

- Meldt dat kinderopvang 't Elfenbankje, dat op 18 juli 2011 werd verwijderd uit het landelijk register kinderopvang, na aanpassingen op 5 september 2011 weer is opgenomen.

Wethouder Schroor:

- Meldt dat provincie en gemeente samen tijdelijk twee ambtelijk toezichthouders afvaardigen naar het Groninger Museum, mede als uitvloeisel van het raadsbesluit uit juli 2011.
- Verwacht uiterlijk begin november van het Groninger Museum het goedgekeurde jaarverslag 2010, de eerste halfjaarrapportage 2011 en een plan van aanpak.

Dhr. Evenhuis (VVD):

- Vraagt hoe directie en bestuur van het Groninger Museum reageerden.

Dhr. De Rook (D66):

Verslag OenW 5-okt-2011

- Is benieuwd of de toezichthouders dezelfde opdracht hebben en of dit ook een uitvoering van de motie uit juli 2011 betreft.

Wethouder Schroor:

- Antwoordt dat het Groninger Museum los van een ontvangstbevestiging nog niet reageerde.
- Geeft aan dat de toezichthouders dezelfde opdracht hebben, maar afzonderlijk rapporteren. Op termijn zou gekozen kunnen worden voor één gezamenlijke toezichthouder.
- Overwoog in het kader van de motie een overheidslid in de raad van toezicht aan te stellen, maar vindt dit een oneigenlijke positie voor een subsidieverstrekker. De bedrijfsvoering is een eigen verantwoordelijkheid van het museum. Daarom is gekozen voor toezichthouders.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Langetermijnagenda en lijst moties en toezeggingen

Wethouder De Vries:

- Meldt dat vanwege de voorbereidingen voor de tram de definitieve visie Kardingse kerngebied (LTA 36) niet vandaag, maar in januari of februari 2012 gereed zal zijn.

Wethouder Pastoor:

- Kondigt het herziene voorstel Techniekeducatie (LTA 38) aan voor volgende week, omdat middelen nog in de begroting moesten worden vastgesteld.

A.4. Conformstukken

A.4.a. Krediet tijdelijke huisvesting en herbouw Gravenburgschool (raadsvoorstel 1 september 2011)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 26 oktober 2011.

A.5. Rondvraag

Geen woordmeldingen.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Voorstel herziening bruidsschat O2G2 (raadsvoorstel 15 september 2011)

De voorzitter:

- Vat samen dat het onderzoek van VOS/ABB concludeerde dat de bruidsschat van de gemeente aan O2G2 binnen de wettelijke kaders viel, maar afweek van de gemiddelde praktijk. De gemeente wil het nadelig effect van 4.653.000 euro repareren.

Dhr. J. Mulder (inspreker namens GMR'en PO en VO):

- Wijst op het financiële noodweer dat O2G2 al een tijd bedreigt.
- Is zwaar teleurgesteld dat het begin van een oplossing nog niet is gevonden. Het voorgestelde bedrag is lang niet voldoende om de grootste problemen op te lossen.
- Noemt de discussie over geld financieel gepriegel en hamert op het gevaar voor de kwaliteit van het onderwijs en de toekomst van kinderen.
- Ligt wakker van de matige, zwakke of zeer zwakke kwaliteit van een aantal scholen.
- Waarschuwt dat landelijke bezuinigingen de situatie verslechteren; de raad is medeverantwoordelijk als hij de zaak nu op zijn beloop laat gaan.

Verslag OenW 5-okt-2011

- Denkt dat een gezond weerstandsvermogen het schip vlot kan trekken.
- Roept op van de wethouder en het college van bestuur een afdoende oplossing te eisen.

Dhr. J. de Jeu (namens de raad van toezicht en het college van Bestuur van O2G2):

- Legt uit dat onderwijs een buffer nodig heeft voor tegenvallers en investeringen, doorgaans 10% tot 15% van het exploitatiebudget. Voor O2G2 betekent dat 12 tot 17 miljoen euro.
- Meldt dat het eigen vermogen op 1 januari 2010 negatief was doordat geen rekening is gehouden met afboeking van een vordering van het ministerie en voorzieningen voor onderhoud, jubilea en bestaande personele knelpunten.
- Stelt dat het ontbreken van een buffer en de krappe bruidsschat leiden tot een technisch faillissement en terecht verscherpt toezicht van de inspectie.
- Constateert met de raad van toezicht (rvt), de accountant, de inspectie en de wethouder dat de financiële positie volstrekt onvoldoende is om continuïteit te garanderen.
- Concludeert als rvt niet langer verantwoordelijk te kunnen en willen zijn voor O2G2 als een oplossing op korte termijn uitblijft. Bij een structureel gebrek aan middelen is good governance niet langer mogelijk.
- Wijst erop dat O2G2 begin dit jaar handreikingen deed, in gesprek bleef en een juridische procedure opschortte om tot een oplossing te komen. De rvt en het college van bestuur zijn beschikbaar voor intensief overleg om de kwestie voor de jaarwisseling geheel op te lossen.
- Vraagt elk commissielid of zij lid durven worden van de rvt op basis van de huidige cijfers en het overleg met de gemeente. Zo nee, dan zijn extra maatregelen hard nodig.

Dhr. Van der Schaaf (PvdA):

- Benadrukt de morele en wettelijke verantwoordelijkheid van de gemeente voor de urgente situatie van het openbaar onderwijs.
- Stelt dat de politieke doelen van het onderzoek niet behaald zijn: zicht op een totaaloplossing, toenadering tot O2G2 en duidelijkheid over de financiële consequenties en de doorbetalingsplicht aan het bijzonder onderwijs.
- Komt in de raad terug op de rondgelegde beantwoording van de schriftelijke vragen.
- Wijst erop dat bij de voorbereiding van het onderzoek zorgvuldigheid boven snelheid ging en het audit committee kritisch meelas.
- Vraagt waarom het college het audit committee alleen een reactie voor en na het onderzoek liet geven. Zo zijn zorgvuldigheid en snelheid beide niet bereikt. Had sommige kritiek van O2G2 voorkomen kunnen worden door het audit committee ook tijdens het onderzoek te betrekken? Is de uitvoering van het onderzoek nog wel in lijn met het genomen raadsbesluit?
- Stelt dat de oplossing er nog lang niet is. Teveel is onbekend om de jaarrekening 2010 goed te kunnen beoordelen. Ook de reactie van O2G2 op het onderzoek levert vragen op.
- Ziet in het advies van het audit committee een goede basis voor een mogelijke oplossing.
- Pleit voor raadsverantwoordelijkheid middels een breed onderzoek naar de levensvatbaarheid van O2G2, waarbij de bij de verzelfstandiging overgedragen risico's worden afgewogen tegen het vermogen, de exploitatie en de bedrijfsvoering. Ook besluiten genomen na 1 januari 2010 onder verantwoordelijkheid van O2G2 moeten worden meegewogen.
- Ziet een snel, zorgvuldig en volledig onderzoek als ultieme mogelijkheid om er samen voor de jaarwisseling uit te komen en verwacht volledige medewerking van college en O2G2.
- Evalueert op langere termijn graag wat er mis is gegaan in het proces.
- Is niet tegen financiële gelijkstelling, maar ziet inhoudelijk geen aanleiding in dit geval door te betalen los van de juridische plicht. Heeft het college overwogen te kijken naar de mogelijkheden om in dit specifieke geval de doorbetalingsregeling redelijk toe te passen?
- Verwacht niet dat accountants van de gemeente en O2G2 het onderling eens worden over het verschil in vermogenspositie van 13 miljoen euro, omdat zij elk vanuit eigen perspectief de rechtmatigheid beoordelen.

Dhr. Evenhuis (VVD):

Verslag OenW 5-okt-2011

- Benadrukt de ernst van de veelbesproken problemen.
- Herinnert zich dat na de vele kritiek op de Werkmaatschappij Openbaar Onderwijs (WMOO), de overdracht maar O2G2 vrijwel kritiekloos plaatsvond.
- Komt voor de raadsvergadering naar buiten met een duidelijk standpunt.
- Vraagt welke verantwoordelijkheid de gemeente heeft voor de 98 wwb'ers die voor drie jaar in dienst zijn getreden, maar voor onbepaalde tijd zijn aangenomen.
- Wil weten of het weerstandsvermogen op het moment van de verzelfstandiging 15 miljoen euro bedroeg.
- Vraagt wanneer volgens het college de onderhoudsachterstanden zijn begonnen.
- Informeert naar uitzonderingsmogelijkheden om onder de doorbetalingsplicht uit te komen.
- Is benieuwd naar een eventueel aanbod van borgstelling en de omvang hiervan.
- Wil uitleg over waarom het college niet voor 31 december 2010 met een voorstel kwam, toen toch ook al bekend had moeten zijn dat de bruidsschat afweek van de gemiddelde praktijk.
- Vraagt wat de wethouder vindt van de stellingname van bestuur en rvt om af te treden als er niet tijdig een oplossing komt.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Had wellicht met de kennis van nu anders besloten over de financiën bij de verzelfstandiging.
- Stelt dat goed onderwijs staat of valt met een stabiele organisatie en gaat akkoord met de voorgestelde aanvulling op de bruidsschat.
- Betreurt dat het onderzoek geen uitsluitsel geeft over de eigen vermogenpositie van O2G2, ondanks de opmerking van het audit committee dat het onderzoek zich niet tot de bruidsschat moest beperken.
- Vindt het onderzoek een stap in de goede richting, maar er blijven teveel vragen openstaan.
- Dringt aan op nader onderzoek aan de hand van aanbevelingen van het audit committee en kan zich vinden in het voorstel van de PvdA.
- Sluit niet uit dat O2G2 na dit onderzoek extra geld zal moeten ontvangen.

Mw. Kuik (CDA):

- Had met het audit committee bij het onderzoek naar de bruidsschat liever een nadere toespitsing op de Groninger situatie gezien dan een vergelijking met andere gemeenten.
- Ziet geen discussie meer over de doorbetalingsregeling, die wettelijk van toepassing blijkt.
- Vindt het onderzoek een goede basis voor het huidige voorstel, maar slechts ingaan op een deel van de problematiek.
- Dringt aan op een snelle oplossing, maar krijgt een naar gevoel bij de onderlinge verhoudingen.
- Wil weten welke opties de wethouder ziet.
- Vindt het belangrijk op korte termijn het realisme te onderzoeken van een eventueel extra over te maken bedrag. Vragen over de zorgvuldigheid van het proces zijn voor de langere termijn. Welke opties ziet de wethouder voor een snelle oplossing?
- Sluit zich aan bij het advies en de vragen van het audit committee.

Dhr. De Rook (D66):

- Is blij met het inzicht in hoe hoog de bruidsschat had moeten zijn, al waren daarvoor de alarmbellen van O2G2 nodig.
- Betreurt deze fout, al ligt de prioriteit nu niet bij de schuldvraag maar bij de oplossing.
- Steunt het voorstel om het bedrag in een keer over te maken.
- Leest dat de stadsadvocaat ruimte ziet bij de doorbetalingsplicht en komt hier later op terug.
- Stelt vast dat het college en O2G2 verschillend denken over de eigen vermogenspositie en wil hier graag een onafhankelijk, afgebakend onderzoek naar op korte termijn.
- Wil voor de korte termijn een borgstelling aan O2G2 overwegen.
- Wil op langere termijn evalueren waar het mis ging bij deze belangrijke verzelfstandiging, ook met het oog op toekomstige verzelfstandigingen.

Verslag OenW 5-okt-2011

- Stelt voor het misgelopen proces van het onderzoek met het audit committee te bespreken.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Was tegen verzelfstandiging, maar wil in alle redelijkheid bijdragen aan een oplossing voor het geschil in het belang van het de kwaliteit van het onderwijs.
- Constateert dat het onderzoek helaas niet tot een totale oplossing heeft geleid of partijen nader tot elkaar heeft gebracht.
- Is blij dat het college besloot een soortgelijk bedrag toe te kennen aan het bijzonder onderwijs op basis van financiële gelijkstelling.
- Kan zich vinden in de uitkomst van het onderzoek, al was het beter de onderbouwing meer te baseren op de Groningse situatie dan een vergelijking met andere gemeenten.
- Ziet niet bij voorbaat op vervolgonderzoek te wachten, zoals het audit committee adviseert. Het zal breed en tijdrendend zijn en niet per se een gedragen totaaloplossing opleveren.
- Ziet meer in het door de rvt voorgestelde intensieve overleg met de intentie om eruit te komen.

Mw. Rademaker (SP):

- Kan zich vinden in de uitkomst van het onderzoek, maar baalt van het prijskaartje van deze 'niet-fout'. Waarom heeft VOS/ABB destijds niet anders geadviseerd op basis van de gemiddelde praktijk?
- Sluit aan bij het voorstel van het college wat betreft doorbetaling.
- Vindt het logisch dat het onderzoek zich toespitste op de bruidsschat, die volledig onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid valt in tegenstelling tot de eigen vermogenspositie.
- Stelt dat de gemeente en O2G2 elk een eigen berekening van het eigen vermogen maakten. Het gaat te ver het verschil van 13 miljoen euro geheel aan de gemeente toe te schrijven.
- Wijst erop dat een nieuw onderzoek geen garantie voor consensus biedt en veel tijd kost, waarin de problemen waarschijnlijk zullen verergeren zonder dat het per se iets oplost.
- Dringt erop aan dat het college en O2G2 om de tafel gaan om het probleem snel op te lossen.

Mw. Krüders (Student en Stad):

- Hoopt dat de wethouder reageert op de kritische opmerkingen op het onderzoek van O2G2.
- Vindt het bijzonder dat het adviesorgaan (het audit committee) niet kritisch mee heeft kunnen lezen, ondanks de raadsopdracht hiertoe.
- Concludeert dat Groningen in de toekomst niet steeds het wiel zelf moet willen uitvinden, maar ook moet kijken hoe andere gemeenten zaken aanpakken.
- Wil snel duidelijkheid over de eigen vermogenspositie, omdat de kwaliteit van het onderwijs in het geding dreigt te komen, maar wil dat dit wel op een zorgvuldige manier gebeurt.
- Ziet na anderhalf jaar onderling praten weinig in overleg als oplossing.
- Steunt het advies van het audit committee een breder onderzoek te doen om de financiële consequenties duidelijk te krijgen. Een evaluatie kan in een later stadium.
- Wijst erop dat het audit committee twijfelt aan de onderbouwing van de hoogte van de bruidsschat.

Dhr. Kelder (Partij voor de Dieren):

- Sluit zich aan bij de gestelde vragen en komt in de raad met een standpunt.
- Betreurt dat de bruidsschat niet goed is vastgesteld en dat het bijzonder onderwijs nu geld krijgt dat eigenlijk niet nodig is.
- Stelt voor hierover het gesprek aan te gaan met het bijzonder onderwijs op basis van geweten en gezond verstand.

Mw. Postma (GroenLinks):

- Accepteert de aanvulling van de bruidsschat op basis van het heldere rapport en de daaraan gekoppelde doorbetaling aan het bijzonder onderwijs.

Verslag OenW 5-okt-2011

- Vindt het verstandig op een later tijdstip het hele proces van verzelfstandiging grondig te evalueren.
- Wil zo snel mogelijk een zo goed mogelijke oplossing en alleen onderzoek naar concreet afgebakende onderdelen om dat snel te bereiken.
- Erkent andere problemen, die voor een deel de gemeente als bestuur zelf ook zou hebben gehad (onderhoud, bezuinigingen passend onderwijs) en die voor een deel samenhangen met de verzelfstandiging (eigen vermogen).
- Informeert naar de stand van zaken van het overleg met O2G2 over het eigen vermogen.
- Wijst erop dat de raad nog een jaarrekening heeft goed te keuren.
- Oppert te kijken naar een mogelijk andere invulling van de service-level agreements tussen O2G2 en de dienst OCSW.
- Verwacht binnenkort een definitief voorstel over de afbouw van gesubsidieerde arbeid, waar ook met O2G2 over gesproken zou kunnen worden.

Wethouder Pastoor:

- Constateert dat eigenlijk iedereen goede kwaliteit van openbaar onderwijs ten doel heeft en dat de verzelfstandiging die beoogde te verbeteren.
- Heeft alle genomen stappen bijgehouden en concludeert dat het tijdsplan haast niet anders had kunnen lopen.
- Stelt dat niemand gebaat is bij een onderwijsoorlog.
- Is nog steeds op positieve manier in gesprek met het openbaar onderwijs en proeft over en weer de intentie eruit te komen. Dat is ook ieders dure plicht.
- Wijst erop dat slechts weinig van de aangedragen knelpunten samen bleken te hangen met de verzelfstandiging. Toch is er wel een probleem. Daarom is gekozen voor een onderzoek naar het vaststellen van de bruidsschat als mogelijke oorzaak van de financiële problemen.
- Is van mening dat dit onderzoek in lijn is met het raadsbesluit.
- Denkt dat iedereen er nu van overtuigd is dat de bruidsschat niet royaal was en niet gebaseerd op een benchmark.
- Stuurde het audit committee een brief, omdat het audit committee alleen bij het vaststellen van de onderzoeksvragen en de uitslag is betrokken en niet tussentijds.
- Legt uit dat het college vlak voor de zomervakantie de benodigde haast erkende om duidelijkheid over de bruidsschat te verschaffen. Een versnelling in het onderzoek bleek mogelijk. Na de vakantie bleek echter het audit committee niet meer tussentijds betrokken te zijn.
- Betuigt spijt dat dit niet volgens de afspraak is gegaan.
- Besprak wel met het audit committee dat alleen de bruidsschat en niet de vermogenspositie onderzocht zou worden. Overigens is de bruidsschat bedoeld om financiële perikelen in de aanloop en eerste fase van verzelfstandiging te temperen, ook al is dat niet gelukt.
- Laat het aan VOS/ABB over deskundig te reageren op de kritiek op en vragen over het onderzoek.
- Stelt vast dat het audit committee het onderzoek als basis ziet voor een oplossing.
- Wijst erop dat het organiseren van overleg tussen accountants van gemeente en O2G2 even kan duren, maar hoopt dat duidelijk zal worden waar en waarom verschil van inzicht bestaat over de begin- en eindbalans. Snelheid en zorgvuldigheid zijn beide van belang. Eventueel schuift een derde onafhankelijke persoon aan als de accountants er niet uitkomen.
- Wil de uitkomst van dit accountantsoverleg meenemen in de afweging al dan niet een vervolgonderzoek in te stellen, maar bepleit een eventueel onderzoek wel in te kaderen.
- Acht het onverstandig het bruidsschatonderzoek mee te nemen in een eventueel nieuw onderzoek, omdat het openbaar onderwijs nu gebaat is bij middelen om de eerste nood te lenigen.
- Constateert dat de raad nog geen overeenstemming heeft bereikt over een eventueel vervolgonderzoek en de aard daarvan.

Verslag OenW 5-okt-2011

- Is aan het bekijken wat borgstelling betekent voor de gemeente en komt hierop terug, maar wijst erop dat waarschijnlijk meer gegevens nodig zijn dan de Jaarrekening 2010 en een werkbegroting.
- Won advies in bij VOS/ABB en de stadsadvocaat over de doorbetalingsregeling en stelde in het raadsvoorstel dat op punten omzeilen van de regeling wellicht geprobeerd zou kunnen worden.
- Adviseert met klem dat niet te doen om geen tweede onderwijskwestie in de stad te creëren.
- Heeft in schriftelijke antwoorden toegezegd inzage te geven in de adviezen over de doorbetaling en verwijst naar het onderzoek in de visietrommel.
- Ontving een delegatie van het bijzonder onderwijs, die benadrukte afspraken te willen maken over de besteding van een eventuele doorbetaling in aansluiting op het collegeprogramma.
- Zou kunnen kijken naar service-level agreements als opening naar een oplossing.
- Kan pas na vaststelling van de kadernota Actief in goede banen met O2G2 overleggen over het regulier maken van een aantal gesubsidieerde medewerkers. Er is budget voor.
- Hoopt dat het in één keer betalen van de aanvullende bruidsschat in plaats van een fasering enigszins een oplossing biedt voor de financiële problemen van O2G2.

Het raadsvoorstel wordt als discussiestuk geagendeerd voor de raad van 26 oktober 2011.

B.2. Eindrapportage aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011 (collegebrief 4 augustus 2011)

Mw. Postma (GroenLinks):

- Begrijpt en betreurt dat het beleid na drie jaar stopt, juist omdat uit de uitgebreide evaluaties blijkt dat veel activiteiten succesvol waren en een kwestie van lange adem zijn.
- Vraagt welke activiteiten nu precies overgaan in regulier beleid.
- Is benieuwd naar de gevolgen van de nieuwe Drank- en Horecawet.
- Wil voor de komende jaren een plan van aanpak alcohol en jongeren.
- Verwijst naar de schriftelijk ingediende vragen.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Is tevreden over de integrale aanpak en de input van jongeren, die bijdroegen aan het succes.
- Noemt als resultaten een omslag in jongerencultuur, aan het denken zetten van ouders en bewustwording in de maatschappij.
- Onderschrijft dat de aanpak een lange adem vergt, ook omdat de doelgroep steeds ververst en de risicofactoren aanwezig blijven.
- Pleit voor krachtige voortzetting van het ingezette beleid van preventie én handhaving aan de aanbodkant.
- Vraagt om een visionaire vervolgaanpak met een samenhangend pakket aan activiteiten, rekening houdend met de evaluatie en de nieuwe Drank- en Horecawet.
- Wijst erop dat er meer instellingen zijn dan VNN die producten kunnen leveren, zoals de Stichting Terwille.

Mw. Krüders (Student en Stad):

- Onderschrijft dat drie jaar te kort is voor het bereiken en meten van gedragsverandering.
- Benadrukt dat activiteiten leuk, zinvol en niet te betuttelend moeten zijn.
- Ziet bewustwording als de eerste stap en een verbod pas als een eventueel vervolg.
- Stelt voor met de raad te discussiëren zodra de extra bevoegdheden van de gemeente in de nieuwe Drank- en Horecawet duidelijk worden. Soms gaan deze ver, zoals het verbieden van happy hours of het koppelen van sluitingstijd aan toegestane leeftijden.

Mw. Van der Meulen (D66):

Verslag OenW 5-okt-2011

- Sluit aan bij de woordvoering van GroenLinks en ChristenUnie wat betreft het voortzetten van visionair beleid en het betrekken van meerdere organisaties dan VNN.
- Vraagt in hoeverre kennis en ervaring wordt uitgewisseld met andere gemeenten wat betreft het bereiken van ouders.

Dhr. Blom (VVD):

- Vraagt of VNN de vorderingen voor niet-geleverde diensten erkent.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Sluit zich aan bij de bijdrage en bespreekpunten van GroenLinks.

Dhr. Kelder (Partij voor de Dieren):

- Vindt strafbaarheid van alcoholbezit of -gebruik in horeca alleen zin hebben als er voldoende toezicht is. Bij het rookverbod schiet dat tekort.
- Steunt het beperken van happy hours in de nieuwe wetgeving.
- Verwacht meer effect van stoere jongeren op straat met de slogan 'Maar ik drink niet' dan van voorlichting op scholen. Deze jongeren trekken nu publiek discotheken binnen of adverteren voor breezers: dat werkt.

Mw. Dekker (PvdA):

- Vindt het te vroeg om eenzelfde intensieve aanpak te steunen, omdat de effecten onvoldoende bekend zijn.
- Erkent dat een preventieve aanpak belangrijk is en een lange adem vereist.
- Wijst het college op een promotieonderzoek van Ina Koning met de stelling dat jongeren én ouders voldoende geïnformeerd moeten worden om preventie succesvol te laten zijn.

Mw. Kuik (CDA):

- Vindt het een belangrijk onderwerp.
- Lijkt het duidelijk dat niet-succesvolle activiteiten geschrapt moeten worden.
- Vraagt of dubbelingen met landelijk beleid worden voorkomen.

Wethouder Visscher:

- Is met het college doordrongen van het belang van de aanpak van alcoholgebruik onder jongeren vanwege de mogelijk ernstige gevolgen.
- Kondigt op korte termijn de kadernota Gezonder Zorgen III aan, die samen met het jeugdbeleid zal bijdragen aan het terugbrengen van alcoholgebruik onder jongeren.
- Wil de extra bevoegdheden benutten die de nieuwe Drank- en Horecawet waarschijnlijk zal bieden, al is het jammer dat alcoholgebruik onder de 16 niet strafbaar wordt. Zodra de wet er is, volgt natuurlijk een discussie hierover.
- Wijst erop dat het rookverbod door de VWA gehandhaafd wordt en de nieuwe Drank- en Horecawet straks door de gemeente.
- Werkt goed samen, ook met andere gemeenten.
- Stelt dat niet alleen financiën aan de orde zijn, maar vooral samenwerking tussen partijen van preventie en handhaving.
- Ondertekent provinciebreed met gemeenten, het OM en andere samenwerkingspartners een alcoholconvenant.
- Beamt dat het verstandig is te stoppen met activiteiten die niet werken.
- Stelt dat stoere jongens en meiden in de binnenstad slechts één avond effect hebben. Het helpt wel jongeren in te zetten bij het benaderen van jongeren.
- Benadrukt dat het voorbeeld van ouders tijdens de hele jeugd van groot belang is.
- Antwoordt dat acht van de beoogde negen scholen alcoholvrij zijn geworden. Deze aanpak richt zich op personeel, ouders en jongeren.
- Meldt dat VNN de vorderingen heeft erkend en terugbetaald.

Verslag OenW 5-okt-2011

B.3. Huisvesting Vast & Verder Leger des Heils (collegebrief 23 juni 2011)

Mw. Van Lente (PvdA):

- Maakt zich grote zorgen over het feit dat het draagvlak voor dergelijke huisvesting niet overal geborgd is, zoals in de Moesstraat en de H.W. Mesdagstraat.
- Stelt een Operatie Achtertuin Revisited voor om vraag en aanbod opnieuw te matchen wat betreft huisvesting van kwetsbare groepen en goed omgaan met vooroordelen en feiten.
- Is benieuwd of het stappenplan van Operatie Achtertuin vaak wordt toegepast.

Mw. Rademaker (SP):

- Vraagt andere fracties hoe zij aankijken tegen het spanningsveld tussen huisvesting van kwetsbare burgers en de belangen van de buurt.
- Wijst het college op het belang van betrouwbare huisvestingsorganisaties, die afspraken met buurtbewoners nakomen en er voor hen zijn.

Mw. Kuik (CDA):

- Hecht belang aan gezamenlijke verantwoordelijkheid en zorgvuldig omgaan met dergelijke huisvesting.
- Vraagt waarom in het begin de mogelijkheid van verlenging aan het Damsterdiep niet is gezien. De buurt wist het toen al wel.
- Is benieuwd langs welke stappen het college aan een geschikte plek komt: eerst een leeg pand of eerst een geschikte buurt?
- Wijst erop dat in de Plantsoenbuurt al veel kwetsbare groepen zaten. Waarom is de draagkracht daar dan toch verdedigbaar?

Mw. Krüders (Student en Stad):

- Voelt de gezamenlijke verantwoordelijkheid, acht niet elke wijk geschikt en pleit voor het actief betrekken van buurtbewoners bij plaatsing.

Dhr. Kelder (Partij voor de Dieren):

- Vindt dat de gemeente verantwoordelijkheid heeft voor huisvesting van kwetsbare groepen, maar niet altijd ten koste van het woongenot en privacy van mensen.
- Gaat graag de discussie aan over een Operatie Achtertuin Revisited.
- Pleit voor betrokkenheid van de buurt met volledige informatie over achtergronden van toekomstige bewoners en afstemming van de schaal op de buurt.

Dhr. Bolhuis (Stadspartij):

- Ondersteunt huisvesting van kwetsbare groepen in wijken waar het kan.
- Pleit voor goed overleg in een vroeg stadium om escalatie zoals in de Moesstraat te voorkomen.

Mw. Van der Meulen (D66):

- Onderschrijft de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor huisvesting.
- Stelt dat kwetsbare groepen in beginsel in alle wijken welkom zijn.
- Stelde voor de zomer een checklist burgerparticipatie op ter bespreking in de commissie Cultuurverandering.
- Staat voor een open en heldere communicatie vanuit een positieve houding naar burgers.
- Bepleit burgers te betrekken bij het probleem en niet als er al een oplossing gekozen is.
- Vraagt of het project aan de Moesstraat al geëvalueerd is met bewoners.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

Verslag OenW 5-okt-2011

- Voelt een verantwoordelijkheid voor zowel het huisvesten van kwetsbare groepen als voor het betrekken van burgers in de wijken vanaf het begin.
- Ziet een oplossing in de omvang van groepen en de zwaarte van zorg. Een begin met kleine groepen en dan eventueel uitbreiden zou goed kunnen werken.

Dhr. Van der Veen (GroenLinks):

- Voert graag de discussie over Operatie Achtertuin Revisited.
- Vindt het belangrijk in beginsel kwetsbare groepen in alle wijken te huisvesten, rekening houdend met draagkracht van een wijk én de geboden veiligheid voor de kwetsbare groepen.
- Acht het wenselijk om vooraf met wijkbewoners de mogelijkheden van opvang al te bekijken. Zo ontstaat ook zicht op mensen die opvang in hun achtertuin wel wenselijk vinden.
- Is benieuwd naar hoe de samenwerking tussen Leger des Heils, Stichting Huis en woningbouwcorporaties is verlopen. Zijn er verbeterpunten?

Dhr. Blom (VVD):

- Is tevreden over de voortzetting van Vast & Verder aan het Damsterdiep.
- Maakt onderscheid tussen de aard van kwetsbare groepen en wie tegen wie beschermd moet worden.
- Sluit bij voorbaat geen wijken uit, maar vindt het ook onverstandig voorbij te gaan aan grote weerstand in de buurt.
- Vraagt of het vertrouwen in het Leger des Heils ongeschonden is na twee projecten met veel ophef.
- Is benieuwd naar hoeveel geld de gemeente geïnvesteerd heeft in bijeenkomsten over het mislukte project in de Moesstraat.

Wethouder Visscher:

- Stelt dat Groningen diversiteit hoog in het vaandel heeft staan met gemengde wijken, maar wil de bestaande problemen onder ogen zien.
- Ziet veel winst in de Operatie Achtertuin, die in een klap voor veel vestigingen nieuwe huisvesting wist te vinden.
- Wijst erop dat er nu sprake is van een continu proces om kwetsbare groepen te huisvesten.
- Rondt dit jaar de evaluatie Moesstraat af met betrokkenen om lessen te trekken voor de toekomst. Ook de uitgaven komen dan in beeld. De checklist van D66 wordt daarbij betrokken.
- Meldt dat zowel Leger des Heils als de gemeente steken hebben laten vallen in de communicatie bij de twee betrokken projecten.
- Heeft intern veel verbeterd om zoveel mogelijk te voorkomen dat ruimtelijke en opvangmedewerkers langs elkaar heen werken. Dit verklaart ook waarom destijds de mogelijkheid van verlening aan het Damsterdiep niet is geconstateerd.
- Ziet bij het Leger des Heils een grote bereidheid om naar de buurt te luisteren.
- Constateert die bereidheid ook bij de woningbouwcorporaties. De nieuwe directeur van Patrimonium steekt hier bijvoorbeeld veel tijd in.
- Hoopt dat de extra maatregelen aan de H.W. Mesdagstraat zullen leiden tot structurele stabilisatie en verbetering van de situatie. Er zijn recentelijk weinig meldingen van overlast.
- Wijst erop dat naast deze twee vervelende gevallen de afgelopen jaren tientallen huisvestingen goed verliepen.
- Ervoert dat de onbekendheid vooraf vaak onbemind maakt. Bij goede omgevingsoverleggen na huisvesting met duidelijke afspraken bleek het vaak probleemloos opgelost.
- Antwoordt dat het stappenplan van Operatie Achtertuin vaak wordt toegepast, maar soms zonder de gemeente omdat het bestemmingsplan wonen gewoon toestaat. Huisvesters stellen zich meestal netjes voor aan de bureaus.
- Vraagt huisvesters wel dergelijke projecten bij de gemeente te melden.
- Onderschrijft dat er veiligheid moet zijn voor zowel buurtbewoners als kwetsbare groepen.

Verslag OenW 5-okt-2011

- Wil volgend jaar met de checklist van D66, de evaluatie Moesstraat en Operatie Achtertuin bespreken met raad en Stadgers hoe huisvesting van kwetsbare groepen optimaler kan.

C. HUISHOUELIJK DEEL

C.1. Ingekomen stukken en stukken ter kennisname

Geen agenderingen.

C.2. Vaststelling verslag 14 september 2011

- De datum bovenaan het verslag moet 14 september 2011 zijn in plaats van 6 juli 2011.

Het verslag wordt conform deze wijziging vastgesteld.

De voorzitter sluit de vergadering om 19.00 uur.